

การศึกษาศักยภาพทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model)
ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book)

ปริญญาณิพนธ์

ของ

สุภัทสรดา จตุโชคอุดม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

สิงหาคม 2553

การศึกษาศักยภาพทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model)
ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book)

บทคัดย่อ

ของ

สุภัทสรดา จตุโชคอุดม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

สิงหาคม 2553

สุภัทสรดา จตุโชคอุดม. (2553). การศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียน การสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book). ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี ศักดิ์ศิริผล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียน การสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง มีระดับ การได้ยินตั้งแต่ 26-89 เดซิเบล ซึ่งได้รับการตรวจวัดการได้ยินจากนักโสตสัมผัสวิทยา มีใบรับรอง ความพิการ สามารถอ่านออกเสียงเป็นคำและอ่านริมฝีปากของครูได้ มีระดับสติปัญญาปกติ และ ไม่มีความพิการอื่นๆ แทรกซ้อน กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม- ราชกุมารี จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) พร้อมทั้งทำการ ประเมินความสามารถทางภาษาของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan : IEP) และดำเนินการสอน เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 16 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ หนังสือนิทานที่มีคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล แบบประเมิน ความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน และแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ สถิติทดสอบ The Sign Test for Median: One Sample และ The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดีมาก
2. ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดีมาก

3. ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้น

4. ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้น

A STUDY ON READING AND WRITING ABILITIES OF PRESCHOOL CHILDREN WITH
HEARING IMPAIRMENT THROUGH HEARTS INSTRUCTIONAL MODEL
INCORPORATED WITH BIG BOOK CREATED TECHNIQUE

AN ABSTRACT

BY

SUPATSARA JATUCHOKUDOM

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Special Education
at Srinakharinwirot University

August 2010

Supatsara Jatuchokudom. (2010). *A Study on Reading and Writing Abilities of Preschool Children With Hearing Impairment Through HEARTS Instructional Model With Big Book Created Technique*. Master Thesis, M.Ed. (Special Education).

Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee:
Asst Prof. Dr. Daranee Saksiriphol, Asst Prof. Dr. Paitoon Pothisan.

The main purpose of this research was to study on reading and writing abilities of preschool children hearing impairment through HEARTS Instructional Model with big book created technique. The participants of this study were 5 students with hearing impairment, with hearing loss between 26-89 dB. With words reading and lip reading and normal intelligence who did not exhibit other disabilities in kindergarten 3 enrolled class in 2nd semester of 2009 academic year at Kanjanapisakesompoch School, chosen by purposive sampling, Measure individualized Language ability test, The Individualized Education Plan : IEP, The intervention was provided to the participants for 4 weeks, 4 day a week, 60 minutes. The instruments in this research were lesson plans, The story, The achievement test of the reading and writing abilities. The data was analyzed using Median, Interquartile Range, The Sign Test for Median: One Sample, The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test.

The results of the research revealed that :

1. The reading abilities of the preschool children with hearing impairment through HEARTS Instructional Model with big book created technique were in very good level.
2. The writing abilities of the preschool children with hearing impairment through HEARTS Instructional Model with big book created technique were in very good level.
3. The reading abilities of the preschool children with hearing impairment through HEARTS Instructional Model with big book created technique were in very higher level.
4. The writing abilities of the preschool children with hearing impairment through HEARTS Instructional Model with big book created technique were in very higher level.

การศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model)
ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book)

ปริญญาานิพนธ์

ของ

สุภัทสรวิศา จตุโชคอุดม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

สิงหาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model)
ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book)

ของ

สุภัทสรดา จตุโชคอุดม

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2553

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี ศักดิ์ศิริผล)

(ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี ศักดิ์ศิริผล)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาบัตรฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี ศักดิ์ศิริผล ประธานกรรมการควบคุมปริญญาบัตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โปธิสาร กรรมการควบคุมปริญญาบัตร ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดีเยี่ยมมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์ เป็นอย่างสูง ที่กรุณาเป็นประธานและกรรมการสอบปากเปล่า พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจนทำให้ปริญญาบัตรฉบับนี้มีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.วรนาท รักสกุลไทย อาจารย์วรวรรณวิมล เณรทรัพย์ อาจารย์จำรัส จินดาวงศ์ อาจารย์ศมานันท์ รัฐธนะรัชต์ เป็นอย่างสูงที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นได้เครื่องมือวิจัยที่สมบูรณ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ศิริพร เพ็ชรเจริญ อาจารย์วันเพ็ญ ศรสุวรรณ อาจารย์พิชชานันท์ ชวดคำ คณะครูและนักเรียน โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยทำการทดลองวิจัยครั้งนี้

สุภัทสร่า จตุโชคอุดม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.....	12
ความสามารถทางภาษา.....	31
รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส.....	67
หนังสือขนาดใหญ่.....	71
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	75
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
วิธีดำเนินการทดลอง.....	87
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	106
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	106
สมมติฐานการวิจัย.....	106
วิธีดำเนินการวิจัย.....	107

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สรุปผลการวิจัย.....	108
อภิปรายผล.....	108
ข้อเสนอแนะ.....	116
บรรณานุกรม.....	118
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก.....	128
ภาคผนวก ข.....	130
ภาคผนวก ค.....	132
ภาคผนวก ง.....	137
ภาคผนวก จ.....	155
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	173

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ ของความสามารถทางภาษา ด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่.....	96
2 การเปรียบเทียบ ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานของความสามารถ ทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง การใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่.....	97
3 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของความสามารถทางภาษา ด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่.....	98
4 เปรียบเทียบ ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานของความสามารถทางภาษา ด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง การใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่.....	99
5 เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่อง ทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่.....	100
6 เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่อง ทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่.....	101
7 ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถ ทางภาษาด้านการอ่าน.....	133
8 ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถ ทางภาษาการเขียน.....	134

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
9 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบประเมินความสามารถ ทางภาษาด้านการอ่าน.....	135
10 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบประเมินความสามารถ ทางภาษาด้านการเขียน.....	136

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงลำดับขั้นของพัฒนาการทางภาษา โดยการใช้ไสตส์ัมผัสในเด็กปกติ.....	34
2 แสดงลำดับขั้นของพัฒนาการทางภาษาของมนุษย์.....	35
3 แสดงลำดับขั้นพัฒนาการทางการเรียนรู้ภาษาพูดของเด็กหูหนวก.....	36
4 แสดงลำดับพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.....	37

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาเด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสม จะช่วยให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างเต็มที่ โดยมีภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ให้ผู้อื่นได้รับรู้ ภาษาจึงเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสติปัญญาและการเรียนรู้ที่สำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550: 4; และ นกนตร ธรรมบวร. 2544: 116) และการพัฒนาภาษาของเด็กปฐมวัยนับว่าเป็นรากแก้วของการเรียนรู้ (สิริพรรณ ตันตริตน์ไพศาล. 2545: 7)

เด็กปกติและเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีพัฒนาการทางภาษาในขั้นต้นคล้ายกัน คือ เด็กจะเปล่งเสียงร้องไห้ เสียงอ้อแอ้ แต่เมื่อพัฒนาขึ้นมาอีกขั้นหนึ่ง คือ ขั้นเลียนแบบ และอ้อแอ้ตอบโต้กับพ่อแม่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะค่อยๆ ลดการเปล่งเสียงอ้อแอ้ตามลำดับ (ศรียา-ประภัสสร นิยมธรรม. 2542: 80) เพราะเด็กวัยนี้อยู่ในวัยของการเลียนแบบเสียงต่างๆ ที่เด็กได้ยินจากบุคคลรอบข้างและจากสิ่งต่างๆ ตลอดจนการได้ยินเสียงของตัวเอง ทำให้เด็กทราบว่าเสียงเหล่านี้มีความหมาย แต่สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จะได้ยินเสียงดังกล่าวข้างต้นได้ไม่ครบทุกเสียง ทำให้ไม่สามารถรับรู้ความหมายได้ นอกจากนี้เด็กจะไม่มีโอกาสได้ฝึกการใช้อวัยวะในการเปล่งเสียง จึงทำให้มีพัฒนาการทางภาษาด้อยลงตามลำดับ ซึ่งกุลยา ตันตติผลาชีวะกล่าวว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กเริ่มจากคำพูดเดี่ยว สู่คำพูดเป็นวลี และเป็นประโยคในที่สุด เด็กเรียนรู้ภาษามาตามลำดับขั้นพัฒนาการเริ่มจากการร้องไห้ ร้องฮูฮู ทำเสียง ทำปากบู่ ปาปา มาว่าพ่อแม่ การเรียนรู้ภาษาเป็นการพัฒนาตามธรรมชาติจากการได้ยิน ได้ฟังจากคนคุ้นเคย แต่ถ้าได้รับการส่งเสริมร่วมกับการพัฒนาภาษาจะทำให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ความก้าวหน้าของการสื่อสารของเด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป สิ่งสำคัญในการสื่อสารกับเด็กต้องให้ความหมายชัดเจนกับเด็กและให้กำลังใจในการพูดแก่เด็กด้วย (กุลยา ตันตติผลาชีวะ. 2542: 113-114) โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน พัฒนาการทางภาษามีความล่าช้ากว่าเด็กปกติในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน และการเขียนส่งผลให้การสื่อสารแตกต่างจากเด็กปกติ บุคคลรอบตัวเด็กจึงมีความสำคัญในการช่วยเหลือ ดังความเห็นของไวทือตส์กี ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นการได้รับอิทธิพลจากบุคคลอื่นและสังคมมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อนและครูมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก (เนตรทิพย์ แก้วหล้า. 2552: บทนำ; อ้างอิงจาก Vygotsky. 1978)

เด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องอาศัยการรับรู้ทางตา ซึ่งการแสดงออกทางภาษาสามารถกระทำได้จากการพูด การอ่าน การเขียน และการใช้ท่าทาง การพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะพูดในลักษณะย่อๆ สั้นๆ ซึ่งบราวน์ และ เฟรเซอร์ กล่าวว่า เป็นการแสดงออกทางภาษาคลายกับภาษาที่เราใช้โทรเลขถึงกัน (Telegraphic Speech) (ศรียา-ประภัสสร นิยมธรรม. 2542: 36; อ้างอิงจาก Brown; & Fraser: 1963) ส่วนทางด้าน การอ่าน และการเขียนนั้น ไมเคิลบัสท์ ได้รวบรวมผลการวิเคราะห์จากการวัดการรับรู้ทางภาษา ด้านการอ่าน และการแสดงออกทางภาษา โดยการเขียนจากแบบทดสอบคำศัพท์ของโคลัมเบีย (Columbia Vocabulary Test) และการเรียงเรื่องตามรูปภาพ (The Picture Story Language Test) ผลการค้นคว้าแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และการแสดงออกทางภาษา อย่างมีนัยสำคัญ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินถูกจำกัดด้วยอุปสรรคในการอ่านจึงทำให้ การเขียนด้อยลงด้วย ดังนั้นการที่จะช่วยพัฒนาภาษาเขียนให้ดีขึ้นจึงต้องเริ่มจากการพัฒนาการอ่าน (ศรียา-ประภัสสร นิยมธรรม. 2542: 124-125)

การสอนภาษาด้านการอ่านและการเขียนเป็นเรื่องที่ยากเพราะเป็นสิ่งที่เป็นามธรรม จึงควรจัดประสบการณ์ให้สัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน โดยให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่นและ การทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่ง รูดัล และ รูดัล เชื่อว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักพัฒนาการและ หลักการเรียนรู้ของเด็ก ด้วยกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางภาษาอย่างเป็น ธรรมชาติ รวมทั้งเป็นกิจกรรมที่เด็กสามารถทำร่วมกันระหว่างเด็กกับเด็กและครูกับเด็ก (Ruddle; & Ruddle. 1995: 50) กิจกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย เช่น การอ่านสัญลักษณ์ การอ่านภาพ การอ่านนิทาน การทำอาหาร และการอ่านงานศิลปะของตนเอง เป็นต้น ส่วนกิจกรรมการเขียน ได้แก่ การจับดินสอระบายสี การวาดภาพ การทำสัญลักษณ์ และการขีดเขียนต่างๆ ของเด็ก ซึ่งบุษบง ตันติวงศ์ กล่าวว่า การสอนภาษาสำหรับเด็กเป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้จากสิ่งที่คุ้นเคย เป็นการ ใช้ภาษาจากสถานการณ์ต่างๆ ที่เด็กประสบในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านป้ายในสถานการณ์ต่างๆ หรือการอ่านชื่อราคาสินค้า การกรอกซื้อลงแบบฟอร์มเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม การเขียนประกาศให้ผู้อื่น รับรู้ (บุษบง ตันติวงศ์. 2538: 44) การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีหลากหลายวิธีซึ่ง กรวิภา สรรพกิจจานง ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) มาจากการศึกษาแนวคิดของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language) และการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (Concentrated Language Encounter Teaching) รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส มีลักษณะการสอนภาษาแบบองค์รวม (Holistic) โดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง (child centered) เด็กลงมือกระทำอย่างอิสระจากสื่อที่หลากหลาย และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองภายใต้การทำงานร่วมกันกับเพื่อนในชั้นเรียนและการช่วยเหลือ

ของครู (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2548: 122) จากผลการวิจัยพบว่า เด็กในกลุ่มทดลองมีความสามารถทางภาษาด้านการฟัง การพูด การเขียน หลังการทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2548 : บทคัดย่อ) รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) จึงเป็นการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยตรงเพื่อพัฒนาภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งน่าจะนำไปพัฒนาภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินรูปแบบหนึ่ง

การทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book) เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา ได้เขียนประสบการณ์หรือเรื่องราวบนกระดาษแผ่นใหญ่ มีการใช้กล้ามเนื้อและตาให้ประสานสัมพันธ์กันโดยการวาด ชี้ก ตัด ปะ โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น จะใช้ประสาทตาในการเรียนรู้เป็นหลัก การเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ ช่วยส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตาในการลงมือจัดกระทำกับสื่อวัสดุด้วยตนเอง กิจกรรมการทำหนังสือขนาดใหญ่จึงเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน โดยเด็กและครูช่วยกันวาดภาพและเขียนเรื่องราว นอกจากนี้การอ่านหนังสือขนาดใหญ่ให้เพื่อนฟังเป็นการย้ำ ซ้ำและทวน ซึ่งเป็นการฝึกอ่านและเขียนอย่างมีความหมาย เป็นการเรียนรู้ภาษาโดยไม่ต้องฝึกทักษะแบบคัดเขียนและท่องจำ จึงเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ตรงทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งจากผลการวิจัยของ สติรนนท์ อยู่คงแก้ว พบว่าการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างหนังสือเล่มใหญ่ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและได้ลงมือจัดกระทำกับสื่อวัสดุด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงทางภาษา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน (สติรนนท์ อยู่คงแก้ว. 2541: 41-46) จะเห็นได้ว่าการทำหนังสือขนาดใหญ่เป็นกลวิธีหนึ่งของการพัฒนาการอ่านและการเขียน เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้จินตนาการ ทบทวนความจำ และได้แสดงความสามารถของแต่ละบุคคล การถ่ายโยงการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนขยายความรู้ ความคิดให้เพื่อน การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และเกิดความสนุกสนาน หนังสือขนาดใหญ่มีตัวหนังสือและรูปเล่มขนาดใหญ่ช่วยให้เด็กสามารถมองเห็นรูปภาพ สัญลักษณ์หรือตัวหนังสืออย่างชัดเจน สามารถอ่านพร้อมกันทั้งกลุ่มใหญ่และรายบุคคลได้

นอกจากนี้นิทานยังมีความสำคัญและช่วยส่งเสริมความสามารถทางภาษาต่างๆ เป็นการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กอย่างมาก การเล่านิทานเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็ก เป็นกิจกรรมที่ให้ความสุข สนุกสนาน ความคิด ความเข้าใจ จินตนาการ เป็นการรับรู้ที่เด็กได้รับโดยไม่รู้ตัว จึงมีการนำนิทานมาฝึกการอ่านและการเขียนของเด็ก ดังผลการวิจัยของ อนงค์ วรพันธ์ ที่ศึกษาทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม และการเล่านิทานแบบปกติ พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม มีทักษะทางภาษาด้านการอ่านและด้านการเขียนสูงขึ้น (อนงค์ วรพันธ์. 2546: บทคัดย่อ) หลังจากเด็กฟังนิทานแล้ววาดภาพตามความคิดของตนเอง เป็นการถ่ายทอดความคิดด้วยการสร้างสัญลักษณ์และการขีดเขียนตามความต้องการ ช่วยให้เกิดพัฒนาการกล้ามเนื้อ ความสัมพันธ์ระหว่างมือและตา ซึ่งประไพ แสงดา กล่าวไว้ว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้วาดภาพประกอบการเป็นกระสะท้อนความคิดจากเรื่องราวในนิทาน จึงส่งผลต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็ก (ประไพ แสงดา. 2544: 3) จากการศึกษาที่เด็กนำเสนอด้วยการเล่าถึงผลงานของตนเองก็จะนำไปสู่การพัฒนาการอ่านต่อไป โดยทั่วไปนิทานสำหรับเด็กนอกจากจะมีตัวหนังสือแล้วยังมีภาพที่มีสีสันสวยงามเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ซึ่งดึงดูดความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดี จากผลการวิจัยของ บุชนีย์ สมญาประเสริฐ ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเล่นเกมที่มีผลต่อการรักการอ่านของเด็กปฐมวัย พบว่าหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเล่นเกม เด็กปฐมวัยมีนิสัยรักการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (บุชนีย์ สมญาประเสริฐ. 2551: บทคัดย่อ) จะเห็นได้ว่านิทานเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา ได้สนทนา พูดคุยเรื่องราวในนิทานตลอดจนการฝึกใช้กล้ามเนื้อมือและสายตาให้ประสานสัมพันธ์ผ่านการวาด การเขียนเรื่องและการนำเสนอผลงานของตนเอง ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ โดยใช้หนังสือนิทานที่มีคำศัพท์พื้นฐานระดับอนุบาลมาเล่าให้เด็กฟัง และให้เด็กนำภาพที่สนใจในหนังสือนิทานมาแต่งเป็นหนังสือขนาดใหญ่ร่วมกัน มาใช้เป็นแนวทางการฝึกความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน แล้วศึกษาถึงความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินว่า มีการพัฒนาขึ้นหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในการพัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะได้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ ไปใช้ในการส่งเสริมความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงที่มีสมรรถภาพทางการได้ยิน เมื่อทำการวัดด้วยเสียงบริสุทธิ์เป็นเดซิเบล ณ ความถี่ 500 , 1,000 และ 2,000 เฮิรตซ์ ได้ค่าเฉลี่ยของหูข้างที่ดีกว่าตั้งแต่ 26-89 เดซิเบล ซึ่งได้รับการตรวจวัดการได้ยินจากนักโสตสัมผัสวิทยา มีใบรับรองความพิการ สามารถอ่านออกเสียงเป็นคำและอ่านริมฝีปากของครูได้ มีระดับสติปัญญาปกติ และไม่มีอาการอื่น ๆ แทรกซ้อน กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงที่มีสมรรถภาพทางการได้ยินเมื่อทำการวัดด้วยเสียงบริสุทธิ์เป็นเดซิเบล ณ ความถี่ 500 , 1,000 และ 2,000 เฮิรตซ์ ได้ค่าเฉลี่ยของหูข้างที่ดีกว่าตั้งแต่ 26-89 เดซิเบล ซึ่งได้รับการตรวจวัดการได้ยินจากนักโสตสัมผัสวิทยา มีใบรับรองความพิการ สามารถอ่านออกเสียงและอ่านริมฝีปากได้ มีระดับสติปัญญาปกติ และมีไม่มีอาการอื่น ๆ แทรกซ้อน กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) พร้อมทั้งทำการประเมินความสามารถทางภาษาของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan : IEP)

รูปแบบการเรียนรู้การสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

รูปแบบการเรียนรู้การสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ เป็นกระบวนการเรียนการสอนภาษาที่มีการจัดเป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางเพื่อพัฒนาภาษาของเด็กปฐมวัย ซึ่งพัฒนามาจากแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติและการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา รวมถึงแนวคิดทฤษฎีและหลักการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ได้แก่ 1) แนวทฤษฎีการเรียนรู้ของครี สตัยา ไส บาบา 2) แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ 3) หลักการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำ 4) ความสัมพันธ์ในกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม 5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโยงการเรียนรู้ และ 6) แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน (Erikson) จากแนวคิดทั้ง 6 ประการดังกล่าว จึงได้นำตัวอักษรของแต่ละแนวคิดมารวมกันได้เป็นคำว่า HEARTS เป็นสัญลักษณ์หรือตัวย่อของรูปแบบการเรียนรู้การสอนฮาร์ทส (HEARS Instructional Model) และการทำหนังสือขนาดใหญ่ เป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กช่วยกันแต่งเรื่องราวจากหนังสือนิทานที่มีคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล จำนวน 12 หมวด ได้แก่ หมวดอวัยวะ หมวดญาติ หมวดอาชีพ หมวดเครื่องแต่งกาย หมวดดอกไม้ หมวดผัก หมวดผลไม้ หมวดอาหาร หมวดสัตว์ หมวดสถานที่ หมวดพาหนะ และหมวดคำกริยา คำศัพท์พื้นฐาน ได้แก่ แขน ไหล่ น้อง เพื่อน หมอ ตำรวจ เสื้อ กางเกง ดอกมะลิ ดอกบัว แครอท พริก กล้วย แตงโม ข้าว ไข่ดาว กล้วย ช้าง เสื้อ รถ จักรยาน บ้าน โรงเรียน นอน หนู ในแต่ละครั้งที่เด็กได้ฟัง ลงบนกระดาษวาดเขียนขนาด 16 x 23 นิ้ว ในกิจกรรมวาดภาพระบายสี ฝึก ตัด ปะ โดยเด็กเลือกกิจกรรมตามที่ได้สนใจ ครูทำหน้าที่คอยซักถามและเขียนเรื่องราวตามคำพูดของเด็ก ในขณะที่เขียนครูอ่านไปพร้อมๆ กับเด็กทุกครั้ง เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและเด็กอ่านพร้อมกัน จัดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ 16 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมเรื่อง เป็นขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับหนังสือนิทานที่มีคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาลแต่ละหมวด
2. ขั้นเล่าเรื่อง เป็นขั้นที่ครูดำเนินการเล่านิทานในขั้นที่ 1 ให้เด็กฟัง
3. ขั้นสรุป เป็นขั้นเตรียมทำหนังสือขนาดใหญ่ โดยครูและเด็กช่วยกันสรุปนิทานที่ได้ฟังจากขั้นที่ 2 โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพประกอบ และเล่นเกมจับคู่บัตรคำกับบัตรภาพแล้วอ่านพร้อมกัน
4. ขั้นผลิต เป็นขั้นการสร้างความรู้ใหม่ โดยนักเรียนดำเนินการผลิตหนังสือขนาดใหญ่ ด้วยการเลือกบัตรภาพที่สนใจจากที่ฟังและอ่านมาทำกิจกรรม โดยการวาดภาพระบายสี ฝึก ตัด ปะ ตามความสนใจของเด็ก ลงบนกระดาษวาดเขียนขนาด 16 x 23 นิ้ว แล้วพูดบรรยายภาพหรือผลงาน

โดยมีครูช่วยเขียนคำที่เด็กพูดลงใต้ภาพ และเว้นช่องว่างให้เด็กเขียนคำศัพท์ที่ได้เรียน ในกรณีที่เด็กเขียนไม่ได้ครูใช้เมจิสึ้อ่อนเขียนร่างแล้วให้เด็กเขียนตาม และถ้าเด็กเขียนได้แต่ยังไม่ถูกต้อง ครูเขียนเป็นตัวอย่างให้เด็กเขียนตามและนำผลงานของเด็กแต่ละคนมาเรียงลำดับเหตุการณ์ โดยครูทำหน้าที่เชื่อมคำ หรือขยายคำให้สอดคล้องเป็นเรื่องเดียวกัน

5. ชั้นเสนอผลงาน-อ่านร่วมกัน เป็นชั้นอ่านร่วมกันโดยครูและเด็กอ่านหนังสือขนาดใหญ่ที่แต่งร่วมกันพร้อมกัน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความสามารถทางภาษา ประกอบด้วย

1. ความสามารถด้านการอ่าน
2. ความสามารถด้านการเขียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถทางภาษา หมายถึง การแสดงออกของเด็กในการใช้ภาษาด้านการอ่านและการเขียน ดังนี้

1. ความสามารถด้านการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความหมาย คำศัพท์จากการเห็นคำและภาพในหมวดคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล คือ การจำและเข้าใจความหมายของคำที่สอดคล้องกับภาพในหมวดคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล จำนวน 12 หมวด ได้แก่ หมวดอวัยวะ หมวดเครื่องแต่งกาย หมวดญาติ หมวดอาชีพ หมวดผัก หมวดผลไม้ หมวดอาหาร หมวดสัตว์ หมวดสถานที่ หมวดพาหนะ หมวดดอกไม้ และหมวดคำกริยา โดยวัดได้จากแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านที่สร้างขึ้น

2. ความสามารถด้านการเขียน หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกด้านการเขียนคำที่มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนดให้ ในหมวดคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล จำนวน 12 หมวด ได้แก่ หมวดอวัยวะ หมวดเครื่องแต่งกาย หมวดญาติ หมวดอาชีพ หมวดผัก หมวดผลไม้ หมวดอาหาร หมวดสัตว์ หมวดสถานที่ หมวดพาหนะ หมวดดอกไม้ และหมวดคำกริยา โดยวัดได้จากแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียนที่สร้างขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปแบบการเรียนรู้การสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book)	
ขั้นตอนการสอน	เนื้อหา
<p>ขั้นเตรียมสอน ทำการประเมินความสามารถทางภาษาของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan : IEP)</p> <p>1. ขั้นเตรียมเรื่อง เป็นขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับนิทานที่มีคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาลแต่ละหมวด</p> <p>2. ขั้นเล่าเรื่อง เป็นขั้นที่ครูดำเนินการเล่านิทานในขั้นที่ 1 ให้เด็กฟัง</p> <p>3. ขั้นสรุป เป็นขั้นเตรียมทำหนังสือขนาดใหญ่ โดยครูและเด็กช่วยกันสรุปนิทานที่ได้ฟังจากขั้นที่ 2 โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพประกอบ และเล่นเกมจับคู่บัตรคำกับบัตรภาพแล้วอ่านพร้อมกัน</p> <p>4. ขั้นผลิต เป็นขั้นการสร้างความรู้ใหม่ โดยนักเรียนดำเนินการผลิตหนังสือขนาดใหญ่ ด้วยการเลือกบัตรภาพที่สนใจจากที่ได้ฟังและอ่านมาทำกิจกรรมโดยการวาดภาพระบายสี ชิก ตัด ปะ ตามความสนใจของเด็ก ลงบนกระดาษวาดเขียนขนาด 16 x 23 นิ้ว แล้วพูดบรรยายภาพหรือผลงาน โดยมีครูช่วยเขียนคำที่เด็กพูดลงใต้ภาพ และเว้นช่องว่างให้เด็กเขียนคำศัพท์ที่ได้เรียน ในกรณีที่เด็กเขียนไม่ได้ ครูใช้เมจิสีอ่อนเขียนร่างแล้วให้เด็กเขียนตามและถ้าเด็กเขียนได้แต่ยังไม่ถูกต้อง ครูเขียนเป็นตัวอย่างให้เด็กเขียนตามและนำผลงานของเด็กแต่ละคนมาเรียงลำดับเหตุการณ์ โดยครูทำหน้าที่เชื่อมคำหรือขยายคำให้สอดคล้องเป็นเรื่องเดียวกัน</p> <p>5. ขั้นเสนอผลงาน-อ่านร่วมกัน เป็นขั้นอ่านร่วมกัน โดยครูและเด็กอ่านหนังสือขนาดใหญ่ที่แต่งร่วมกันพร้อมกัน (กรวิภา สรรพกิจจำนง. 2548:126; และ เสาวลักษณ์ รัตนิวิช, 2550: 91-96)</p>	<p>หมวดอวัยวะ ได้แก่ แขน ไหล่</p> <p>หมวดเครื่องแต่งกาย ได้แก่ เสื้อ กางเกง</p> <p>หมวดญาติ ได้แก่ น้อง เพื่อน</p> <p>หมวดอาชีพ ได้แก่ หมอ ตำรวจ</p> <p>หมวดผัก ได้แก่ แครอท พริก</p> <p>หมวดผลไม้ ได้แก่ กัล้วย แตงโม</p> <p>หมวดอาหาร ได้แก่ ข้าว ไข่ดาว</p> <p>หมวดสัตว์ ได้แก่ ช้าง เสือ</p> <p>หมวดสถานที่ ได้แก่ บ้าน โรงเรียน</p> <p>หมวดพาหนะ ได้แก่ รถ จักรยาน</p> <p>หมวดดอกไม้ ได้แก่ ดอกมะลิ ดอกบัว</p> <p>หมวดคำกริยา ได้แก่ นอน ไหว้</p> <p>(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 13)</p>

ความสามารถทางภาษา
1. ความสามารถด้านการอ่าน
2. ความสามารถด้านการเขียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดี

2. ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดี

3. ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้น

4. ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย การศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book) มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอตามหัวข้อ ดังนี้

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

1. ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. ประเภทของความบกพร่องทางการได้ยิน
3. สาเหตุของความบกพร่องทางการได้ยิน
4. ระดับของความบกพร่องทางการได้ยิน
5. ลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
6. พัฒนาการของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
7. วิธีการสื่อสารกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
8. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ความสามารถทางภาษา

1. ความหมายของภาษา
2. ความสำคัญของภาษา
3. พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
4. องค์ประกอบของความสามารถทางภาษา
5. การพัฒนาความสามารถทางภาษา
6. พัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย
7. พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
8. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของภาษา
9. แนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส

1. ความหมายและความสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนและขั้นตอนการสอน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส

หนังสือขนาดใหญ่

1. ความสำคัญของหนังสือขนาดใหญ่
2. ประโยชน์ของหนังสือขนาดใหญ่
3. อุปกรณ์การทำหนังสือขนาดใหญ่
4. เทคนิคการทำหนังสือขนาดใหญ่
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือขนาดใหญ่

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

คนทั่วไปโดยส่วนใหญ่จะมีการได้ยินเป็นปกติตั้งแรกเกิด จนกระทั่งถึงวัยกลางคนการได้ยินก็จะลดลง เพราะความเสื่อมของประสาทหูที่ทำหน้าที่รับฟังเสียง การสูญเสียการได้ยินเกิดจากความชรา จึงเป็นเรื่องธรรมดาและเป็นไปตามธรรมชาติ สำหรับคนที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ในวัยเด็กหรือวัยหนุ่มสาวนั้นจะเกิดจากกรรมพันธุ์หรือการดำรงชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันมีมลภาวะทางเสียงอยู่รอบตัว จึงเป็นอีกหนึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีการสูญเสียการได้ยิน นอกจากนี้ยังมีโรคของหูบางชนิดที่สามารถทำให้เกิดการสูญเสียการได้ยินได้ด้วยเช่นกัน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิจัย จึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนี้

1. ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

นักการศึกษาพิเศษหรือนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนี้

ความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง อาการผิดปกติของการได้ยินทันทีทันใด หรือเป็นการสูญเสียการได้ยินอย่างช้าๆ อาจเป็นการสูญเสียการได้ยินของหูข้างเดียวหรือทั้งสองข้าง ซึ่งอาจเป็นมาตั้งแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง เช่น จากอุบัติเหตุ โรคภัยไข้เจ็บ หรือความชราก็ได้ ทำให้สมรรถภาพการได้ยินเสียงลดน้อยลงกว่าระดับที่คนปกติได้ยิน และอาการผิดปกตินี้ต้องขึ้นอยู่กับสาเหตุของการสูญเสียการได้ยิน ซึ่งมีตั้งแต่หูตึงเล็กน้อยจนถึงหูหนวก ได้แก่

หูหนวก หมายถึง การสูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป วัดด้วยเสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500 , 1000 และ 2000 เฮิรตซ์ ในหูข้างดีกว่าจนไม่สามารถใช้การได้ยินให้เป็นประโยชน์เต็มประสิทธิภาพในการฟัง อาจเป็นผู้ที่สูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิดหรือเป็นการสูญเสียการได้ยินในภายหลังก็ตาม ซึ่งเครื่องช่วยฟังไม่สามารถช่วยได้อย่างเต็มที่

หูตึง หมายถึง การสูญเสียการได้ยิน ระหว่าง 26 – 89 เดซิเบล ในหูข้างดีกว่า วัดโดยใช้เสียงบริสุทธิ์ความถี่ 500 , 1000 และ 2000 เฮิรตซ์ เป็นการสูญเสียการได้ยินเล็กน้อยจนถึงการได้ยินขั้นรุนแรง ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถแยกแยะเสียงที่เหมือนกันบางเสียงได้

(University of Rochester Medical Center. 2009: Online; Bess; & Humes. 2008: 322;

ผดุง อารยะวิญญู. 2542: 21; เกษร วงศ์ก้อม. 2543: 7; พวงแก้ว กิจธรรม. 2546: 65;

เจียมจิต ถวิล. 2550: 5; และ ศรียา นิยมธรรม. 2550: 129)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ 26-89 เดซิเบล เรียกว่า หูตึง และ 90 เดซิเบลขึ้นไป เรียกว่า หูหนวก วัดโดยใช้เสียงบริสุทธิ์ความถี่ 500 , 1000 และ 2000 เฮิรตซ์ อาจจะได้เกิดในหูข้างเดียวหรือทั้งสองข้างและเป็นผู้ที่

สูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิดหรือเป็นการสูญเสียการได้ยินในภายหลังก็ตาม จากการสูญเสียการได้ยินนี้ ทำให้ได้ยินเสียงไม่มากพอที่จะพัฒนาภาษาให้เป็นปกติได้ จึงทำให้มีความลำบากในการเรียนรู้และการเข้าใจในภาษา

2. ประเภทของความบกพร่องทางการได้ยิน

วอลล์ และคนอื่นๆ (Wall; et al. 1995: 39-68); ศรียา นิยมธรรม (2548: 22-23); และ พวงแก้ว กิจธรรม (2546: 65-66) ได้แบ่งประเภทของความบกพร่องทางการได้ยินสอดคล้องกันไว้ 6 ประเภท ดังนี้

1. ท่อนำเสียงเสีย (Conductive Hearing Loss) เป็นการสูญเสียการได้ยินของหูชั้นนอก หูชั้นกลางหรือทั้งสองชั้น ทำให้เสียงไม่สามารถผ่านไปยังหูชั้นในได้ การเกิดพยาธิสภาพจากหูชั้นนอก เช่น ไม่มีใบหู การตีบของรูหู ขี้หูอุดตันรูหู หูชั้นนอกอักเสบ เชื้อราในช่องหู แผลถลอกในช่องหู สิ่งแปลกปลอมเข้าหู โรคหูน้ำหนวก การมีโครงสร้างที่ผิดปกติของหูชั้นนอก เป็นต้น และการเกิดพยาธิสภาพในหูชั้นกลาง เช่น กระจก 3 ชั้นเคลื่อนไหวไม่ได้ กระจกมาสตอยด์ ท่อยูสเตเชียน (Eustachian Tube) แก้วหูทะลุ หูชั้นกลางอักเสบ หรือโครงสร้างอื่นๆ ของหูชั้นกลางมีความผิดปกติ ซึ่งความผิดปกติในท่อนำเสียงเสียนี้จะสูญเสียการได้ยินอยู่ในระดับ 60-70 เดซิเบล และแพทย์สามารถรักษาได้

2. ประสาทหูเสีย (Sensorineural Hearing Loss) เป็นการสูญเสียการได้ยินของหูชั้นใน เส้นประสาทรับเสียงของหูชั้นในถูกทำลายในจุดใดจุดหนึ่งตั้งแต่ปลายประสาทรับเสียง ถึงออดิทอรี นิวเคลียส (Auditory Nuclei) ในเมดูลา ออบลองกาตา (Medulla Oblongata) แพทย์ไม่สามารถรักษาได้ สามารถตรวจได้จากการตรวจหาระดับเริ่มได้ยินเสียงทาง Air Conduction Threshold และการตรวจหาระดับเริ่มได้ยินเสียงทาง Bone Conduction Threshold การเกิดพยาธิสภาพในหูชั้นใน ซึ่งจะไม่เหมือนกับท่อนำเสียงเสียตรงที่จะมีความผิดปกติอย่างถาวร เด็กหูหนวกก่อนคลอดจะเกิดจากพันธุกรรม เช่น โรคซีฟิลิส โรคหัดเยอรมัน ติดเชื้อไวรัส และการรับประทานยาที่เข้าไปทำลายประสาทหู เป็นต้น และหูหนวกหลังคลอด เช่น ประสาทหูเสียจากการแพ้ยา จากเสียงระเบิด เสียงอึกที่ก ูสวัด เด็กคลอดมีน้ำหนักร้อยผิดปกติ มีสารเหลืองในกระแสเลือด หูชั้นในอักเสบ น้ำในหูไม่เท่ากัน เยื่อหุ้มสมองอักเสบ ภูมิคุ้มกันบกพร่อง กระจกขมับได้รับอุบัติเหตุ เป็นต้น

3. ผสม (Mixed Hearing Loss) เป็นการสูญเสียการได้ยินของหูชั้นนอก หูชั้นกลางและหูชั้นในมีความผิดปกติร่วมกัน ส่วนมากจะเกิดจากพันธุกรรม โรคหูน้ำหนวกเรื้อรัง โพรงหลังเยื่อแก้วหู ผิดปกติผสมกับปลายประสาทรับเสียงผิดปกติ จะทำให้หูหนวกอย่างถาวร

4. การสูญเสียการได้ยินหูข้างเดียว (Unilateral Hearing Loss) สามารถเกิดขึ้นในหูทุกชั้น ซึ่งจะอยู่ในระดับหูตึงถึงหูตึงรุนแรง เช่น ความผิดปกตินี้เกิดจากกรรมพันธุ์ ความผิดปกติของหูชั้นนอก หูชั้นกลาง หูชั้นใน ความผิดปกติของโครโมโซม การติดเชื้อ เป็นต้น

5. การแปลเสียงเสีย (Central Hearing Loss) เกิดจากสมองที่ทำหน้าที่รับและแปลความหมายของเสียงเสีย ที่จุดใดจุดหนึ่งของสมองส่วนกลาง ตั้งแต่ออติทอรีนิวเคลียส (Auditory Nuclei) ถึงออติทอรี คอร์เท็กซ์ (Auditory Cortex) เช่น เนื้องอกในสมอง สมองอักเสบ เส้นเลือดในสมองแตก ทำให้ศูนย์รับฟังเสียงใช้การไม่ได้จึงทำให้ไม่เข้าใจความหมายของเสียง

6. จิตใจผิดปกติ (Functional or Psychological Hearing Loss) ความผิดปกติจากจิตใจ หรืออารมณ์ การแกล้งทำว่าสูญเสียการได้ยิน โดยไม่มีพยาธิสภาพที่กลไกการได้ยิน ทำให้ไม่มีการตอบสนองต่อเสียงแสดงอาการเหมือนคนหูหนวก หูตึง ทั้งที่กลไกการได้ยินปกติ ต้องให้แพทย์หรือนักจิตวิทยาปรึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประเภทของความบกพร่องทางการได้ยินประกอบด้วย ท่อนำเสียงเสียมีความผิดปกติของหูชั้นนอก รูหู ถึงหูชั้นกลาง ประสาทหูเสียมีความผิดปกติของหูชั้นใน แบบผสมมีความผิดปกติทั้งหูชั้นนอก ชั้นกลางไปถึงหูชั้นใน และอื่นๆ เช่น ระบบประสาทเสีย การแปลเสียงเสีย และอาจเกิดจากความผิดปกติของจิตใจ ในแต่ละประเภทนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ก่อนคลอดและหลังคลอด ซึ่งความผิดปกตินี้สามารถเกิดขึ้นในหูข้างเดียวหรือทั้งสองข้างร่วมกันได้

3. สาเหตุของความบกพร่องทางการได้ยิน

นักการศึกษาพิเศษ หรือนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้กล่าวถึงสาเหตุของความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า เกิดจาก 2 สาเหตุหลัก คือ ก่อนคลอด และหลังคลอด ดังนี้

1. หูหนวกก่อนคลอด (Congenital Deafness) หมายถึง ทารกที่จะเกิดมานั้น มีความพิการของอวัยวะรับเสียงตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา เมื่อคลอดออกมาแล้วปรากฏอาการหูหนวกตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1. หูหนวกตามกรรมพันธุ์ (Hereditary Deafness) เป็นอาการหูหนวกของทารกที่มีความพิการสืบพันธุ์จากบิดา หรือมารดา หรือบรรพบุรุษ เช่น พ่อแม่หูหนวก ลูกอาจหูหนวกหรือหลานหูหนวก

1.2 หูหนวกที่ไม่ใช่กรรมพันธุ์ (Sporadic Deafness) มีหลายสาเหตุ ดังนี้

1.2.1 หูหนวกจากอันตรายต่อทารก เช่น ขณะมารดาตั้งครรภ์บังเอิญหกล้ม ถูกกระทบกระแทกอย่างแรง ทารกที่อยู่ในครรภ์และกำลังเจริญเติบโต อาจถูกบีบ ถูกกด ถูกกระแทก

หรือเลือดไปหล่อเลี้ยงไม่สะดวก ทำให้อวัยวะการได้ยินพิการได้ เมื่อทารกคลอดออกมาก็มีอาการหูหนวกแต่กำเนิดติดมาด้วย

1.2.2 หูหนวกจากการคลอด คือ ศีรษะถูกบีบขณะคลอด

เนื่องจากกระดูกเชิงกรานเล็กหรือคีมจับศีรษะทารกไม่ถูกที่ เป็นต้น

1.2.3 หูหนวกจากการเติบโตของอวัยวะหูผิดปกติ ทารกที่เกิดมาอาจไม่มีใบหู ไม่มีรูหูข้างเดียวหรือสองข้าง เมื่อมีความพิการเกิดขึ้นกับอวัยวะหูส่วนใดส่วนหนึ่งทำให้หูหนวกได้

1.2.4 หูหนวกจากพิษยาขณะมารดาตั้งครรภ์ ระหว่างที่มารดาตั้งครรภ์

อาจเจ็บป่วย และจำเป็นต้องใช้ยาบางอย่างรักษา ยานั้นอาจเป็นพิษต่ออวัยวะหูของทารกในครรภ์ได้ เช่น ยาควินิน ยาแอสไพริน ยาสเตียรอยด์มัยซิน และยาเพนนิซิลิน เป็นต้น หญิงตั้งครรภ์ควรระมัดระวังในการใช้ยาให้มากที่สุด เพราะยาสามารถซึมผ่านรกไปยังทารกในครรภ์ได้ง่าย โดยเฉพาะระยะ

3 เดือนแรกของการตั้งครรภ์และใกล้คลอด ยาที่รับประทานเข้าไปอาจมีผลทำให้ทารกในครรภ์พิการได้

1.2.5 หูหนวกจากโรคติดต่อขณะตั้งครรภ์ เช่น โรคหัดเยอรมัน ทารกที่ได้รับ

เชื้อไวรัสชนิดนี้จากมารดาขณะอยู่ในครรภ์ใน 3 เดือนแรกของการตั้งครรภ์ อาจมีผลทำให้เกิดความผิดปกติของร่างกายในหลายระบบได้แก่ ความผิดปกติที่หัวใจ หลอดเลือดที่ตาผิดปกติ คือ เกิดต่อกระจกโดยกำเนิด ร่างกายและศีรษะของทารกเล็กกว่าปกติ สมองไม่เจริญเติบโตหรือหูหนวกได้

2. หูหนวกหลังคลอด (Acquired Deafness) หมายถึง ทารกที่เกิดมีอวัยวะและประสาทหู

ปกติ แต่ต่อมาภายหลังปรากฏว่าหูหนวกขึ้น เราเรียกหูหนวกหลังคลอด โอกาสที่จะทำให้หูหนวกจึงมีมากมายหลายอย่าง สามารถแยกเป็นหัวข้อได้ ดังนี้

2.1 หูหนวกจากโรคระบบประสาท เช่น ป่วยเป็นเยื่อหุ้มสมองอักเสบ

2.2 หูหนวกจากโรคติดต่อหรือการติดเชื้อ เช่น หูชั้นกลางอักเสบ การสะสมของหินปูน

ในหูชั้นกลาง โรคภูมิแพ้ ต่อมทอนซิลอักเสบ ต่อมอดีนอยด์อักเสบ ท่อยูสเตเชียนอักเสบ และเกิดจากไวรัสอื่น ๆ ในหูชั้นกลาง เช่น ภายหลังจากการป่วยด้วยโรคหัด ไข้หวัดใหญ่ คางทูม หัดเยอรมัน จะเป็นสาเหตุของการสูญเสียการได้ยินได้

2.3 หูหนวกร่วมกับโรคต่อมไร้ท่อ เช่น โรคต่อมพิทูอิทารี มีอาการหูหนวกร่วมด้วย

2.4 หูหนวกจากพิษยาและสารเคมี เมื่อผู้ป่วยได้รับยาที่เป็นพิษต่ออวัยวะของหูชั้นใน

ถ้าเกิดจากยา เช่น ยาปฏิชีวนะ ยาขับปัสสาวะ ยาที่มีส่วนผสมแอสไพรินเป็นหลัก ประกอบด้วย ยาควินิน ยาสเตียรอยด์มัยซิน และยาคานามัยซิน รวมถึงการใช้เคมีบำบัด สิ่งเหล่านี้สามารถเข้าไปทำลายเซลล์ประสาทหูชั้นในได้

2.5 หูหนวกจากโรคหู คอ จมูก อวัยวะของหู คอ จมูก ติดต่อกันและอยู่ใกล้เคียง

กันมาก เมื่ออวัยวะดังกล่าวเกิดโรคมักกระทบกระทั่งกันถึงกัน เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ โรคมีเนียร์

เนื้องอกบนเส้นประสาทนำเสียงและเกิดจากติดเชื้อไวรัส เช่น โรคคางทูม โรคหัด ทั้งหมดนี้จะเป็นสาเหตุทำให้การได้ยินลดลง

2.6 หูหนวกจากอันตรายต่ออวัยวะหูและประสาทหู เช่น การตกเป็ด ตกบันได ตกจากที่สูง นอกจากศีรษะได้รับความกระทบกระเทือนแล้วกระดูกขมับแตกกร้าว หรือถูกตบที่หูอย่างรุนแรง ทำให้หูหนวกได้

2.7 การทะลุของแก้วหู เช่น การวูบไม่แคระหูทำความสะอาด การเกิดแรงดันอากาศที่รุนแรง

2.8 การก่อดังของขี้หูในช่องหูทำให้เสียงไม่สามารถผ่านเข้าไปในหูได้ ซึ่งแพทย์สามารถเอาออกได้ ที่สำคัญไม่ควรใช้ไม้แคะหูทำความสะอาดหูด้วยตนเอง เพราะอาจจะทำให้ดันขี้หูเข้าลึกไปในหู หรืออาจจะทำให้แก้วหูทะลุได้

นอกจากนี้เสียงดังต่างๆ เช่น เสียงฟ้าผ่า เสียงระเบิด เสียงปืน เสียงเครื่องบิน เครื่องยนต์ เครื่องจักรในโรงงาน ถ้าหากได้รับการรบกวนอยู่เสมอและเป็นเวลานานจะทำให้หูหนวกถาวรได้ (University of Rochester Medical Center. 2009: Online; วาริ ธิระจิตร. 2545: 45-47)

พวงแก้ว กิจธรรม (2546: 66 - 67) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการสูญเสียการได้ยินแต่ละประเภท ดังนี้

1. สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทส่วนนำเสียงเสีย ได้แก่

1.1 ความผิดปกติแต่กำเนิด เนื่องจากกรรมพันธุ์ ความผิดปกติขณะตั้งครรภ์ หรือการบาดเจ็บขณะคลอด เช่น ไม่มีรูหู ไม่มีกระดูกหู และกระดูกหู 3 ชิ้น หลุดออกจากกัน

1.2 การติดเชื้อ เช่น หนองอักเสบ เยื่อแก้วหูอักเสบ และโรคหูน้ำหนวก เป็นต้น

1.3 การบาดเจ็บเนื่องจากการกระทบกระเทือนหรือการถูกของมีคม เช่น เยื่อแก้วหูทะลุ รุนแรงผิดปกติ เป็นต้น

1.4 การอุดตันของรูหูจากสิ่งแปลกปลอม เช่น เมล็ดผลไม้ ของเล่น ก้อนกรวด แมลง เป็นต้น

1.5 เนื้องอกต่างๆ เช่น ดั้งเนื้อ เมือก (polyp) ถุงน้ำ (cyst) เป็นต้น

1.6 สาเหตุอื่นๆ เช่น ขี้หูอุดตัน กระดูกพวุนแข็งตัวในหูชั้นกลาง (Otosclerosis) และท่อยูสเตเซียนทำงานผิดปกติ เป็นต้น

2. สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทประสาทหูเสีย ได้แก่

2.1 ความผิดปกติแต่กำเนิด เนื่องจากการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ ภาวะผิดปกติขณะตั้งครรภ์ของมารดา เช่น ตกเลือด เป็นหัดเยอรมัน เป็นซิฟิลิส ครรภ์เป็นพิษ ได้รับยาหรือสารที่เป็นพิษต่อหู ได้รับบาดเจ็บบริเวณท้อง खाตอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของทารก

และมีความผิดปกติทางจิตใจหรืออารมณ์อย่างรุนแรง เป็นต้น รวมทั้งภาวะผิดปกติขณะคลอด เช่น คลอดก่อนกำหนด เจ็บท้องนานผิดปกติ เด็กได้รับบาดเจ็บบริเวณหู ตันคอหรือศีรษะ และเด็กขาดออกซิเจนจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง เป็นต้น

2.2 การติดเชื้อ เช่น ไขหวัดใหญ่ คางทูม ชิฟิลิส งูสวัดที่หู หูชั้นในอักเสบ เยื่อหุ้มสมองหรือสมองอักเสบ เป็นต้น

2.3 การได้รับยาหรือสารที่เป็นพิษต่อหู เช่น ยาปฏิชีวนะ (Antibiotic) บางชนิด ยาขับปัสสาวะ ยาแก้ปวดบางชนิด (Salicylates) ยาควินิน ตะกั่ว พรอท ยาสูบ เป็นต้น

2.4 การได้ยินเสียงดังมากๆ เช่น เสียงเครื่องจักร เสียงยานพาหนะ เสียงดนตรี เสียงประทัด เสียงปืน และเสียงจากก่อสร้าง เป็นต้น

2.5 การเสื่อมสมรรถภาพการได้ยินตามอายุ เนื่องจากกระบวนการชราภาพ

2.6 การบาดเจ็บ บริเวณหู ตันคอ หรือศีรษะ

2.7 เนื้องอกต่างๆ เช่น เนื้องอกที่ประสาทหู เป็นต้น

2.8 สาเหตุอื่นๆ คือ อาการผิดปกติและโรคบางชนิด เช่น ไข้สูง ภาวะผิดปกติของหลอดเลือด เบาหวาน โรคมึเนียร์ (Meniere) เป็นต้น

3. สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทผสม ได้แก่ สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทส่วนนำเสียงเสียผลสมกับประเภทประสาทหูเสีย เช่น หูชั้นกลางอักเสบผสมกับการเสื่อมสมรรถภาพการได้ยินตามอายุ เป็นต้น

4. สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทสมองส่วนกลางเสีย ได้แก่

4.1 ความผิดปกติในสมองส่วนกลางแต่กำเนิด เนื่องจากการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ และภาวะผิดปกติขณะตั้งครรภ์ เป็นต้น

4.2 การติดเชื้อ เช่น สมองอักเสบจากเชื้อไวรัสหรือแบคทีเรีย เป็นต้น

4.3 การบาดเจ็บบริเวณศีรษะ ที่ทำให้สมองส่วนกลางเสียหาย

4.4 เนื้องอก ได้แก่ เนื้องอกหรือมะเร็งที่สมองส่วนกลาง

4.5 สาเหตุอื่นๆ เช่น ภาวะผิดปกติของหลอดเลือดแดงที่ไปเลี้ยงสมองส่วนกลาง

5. สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทที่ไม่มีพยาธิสภาพ มี 2 ประเภท คือ

5.1 ความผิดปกติทางจิตใจ หรืออารมณ์

5.2 การแกล้งทำเป็นไม่ได้ยินเสียงเพื่อหวังได้ผลประโยชน์บางประการ เช่น เงินค่าทดแทนจากการสูญเสียการได้ยิน เนื่องจากการทำงาน เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สาเหตุของความบกพร่องทางการได้ยินเกิดมาจาก 2 สาเหตุ คือ ก่อนคลอด หลังคลอด และสาเหตุของการสูญเสียการได้ยินแต่ละประเภท ประกอบด้วย

ส่วนนำเสียงเสีย ประสาทหูเสีย แบบผสม ความผิดปกติในสมองส่วนกลางแต่กำเนิด เนื่องจากการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์และภาวะผิดปกติขณะตั้งครรภ์และประเภทที่ไม่มีพยาธิสภาพเกิดจากความผิดปกติของจิตใจ ซึ่งการสูญเสียการได้ยินนี้จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก เมื่อพบว่าเด็กมีความบกพร่องทางการได้ยินแล้ว ควรให้การรักษาและช่วยเหลืออย่างเร็วที่สุด

4. ระดับของความบกพร่องทางการได้ยิน

นักการศึกษาพิเศษหรือนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้กล่าวถึงระดับของความบกพร่องทางการได้ยินสอดคล้องกัน ดังนี้

ระดับของความบกพร่องทางการได้ยิน	ผลกระทบของความบกพร่องทางการได้ยิน
26 – 40 เดซิเบล	เป็นระดับการได้ยินของคนหูตึงเล็กน้อย มีปัญหาในการฟังเสียงกระซิบหรือเสียงเบาที่อยู่ระยะไกล แต่ถ้าไม่สังเกตก็ไม่รู้ เพียงแต่ฟังเสียงพูดเบาๆ ไม่ถนัด และอาจพูดไม่ชัดบ้าง มีอุปสรรคในการฟังเสียงที่ห่างไกล เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับเล็กน้อย ได้ยินเสียงพูดในระยะ 3 ฟุต เด็กจะไม่ได้ยินเสียงจากสภาพแวดล้อมรอบข้าง และสามารถให้ประโยชน์จากเครื่องช่วยฟังช่วยได้
41 – 55 เดซิเบล	เป็นระดับการได้ยินของคนหูตึงปานกลาง พวกนี้จะเข้าใจสิ่งที่คนอื่นพูดได้จริงๆ กลางๆ นอกจากผู้พูดจะพูดเน้นเสียงในระยะใกล้ หรือไม่ไกลกว่า 3-5 ฟุต แต่ไม่สามารถได้ยินเสียงรบกวนรอบๆ ตัวได้ จึงจำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยฟังช่วย และเปิดเสียงโทรทัศน์หรือฟังเพลงในระดับที่ตั้งหูตึงในระดับนี้มี 50-100 % ที่ใช้ภาษามือในการสื่อสาร
56 – 70 เดซิเบล	เป็นระดับการได้ยินของคนหูตึงรุนแรง จะฟังภาษาพูดไม่ค่อยรู้เรื่อง ต้องเน้นเสียงให้ดังๆ อยู่ในระยะใกล้ ต้องใช้เครื่องช่วยที่มีประสิทธิภาพสูงและฝึกพูด สามารถใช้ภาษามือในการสื่อสารได้ 100 % และมีพัฒนาการทางภาษาที่ล่าช้าจึงมีอุปสรรคในการสื่อสารด้วยการพูด

ระดับของความบกพร่องทางการได้ยิน	ผลกระทบของความบกพร่องทางการได้ยิน
71 – 90 เดซิเบล	<p>เป็นระดับหูตึงรุนแรงมาก คือ แม้แต่เสียงตะโกนก็ไม่ได้ยิน</p> <p>ถ้ามีความบกพร่องทางการได้ยินก่อนมีพัฒนาการทางภาษาจะทำให้ไม่มีภาษาหรือมีปัญหาในเรื่องของพัฒนาการทางภาษาอย่างมาก</p> <p>การสื่อสารด้วยการพูดต้องพูดด้วยเสียงที่ดังมากในระยะห่างจากหู 1 ฟุต และถ้าจะสื่อสารด้วยการพูดต้องใช้เครื่องช่วยฟังแล้วยังต้องใช้เทคโนโลยีด้านอื่นๆ เข้ามาช่วยประกอบกับฝึกพูด ฝึกฟัง และมีความจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขการพูดจากนักแก้ไขการพูด และจะต้องได้รับความร่วมมือการเอาใจใส่จากผู้ปกครองอย่างมาก ถึงจะสามารถพัฒนาภาษาได้ใกล้เคียงกับปกติได้</p>
91 เดซิเบล ขึ้นไป	<p>เป็นระดับหูหนวก ในบางครั้งอาจฟังเสียงดังๆ ได้บ้าง แต่มักเป็นการรับรู้การสั่นสะเทือนเสียงมากกว่า และถ้ามีความบกพร่องทางการได้ยินก่อนมีพัฒนาการทางภาษาจะทำให้ไม่มีภาษาเลย การสื่อสารและการเรียนรู้ต้องอาศัยการเดาเป็นส่วนใหญ่ จำเป็นต้องเข้ารับการฝึกพูด ฝึกฟังจากนักแก้ไขการพูด และให้อยู่ในกลุ่มคนหูหนวกด้วยกัน</p> <p>ถ้าผ่าตัดใส่ประสาทหูเทียมแล้วจะต้องฝึกฟัง ฝึกพูด จากนักแก้ไขการพูด และอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองจึงจะทำให้ภาษาใกล้เคียงปกติ</p>

(ศรียา-ประภัสสร นิยมธรรม. 2542: 75; อ้างอิงจาก Smith; & Luck Asson. 1995; & The Hearingfoudation of Canada. 2009: Online; & University of Rochester Medical Center. 2009: Online)

นอกจากนี้ ผดุง อารยะวิญญู (2542: 21-22) กล่าวถึงเกณฑ์การตัดสินความบกพร่องทางการได้ยิน ในแต่ละระดับ ดังนี้

เด็กหูหนวกเป็นเด็กที่มีระดับการได้ยิน ดังต่อไปนี้

1. สูญเสียการได้ยินในหูข้างดีกว่า 90 เดซิเบล (ISO) ขึ้นไป และเป็นการสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด
2. สูญเสียการได้ยินในหูข้างดีกว่า 90 เดซิเบล (ISO) และเป็นการสูญเสียการได้ยินในภายหลัง (หลังคลอด)
3. สูญเสียการได้ยินในหูข้างดีกว่า 90 เดซิเบล (ISO) ขึ้นไป เป็นการสูญเสียการได้ยินก่อนเด็กพูดได้ เขียนได้

4. ไม่สามารถเรียนหนังสือได้ หรือไม่มีพัฒนาการทางภาษาทัดเทียมกับเด็กปกติ

หากเด็กไม่ได้รับบริการการศึกษาพิเศษ

เด็กหูตึงเป็นเด็กที่มีระดับการได้ยิน ดังต่อไปนี้

1. สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26 - 89 เดซิเบล (ISO) ในหูข้างดีที่ถือว่าเป็นการสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด

2. สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26 - 89 เดซิเบล (ISO) ในหูข้างดีที่ถือว่าเป็นการสูญเสียการได้ยินภายหลัง (หลังคลอด)

3. สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26 - 89 เดซิเบล (ISO) ในหูข้างที่ดีกว่าเป็นการสูญเสียการได้ยินก่อนเด็กพูดได้ เขียนได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ระดับของความบกพร่องทางการได้ยินมี 5 ระดับ คือ หูตึงน้อย หูตึงปานกลาง หูตึงมาก และหูตึงอย่างรุนแรง จะเป็นอุปสรรคต่อการฟังเสียงพูดปกติและเสียงสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก จึงต้องใช้เครื่องช่วยฟังช่วยประกอบกับฝึกฟังและฝึกพูด จากนักแก้ไขการพูด เพื่อเด็กจะได้ใช้การได้ยินที่เหลืออยู่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ส่วนระดับหูหนวกมีอุปสรรคในการฟังเสียงจะรับรู้การสนทนาอื่นมากกว่า การใช้ประโยชน์จากเครื่องช่วยฟังได้น้อย จึงมีผลต่อพัฒนาการทางภาษา ถ้าได้รับการผ่าตัดใส่ประสาทหูเทียมแล้วจะต้องฝึกฟัง ฝึกพูดจากนักแก้ไขการพูด และอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองเพื่อจะทำให้ภาษาของเด็กนั้นใกล้เคียงกับปกติ

5. ลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

นักการศึกษาพิเศษหรือนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้กล่าวถึงลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สอดคล้องกัน 4 ลักษณะ ดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีปัญหาทางด้านการพูด เด็กอาจพูดไม่ได้หรือพูดไม่ชัด ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับการสูญเสียการได้ยินของเด็ก ถ้าสูญเสียการได้ยินเล็กน้อย ถึงปานกลาง อาจพอพูดได้ แต่อาจไม่ชัด ส่วนเด็กที่สูญเสียการได้ยินมากหรือหูหนวก อาจพูดไม่ได้เลย หากไม่ได้รับการสอนพูดตั้งแต่วัยเด็ก และขึ้นอยู่กับอายุของเด็กเมื่อสูญเสียการได้ยิน หากเด็กสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด เด็กจะมีปัญหาในการพูดอย่างมาก แต่ถ้าเด็กสูญเสียการได้ยินหลังจากที่เด็กพูดได้แล้ว ปัญหาในการพูดจะน้อยกว่าเด็กที่สูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด และเด็กเหล่านี้ จำเป็นจะต้องใส่เครื่องช่วยฟัง จึงจะทำให้การรับฟังเสียงคำพูดชัดเจนขึ้น

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีปัญหาเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็น การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เช่น มีความรู้และเข้าใจคำศัพท์ ในวงจำกัด เรียงคำ เป็นประโยคที่ผิดหลักภาษา เขียนคำผิด เป็นต้น ปัญหาทางภาษาของเด็กจะคล้ายคลึงกับปัญหา

ในการพูด นั่นคือ เด็กยิ่งสูญเสียการได้ยินมากเท่าใดยิ่งมีปัญหาในทางภาษามากขึ้นเท่านั้น

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจำนวนมากที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ไม่ใช่เป็นด้วยระดับสติปัญญาต่ำ แต่เป็นเพราะข้อจำกัดทางภาษา จึงทำให้อ่านเขียนข้อสอบได้ไม่ดี หรืออาจเป็นเพราะว่าวิธีการเรียนการสอน การวัดผลที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของเด็กซึ่งมุ่งวัดระดับทางสติปัญญาของเด็ก และวิธีที่ปฏิบัติกันในปัจจุบันเหมาะที่จะนำมาใช้กับเด็กปกติมากกว่า วิธีการบางอย่างจึงไม่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ยิ่งไปกว่านั้น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาทางภาษาและมีทักษะทางภาษาจำกัด จึงเป็นอุปสรรคในการทำข้อสอบ เพราะผู้ที่จะทำข้อสอบได้ดีนั้นจะต้องมีความรู้ทางภาษาเป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ค่อนข้างต่ำกว่าเด็กปกติ

4. การปรับตัว เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจมีปัญหาในการปรับตัว เนื่องจากไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ เด็กอาจเกิดความคับข้องใจ ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก เช่น มีปัญหาทางอารมณ์ และการปรับตัวตามมา ซึ่งถ้าเด็กสามารถที่จะสื่อสารกับผู้อื่นได้ ก็จะไม่มีปัญหาทำให้เด็กสามารถปรับตัวได้ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องปรับตัวมากกว่าเด็กปกติบางคน ถ้าเป็นเด็กที่มีความฉลาดอาจปรับตัวได้ดี ส่วนเด็กที่ไม่ฉลาดอาจมีปัญหาในการปรับตัวได้ (ผดุง อารยะวิญญู. 2542: 23-24; และ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. 2550: 3)

นอกจากนี้ ผดุง อารยะวิญญู (2542: 23) ได้กล่าวถึงลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพิ่มเติมว่า ความสามารถทางสติปัญญา ผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน อาจคิดว่าเด็กประเภทนี้เป็นเด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำ ความจริงแล้วไม่เป็นเช่นนั้น ท่านอาจสื่อสารกับเขาได้ หากท่านสามารถสื่อสารกับเขาได้เป็นอย่างดีแล้วท่านอาจเห็นว่าเขาเป็นคนฉลาดก็ได้ ระดับสติปัญญาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากรายงานการวิจัยเป็นจำนวนมากพบว่า มีระดับการกระจายคล้ายเด็กปกติ บางคนอาจโง่ บางคนอาจฉลาด บางคนฉลาดถึงขั้นเป็นอัจฉริยะก็มี จึงอาจสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่ใช่เด็กโง่ทุกคน

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 11-12) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้เป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมการแสดงออกด้านภาษาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน คือ
  - 1.1 ใช้ภาษาพูดค่อนข้างน้อย ชอบจ้องหน้าผู้พูด
  - 1.2 ไม่มีปฏิกิริยาต่อเสียงดัง เสียงพูด เสียงดนตรี หรือมีเป็นบางครั้ง
  - 1.3 ไม่เข้าใจคำสั่งง่ายๆ หรือไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้
  - 1.4 พูดไม่ชัด ไม่ค่อยพูด และชอบทำท่าไม้ สงเสียง เอ้อ อ้า

1.5 เมื่อพูดเสียงแปลกมักเปล่งเสียงสูง

2. พฤติกรรมการแสดงออกด้านอารมณ์และสังคมของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนี้

2.1 แสดงออกตอบสนอง หรือหวาดกลัวต่อเสียงดัง

2.2 ค่อนข้างขงและชอบเล่นรุนแรง

2.3 ชอบให้ผู้ใหญ่แสดงความรักโดยการสัมผัส

2.4 อาจมีปัญหาในการพัฒนาด้านอารมณ์และสังคม

นอกจากนี้ คลูทสัน และ แลงซิง (Knutson; & Lansing. 2009: Online) ได้ศึกษาคนที่สูญเสียการได้ยินกับปัญหาทางจิตวิทยาในด้านการสร้างความสัมพันธ์และการสื่อสาร พบว่า ในทางจิตวิทยาบุคคลเหล่านี้ไม่สามารถแสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองออกมาได้ จึงทำให้มีอุปสรรคต่อการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและมีสภาพแวดล้อมที่จำกัด จากที่ไม่สามารถสื่อสารกับคนทั่วไปได้ ด้วยการพูด การสื่อสารที่ไม่คุ้นเคยจะยากสำหรับคนที่สูญเสียการได้ยิน ทำให้ไม่สามารถเข้าใจได้ จึงต้องอยู่ในโลกของตัวเอง โดดเดี่ยว ห่วงเหว่ และมีความกระวนกระวายเมื่อต้องเข้าสังคม การถูกจำกัดให้อยู่ภายในสภาพแวดล้อมของตัวเอง จึงขาดประสบการณ์ในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนและสังคม โดยทั่วไปแล้วคนที่สูญเสียการได้ยินนั้นจะต้องได้รับการชี้แนะในเรื่องของการสร้างสัมพันธ์ภาพกับสิ่งรอบๆ ตัวค่อนข้างมาก เพื่อให้คนเหล่านี้สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีลักษณะและพฤติกรรมที่คล้ายกับเด็กปกติ มีความสามารถทางด้านต่างๆ เช่นเดียวกับเด็กปกติ เพียงแต่มีข้อจำกัดในเรื่องของภาษา การเขียน การพูด และการอ่าน เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินใช้ภาษามือในการสื่อสาร จึงเป็นข้อแตกต่างระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ด้วยข้อจำกัดนี้ในทางจิตวิทยาเด็กจึงขาดประสบการณ์ในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนและสังคม บุคคลที่เกี่ยวข้องจึงควรให้คำแนะนำกับเด็กด้วย

6. พัฒนาการของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ฮันท์ และ มาร์ชิลล์ (Hunt; & Marshall. 1999: 268-276) กล่าวว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีอุปสรรคต่อการเรียนภาษา ทำให้ไม่สามารถที่จะสื่อสารกับคนปกติได้ ดังนั้นโรงเรียนจะต้องช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา อารมณ์ สังคม และวิธีการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลกระทบกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 2 ด้าน ดังนี้

1. ผลกระทบต่อตัวเด็ก เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะไม่สามารถพัฒนาภาษาได้ จึงมีผลกระทบ ดังนี้

1.1 พัฒนาการทางภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินตั้งแต่แรกเกิดจะทำให้ไม่สามารถได้ยินเสียงต่างๆ จึงมีผลกระทบต่อภาษา แต่สำหรับเด็กปกตินั้นจะเรียนรู้จากเสียงพูดของบุคคลรอบข้าง ซึ่งเป็นภาษาที่มีความหมายจนทำให้เด็กเข้าใจความหมายและสามารถพูดออกมาได้ เด็กจะมีประสบการณ์ด้านการฟัง การใช้ภาษาพูดและการสื่อสาร จึงเป็นการสื่อสารที่มีคุณภาพและกลายเป็นความเชี่ยวชาญ สิ่งเหล่านี้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ประสบการณ์ด้านการฟังจะไม่มี จึงเรียนรู้การใช้ภาษามือจากที่บ้านและใช้การพูดเพียงเล็กน้อย เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยเฉพาะเด็กที่เข้าโรงเรียนอายุ 3 ขวบ หรืออายุมากกว่านั้น ส่วนมากจะไม่มีประสบการณ์การพูดหรือการฟังเลย และมีเด็กจำนวนมากที่ไม่เคยได้ยินเสียงแม้แต่ชนิดเดียว จึงต้องเริ่มเรียนการพูด การฟัง เมื่อเข้าโรงเรียนทำให้พัฒนาการทางภาษาล่าช้า

1.2 พัฒนาการทางสติปัญญา จากข้อมูลในปัจจุบัน และผลการศึกษาวิจัย พบว่า คนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีสติปัญญาไม่แตกต่างจากคนปกติ อย่างไรก็ตามหลายปีที่ผ่านมานักจิตวิทยายังเชื่อว่า คนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความคิดและการใช้เหตุผลในระดับสูงได้ต่ำกว่าคนปกติ และเมื่อไม่นานมานี้มีการประเมินความฉลาดทางสติปัญญา (IQ) ทักษะการพูดของคนหูหนวกหรือหูตึงพบว่า ไม่มีแตกต่างจากคนปกติ แต่ด้วยความเข้าใจในภาษาและการใช้ภาษาที่จำกัด จึงถูกตัดสินว่ามีสติปัญญาที่ด้อยกว่าคนปกติ แบบทดสอบต่างๆ ไปจึงไม่เหมาะสมกับคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพราะนักจิตวิทยาหรือผู้ทำการทดสอบด้านอื่นๆ ไม่ได้ปรับแบบทดสอบนั้นให้เหมาะสม และในการทดสอบไม่ได้อธิบายแบบทดสอบให้กับคนเหล่านี้ได้เข้าใจก่อน จึงทำให้เป็นอุปสรรคต่อคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

1.3 ทักษะทางด้านสังคม เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ถ้าเข้าไปเรียนในโรงเรียนที่สอนด้วยการพูดเป็นหลัก ทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความล่าช้ากว่าเด็กปกติในกลุ่มเดียวกัน 1-3 ปี เด็กไม่เข้าใจภาษาและใช้ภาษาไม่เป็น

2. ผลกระทบต่อครอบครัว เด็กบางคนอาจพบว่า หูหนวกตั้งแต่แรกเกิด หรือผู้ปกครองบางคนสงสัยว่าลูกมีความบกพร่องทางการได้ยินก็ต่อเมื่อเด็กอายุ 1-2 ขวบแล้ว เนื่องจากที่ลูกไม่พูด ผู้ปกครองจะมีความวิตกกังวลมากเข้าปรึกษาแพทย์พยายามที่จะช่วยเหลือลูก แต่ก็มีผู้ปกครองบางคนที่ทราบว่า ลูกมีความบกพร่องทางการได้ยิน ไม่สามารถทำใจรับได้ทำให้เด็กได้รับการช่วยเหลือที่ล่าช้า

ศรียา นิยมธรรม (2544: 69) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า เด็กจะเริ่มแสดงพัฒนาการที่ล่าช้า ปรากฏให้เห็นในช่วงปลายของวัยก่อนเข้าเรียน เนื่องจากความบกพร่องทางภาษาของเด็ก จึงส่งผลถึงการประมวลข้อมูลและก่อให้เกิดการขาดประสบการณ์ และส่งผลต่อการพัฒนาความคิดของเด็ก

ศรียา นิยมธรรม (2548: 124) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า ในวัยทารกบางคนขาดการกระตุ้นทางสังคม ซึ่งอาจไม่ได้มีสาเหตุจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู การได้อยู่ในสังคมแวดล้อมที่ดีจึงมิได้เป็นเครื่องประกันว่า เด็กจะต้องมีพัฒนาการต่างๆ โดยเฉพาะในทารกที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอย่างรุนแรง ทำให้ไม่ได้ยินเสียงกล่อมซึ่งเสียงแสดงถึงความรักของแม่ การพูดคุยในขณะที่อาบน้ำ แต่งตัว ป้อนอาหารให้และปฏิบัติในกิจวัตรประจำวัน ทารกจึงไม่ตอบสนองต่อแม่เหมือนทารกปกติ ลักษณะเช่นนี้อาจทำให้แม่ลดความสนใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก จึงอาจเป็นสาเหตุให้แม่ตอบสนองในด้านลบต่อทารก เช่น ไม่อยากให้อุ้ม การทำโดยไม่ตั้งใจนี้ได้ทำลายสภาวะทางสังคม และพัฒนาการทางสังคมของเด็ก การปรับตัวของเด็กเหล่านี้จึงแตกต่างจากเด็กปกติ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงควรได้รับการส่งเสริมด้านสังคมมากเป็นพิเศษ เพื่อช่วยให้ปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีพัฒนาการเป็นไปตามลำดับขั้นตอนเหมือนกับเด็กปกติ เพียงแต่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่สามารถที่จะสื่อสารกับคนอื่นได้ จึงมีผลกระทบต่อการสร้างปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ไม่สามารถที่จะถ่ายทอดความรู้สึก ความต้องการของตัวเองไปให้คนรอบข้างได้รับรู้ ทำให้บุคคลรอบข้างเข้าใจว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีอาการรุนแรง และมีพัฒนาการด้านสติปัญญาต่ำ เพราะไม่สามารถสื่อสารกับเขาได้

7. วิธีการสื่อสารกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีปัญหาในการสื่อความหมายระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องด้วยตนเองหรือกับคนปกติ ทำให้การสื่อความหมายนั้นไม่ได้ผลเท่าที่ควร จึงมีผู้คิดค้นวิธีการสื่อความหมายขึ้นมา เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินใช้ในการสื่อสาร และนักการศึกษาพิเศษหรือนักการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ได้กล่าวถึงวิธีการสื่อสารของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสอดคล้องกัน ดังนี้

1. การอ่านริมฝีปาก (Lip Reading) หมายถึง การที่ผู้ฟังพยายามเดาคำพูด โดยการสังเกตจากลักษณะการเคลื่อนไหวริมฝีปากของผู้พูด เพื่อให้เข้าใจความหมายตรงกันในเรื่องที่ผู้พูดกล่าวถึง ในบางครั้งอาจต้องสังเกตลักษณะสีหน้าท่าทาง ตลอดจนจนการเคลื่อนไหวมือ เท้า และลำตัวของผู้พูดด้วย เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำพูดได้ดียิ่งขึ้น การสังเกตการเคลื่อนไหวของริมฝีปากในลักษณะนี้ประกอบกับการสังเกตการเคลื่อนไหวของริมฝีปาก เรียกว่าการอ่านคำพูด (Speech Reading) ดังนั้นการอ่านริมฝีปากจึงเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กคุ้นเคยกับเสียงและฝึกทักษะการฟังเพื่อใช้การได้ยินที่เหลืออยู่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด จุดเด่นของวิธีอ่านปาก มีดังนี้

1.1 เป็นการตรวจสอบการได้ยินของเด็กเบื้องต้น

- 1.2 เสียงที่ได้ยินไม่ผ่านการขยาย
- 1.3 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับเด็ก
- 1.4 ใช้การได้ยินที่เหลืออยู่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
- 1.5 เน้นการพูดอย่างเดียวโดยไม่ใช้ภาษามือมาช่วยในการสื่อสาร

2. ภาษามือ (Sign Language) เป็นการสื่อสารอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กที่สูญเสียการได้ยินมากหรือหูหนวก ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ด้วยการพูด จึงควรใช้ภาษามือแทนในการสื่อสาร ผู้ที่จะเข้าใจภาษามือได้ต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษามือ ผู้พูดจะใช้มือทั้งสองข้างแสดงท่าทาง หรือแสดงการวางมือในตำแหน่งต่างๆ กัน ซึ่งในแต่ละท่าหรือตำแหน่งของมือมีความหมาย ภาษามือจะใช้ประกอบกับการสะกดนิ้วมือเป็นคำหรือสำหรับการเขียน เด็กวัยรุ่นที่หูหนวกหรือหูตึงจึงนิยมใช้กันมาก

3. การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือ (Finger Spelling) เป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก ท่ามือแต่ละท่ามีความหมายเท่ากับตัวอักษร 1 ตัว ในภาษาไทยตั้งแต่ ก-ฮ เมื่อต้องการจะสะกดคำ หรือประสมอักษร ผู้พูดก็จะแสดงท่ามือของตัวอักษรเหล่านั้นติดต่อกันจนจบคำ การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือนิยมใช้มือข้างเดียว และมักสะกดคำที่ไม่มีในภาษามือเท่านั้น เช่น ชื่อคน ชื่อสถานที่ เป็นต้น

4. ท่าแนะคำพูด (Cued Speech) เป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก โดยผู้พูดจะแสดงท่ามือในลักษณะต่างๆ ประกอบคำพูด เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายของการพูดได้ดียิ่งขึ้น ท่ามือที่ใช้ถูกกำหนดไว้อย่างเป็นระบบ แต่ละท่ามีความเฉพาะ และผู้พูดจะวางมือในระดับต่ำกว่าคางเล็กน้อย ไม่วางมือไว้ในตำแหน่งอื่นๆ และใช้มือเพียงข้างเดียว

5. การสื่อสารรวม (Total Communication) เป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก โดยนำการสื่อสารทั้งหมดของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมารวมกันกับการพูด หรือใช้วิธีพูดรวมกับภาษามือและภาษาท่าทางอื่นๆ เพื่อเอื้อให้เด็กเข้าใจการสื่อสารมากขึ้น เช่น การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือ (Finger spelling) ภาษามือ (Sign Language) การอ่านริมฝีปาก (Lip Reading) เป็นต้น ซึ่งผู้พูดจะพูดและใช้ภาษามือไปพร้อมกับการพูด และในขณะเดียวกันก็อาจแสดงความรู้สึกออกมาทางสีหน้า และใช้ท่าทางอื่นๆ ประกอบ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น นอกจากการพูด การใช้ภาษามือ การแสดงท่าทางประกอบแล้ว การสื่อสารก็อาจใช้วิธีอ่านริมฝีปาก ท่าแนะคำพูด การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือ การอ่าน การเขียน หรือวิธีอื่นๆ ก็ได้ การใช้วิธีสื่อสารรวมกันตั้งแต่สองวิธีขึ้นไปเรียกว่าการสื่อสารรวม

(Hunt; & Marshall. 1999: 279-284; ผดุง อารยะวิญญู. 2542: 34-37)

นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 19-26; 29-30) ได้กล่าวถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพื่อใช้ในการสื่อสาร ไว้ดังนี้

1. การสอนพูด เป็นวิธีการสอนภาษาให้แก่เด็กที่มีการสูญเสียการได้ยินได้น้อยกว่า 90 เดซิเบล ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1.1 เริ่มจากการฝึกฟัง การรับรู้เกี่ยวกับเสียง การจำแนกเสียง ความเข้าใจเกี่ยวกับเสียงที่ได้ยิน

1.2 การฝึกพูด ประกอบด้วย

1.2.1 การเตรียมความพร้อมในการพูด เช่น การบริหารปาก การบริหารลิ้น

1.2.2 การสอนเสียงสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์

1.2.3 การสอนคำ วลี และประโยค

1.3 การฝึกอ่านริมฝีปาก เป็นการสังเกตการณ์เคลื่อนไหวของริมฝีปาก สีหน้า ท่าทางของผู้พูด แล้วแปลความหมายจากการสังเกตนั้น

1.4 การฝึกการใช้ภาษา เป็นการนำกระบวนการฝึกพูดทั้งหมดมาใช้ในการพูด เพื่อสื่อสาร โดยการฝึกให้เด็กเลียนแบบการพูดจากครู และเด็กสามารถพูดสื่อสารด้วยตนเองในที่สุด

2. ภาษามือ (Sign Language) เป็นระบบการสื่อสารของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับมากตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป หรือหูหนวกที่ไม่สามารถสื่อสารด้วยการพูดได้ จึงใช้ภาษามือในการติดต่อสื่อสารของคนหูหนวก โดยใช้การแสดงการวางมือในตำแหน่งต่างๆ ประกอบด้วย สีหน้า กิริยาท่าทางในการสื่อความหมาย และถ่ายทอดอารมณ์แทนการพูด ซึ่งภาษามือแต่ละชาติจะมีความแตกต่างกัน ในแต่ละท่าตำแหน่งของมือมีความหมายแตกต่างกัน ผู้ที่เข้าใจภาษามือได้นั้น จึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษามือ ซึ่งภาษามือที่ใช้ในกลุ่มบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินของชาติต่างๆ มี 2 แบบ คือ

2.1 ภาษามือธรรมชาติ เป็นภาษามือที่บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นผู้สร้างและใช้ร่วมกันในแต่ละชุมชน หรือแต่ละชาติ ส่วนมากจะเป็นท่าทางเลียนแบบธรรมชาติ เช่น คนว่ายน้ำ รัก เกลียด เป็นต้น

2.2 ภาษามือประดิษฐ์ คือ ภาษามือที่ใช้แทนภาษาพูดและภาษาเขียนประจำชาติ เพื่อให้มีคำภาษามือมากพอที่จะใช้ในการศึกษา และสื่อสารความหมายโดยเฉพาะในเรื่องของคำที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม จึงต้องนำแบบสะกดนิ้วมือเข้ามาผสม เช่น กระทรวง ดีใจ ย่ำ ยาย เป็นต้น

3. การสะกดนิ้วมือ (Finger Spelling) เป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก โดยการทำท่าด้วยนิ้วมือเป็นรูปต่างๆ แทนตัวพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์

4. ท่าแนะคำพูด (Cued Speech) เป็นวิธีการสื่อสารชนิดหนึ่งที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใช้ ในการสื่อสารประกอบด้วยท่ามือ 8 ท่า แทนเสียงพยัญชนะ ตำแหน่งของมือ 4 ตำแหน่ง คือ บริเวณข้างใบหน้า คอ คาง และปาก แทนเสียงสระ เพื่อให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสังเกตท่ามือ เหล่านั้นประกอบกับการอ่านริมฝีปากของผู้พูดไปพร้อมๆ กัน

5. การสื่อสารแบบรวม (Total Communication) เป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งของ คนหูหนวก โดยใช้วิธีสื่อสารหลายวิธีรวมกันกับการพูด เช่น ภาษามือ ภาษาพูด การสะกดนิ้วมือ การอ่านริมฝีปาก ท่าแนะคำพูด รวมทั้งการอ่านและการเขียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า วิธีการสื่อสารกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ประกอบด้วย 5 วิธี คือ การอ่านริมฝีปาก (Lip reading) ภาษามือ (Sign language) การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือ (Finger spelling) ท่าแนะคำพูด (Cued speech) และการสื่อสารรวม (Total Communication) ซึ่งแต่ละวิธีมีความแตกต่างกัน แต่เป้าหมายของทุกวิธี คือ การส่งเสริมพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินให้สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

8. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น สิ่งที่ต้องคำนึง คือ ระดับการได้ยิน อายุที่เริ่มสูญเสียการได้ยิน หากเด็กไม่มีความพิการซ้ำซ้อน คือ มีสติปัญญา สายตา เป็นปกติ เป็นต้น นักการศึกษาพิเศษหรือนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้กล่าวถึงการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสอดคล้องกัน (ศรีริยา นิยมธรรม. 2544: 115-117; และ วารี ธีระจิตร. 2545: 42-46) ไว้ดังนี้

ระดับการได้ยิน	ความต้องการพิเศษ	รูปแบบการศึกษา	หลักสูตร
0 – 25 เดซิเบล	- ชั้นเรียนปกติ	- ปกติ	- ปกติ
หูตึงระดับ 1 26 – 40 เดซิเบล	- จัดที่นั่งให้เหมาะสม - ครูปกติ	- ชั้นเรียนปกติ	- ปกติ
หูตึงระดับ 2 41 – 55 เดซิเบล	- จัดที่นั่งให้เหมาะสม - เครื่องช่วยฟัง - อ่านคำพูด - ครูปกติ	- ชั้นเรียนปกติ - ครูที่ปรึกษา	- ปกติ - บริการพิเศษ
หูตึงระดับ 3 56 – 70 เดซิเบล	- จัดที่นั่งให้เหมาะสม - มีการฝึกฟัง / ฝึกพูด - อ่านริมฝีปาก - เครื่องช่วยฟัง - ครูพิเศษ - ครูเดินสอน	- ชั้นเรียนปกติ - ชั้นเรียนพิเศษ ในห้องการศึกษาพิเศษ	- ปกติ เพิ่มบริการพิเศษ
หูตึงระดับ 4 71 – 90 เดซิเบล	- เครื่องช่วยฟัง - พัฒนาทางภาษา - ภาษามือ / สกดนิ้วมือ - ครูพิเศษ	- ชั้นพิเศษในโรงเรียน ปกติ - โรงเรียนสอนเด็กหูตึง	- พิเศษ ดัดแปลง ให้เหมาะสมกับเด็ก
หูหนวก ระดับ 91 เดซิเบล ขึ้นไป	- ครูพิเศษ - พัฒนาทางภาษา - การอ่านริมฝีปาก - ภาษามือ - การสกดนิ้วมือ	- โรงเรียนพิเศษ (สอนคนหูหนวก)	- พิเศษสำหรับ เด็กหูหนวก

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 19-26) ได้กล่าวถึงหลักสูตรการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ประกอบด้วย 3 หลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรเดียวกับเด็กปกติ โดยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

2. หลักสตรกักรกรรมบำบัดทางการศึกษา เป็นหลักสตรเพื่อบำบัดฟื้นฟูความพร้อมทางด้านร่างกาย การเข้าถึงด้านการเรียนรู้ เช่น การฝึกฟังและพูด การใช้ภาษามือ การอ่านริมฝีปาก เป็นต้น

3. หลักสตรกักรกรรมงานวิชาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการประกอบอาชีพ

นอกจากนี้ นิลบล ทูรานุกภาพ (2546: 114-115) กล่าวว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีหลายระดับ การจัดการศึกษาจึงต้องคำนึงถึงระดับการได้ยินเป็นสำคัญ ในปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจัดเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การจัดการศึกษาในโรงเรียนพิเศษ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่สูญเสีย

การได้ยินระดับรุนแรงถึงรุนแรงมาก หรือกลุ่มหูหนวกจะใช้ภาษามือ และระบบรวมในการสื่อสาร

2. การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่สูญเสียการได้ยินระดับเล็กน้อย ปานกลาง และระดับรุนแรงมากแต่ยังมีการได้ยินเหลืออยู่บ้าง สามารถใช้เครื่องช่วยฟังเพื่อเรียนรู้และสื่อสารด้วยวิธีการฟัง การพูด การอ่านริมฝีปาก ในการจัดการเรียนร่วมในชั้นเรียนกับเด็กปกตินั้น จะต้องคำนึงถึงระดับการได้ยินเป็นหลัก เช่น ถ้าสูญเสียการได้ยินน้อยก็สามารถเรียนร่วมในชั้นปกติได้เต็มเวลา และปฏิบัติเหมือนเด็กปกติทุกประการ ถ้าสูญเสียการได้ยินมากก็อาจจัดเป็นชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และเรียนร่วมเป็นบางวิชา ดังนั้นครูผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

2.1 ชี้แจงให้เด็กปกติเข้าใจว่าควรปฏิบัติอย่างไรต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนร่วมในชั้น

2.2 ให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั่งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็น และได้ยินผู้สอน ได้ชัดเจน

2.3 ก่อนสอนควรตรวจเช็คทุกครั้งว่าเครื่องช่วยฟังทำงานหรือไม่

2.4 เวลาพูดกับเด็กควรมองหน้าเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้เด็กอ่านคำพูดตลอดจนสีหน้าท่าทางของครู

2.5 ใช้ท่าทางประกอบการพูด เพื่อให้เด็กเข้าใจคำพูดของครู แต่ไม่ควรแสดงท่าทางมากจนเกินไป

2.6 มีอุปกรณ์ประกอบการสอน หรืออธิบายให้เด็กเข้าใจสิ่งนั้นๆ มากที่สุด

2.7 ครูควรเขียนบนกระดานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2.8 ไม่พูดในขณะที่เขียนกระดาน เพราะเด็กจะไม่สามารถอ่านริมฝีปากของครูได้

2.9 พยายามป้องกันอย่าให้มีเสียงรบกวนอื่นๆ เกินความจำเป็น เพราะเครื่องช่วยฟังจะขยายเสียงเหล่านั้นด้วย ซึ่งจะทำให้เด็กไม่ได้ประโยชน์จากเครื่องช่วยฟังเต็มที่

2.10 เตือนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่ให้ส่งเสียงดังรบกวนเด็กปกติ

- 2.11 ควรแจกหัวข้อเรื่อง และสาระสำคัญของการสอนในแต่ละครั้งก่อนการสอน เพราะเด็กจะต้องอ่านริมฝีปากของครูประกอบไปด้วย
- 2.12 สอนให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความรับผิดชอบ และประพฤติปฏิบัติ เช่นเดียวกับเด็กปกติอื่นๆ
- 2.13 พูดกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์ ไม่พูดทีละคำ กระทบกระแทก เพื่อเด็กจะได้จำโครงสร้างของประโยคและเดาความหมายได้มากกว่า
- 2.14 ไม่จำเป็นต้องตะโกน หรือพูดด้วยเสียงดังเกินปกติ
- 2.15 ครูควรยืนพูดในที่ที่แสงสว่างส่องที่ใบหน้าและมีฉากหลังทึบ เพื่อความชัดเจนในการอ่านริมฝีปาก
- 2.16 เมื่อต้องการพูดคุยกับเด็กควรเรียกชื่อเด็กไม่ควรใช้วิธีสัมผัส เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักฟัง
- 2.17 ให้ออกาสเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินออกมารายงานหน้าชั้นบ้าง เพื่อให้เด็กได้ฝึกพูดและเพื่อน ๆ ซึ่งเป็นเด็กปกติจะได้ฟังภาษาพูดของเขา
- 2.18 หากมีการรายงานหน้าชั้น ครูควรสรุปสิ่งที่เด็กปกติพูด เพื่อทบทวน และเพื่อป้องกันความเข้าใจผิดพลาด
- 2.19 ให้ออกกำลังใจแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กมีกำลังใจในการเรียนและมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนน้อยที่สุด
- 2.20 ใช้วิธีการสอนเป็นกลุ่ม เพื่อให้เด็กปกติช่วยสอนบางเรื่องที่เด็กไม่เข้าใจ โดยจัดเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอยู่ในกลุ่มเด็กปกติที่เก๋
- 2.21 หาเพื่อนช่วยสอนให้
- 2.22 จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
- จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ต้องคำนึงถึงระดับของการสูญเสียการได้ยิน คือ ระดับหูตึงเล็กน้อยจัดอยู่ในชั้นเรียนกับเด็กปกติ แต่ต้องใช้เครื่องช่วยฟังช่วยและจัดที่นั่งในตำแหน่งที่ใกล้ผู้สอน ระดับหูตึงปานกลางจัดอยู่ในชั้นเรียนกับเด็กปกติหรือในชั้นเรียนพิเศษ จำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยฟังช่วย ระดับหูตึงรุนแรงจัดอยู่ในชั้นเรียนพิเศษ จำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยฟังช่วย และระดับหูหนวกจะได้รับประโยชน์จากเครื่องช่วยฟังได้น้อย จึงจัดให้อยู่ในโรงเรียนโสต ซึ่งการจัดการศึกษาที่เหมาะสมนั้นก็เพื่อประสิทธิภาพของการเรียน การสอนที่ดีแล้ว ยังส่งเสริมพัฒนาศัภษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอย่างเต็มที่ด้วย

ความสามารถทางภาษา

มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ทั้งตัวอักษร ท่าทาง หรือเครื่องหมายที่สามารถใช้แทนความคิด สื่อความหมายให้ผู้อื่นได้รับรู้ และเข้าใจ สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นภาษามีความหมายอย่างยิ่ง เพราะเด็กต้องใช้ภาษาในการถ่ายทอดประสบการณ์ เรียนรู้สิ่งต่างๆ สื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจความคิด ความรู้สึก ความต้องการของตนเอง ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางภาษา ดังนี้

1. ความหมายของภาษา

นักการศึกษาหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายของภาษา ไว้ดังนี้

ภาษา หมายถึง เครื่องมือติดต่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้แก่ การแสดงความคิด ความเข้าใจ และความต้องการ ตลอดจนเจตคติและประสบการณ์ โดยผ่านการพูด การเขียน การทำท่าทางประกอบ การใช้ภาษาไป การแสดงสีหน้า การแสดงออกทางศิลปะ เป็นต้น ในแต่ละภาษาจะมีโครงสร้างของตนเอง ประกอบด้วย เสียง คำ ประโยค รูปแบบทางไวยากรณ์ภาษา และการสื่อความหมาย (Semantic) ซึ่งคนในสังคมเรียนรู้และใช้ในทำนองเดียวกัน เพื่อช่วยให้สังคมมีความเป็นระเบียบและง่ายต่อการปกครอง (ณรงค์ มั่นเศรษฐวิทย์. 2540: 1; พิอน เปรมพันธุ์. 2541: 1; วรณวิมล เณรทรัพย์. 2545: 12; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2546: 106; สิริมงคล สุวรรณผา. 2546: 8; อนงค์ วรพันธ์. 2546: 7; และ วิทยากร เชียงกุล. 2548: 142)

ฟิชเชอร์ (Fisher. 1992: 18); สติรนนท์ อยู่คงแก้ว (2541: 9); และ ภัทรดรา พันธุ์สีดา (2551: 11) ได้ให้ความหมายของภาษาที่สอดคล้องกันไว้ว่า ภาษา หมายถึง ระบบสัญลักษณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่มนุษย์ใช้ทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน และยังเป็นวิธีการสื่อสารความคิด ความรู้สึก ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยการแสดงออกด้วยอากัปภิกิริยาหรือการใช้สัญลักษณ์ รวมทั้งเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ 4 ประการ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

ภาษาสำหรับในเด็กปฐมวัย คือ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่เกิดจากการติดต่อสื่อสารด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การพูด การฟัง การเขียน ท่าทางประกอบ และการรู้หนังสือ ตลอดจนการใช้สัญลักษณ์หลายรูปแบบผสมผสานกัน เพื่อนำเสนอความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการสื่อสาร ดังนั้นภาษาของเด็กจึงมีลักษณะสร้างสรรค์ช่วยให้เข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ศรียา-ประภัสสร นิยมธรรม (2542: 1) กล่าวว่า ในทางจิตวิทยา ภาษา หมายถึง ความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น โดยใช้การพูด การเขียน ท่าทางประกอบ การแสดงสีหน้า การแสดงออกทางศิลปะ ภาษาเป็นเครื่องมือให้มนุษย์ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นนามธรรม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ภาษา หมายถึง สัญลักษณ์ที่คนใช้ในการติดต่อสื่อสารกัน อย่างมีความหมาย เพื่อสื่อความรู้ ความคิด ความรู้สึก การสร้างความเข้าใจกับผู้อื่น ตลอดจนทำให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่ การแสดงออกทางคำพูด รูปภาพ ตัวอักษร การแสดงสีหน้าท่าทาง การแสดงออกทางศิลปะ โดยแต่ละภาษาจะมีโครงสร้างของตนเอง ซึ่งประกอบด้วยเสียง คำ ประโยค และรูปแบบทางไวยากรณ์ภาษา ทำให้การสื่อความหมาย (Semantic) เข้าใจตรงกันในสังคม ภาษามีความสำคัญกับเด็กปฐมวัยอย่างยิ่ง เพราะเด็กปฐมวัยต้องอาศัยในการถ่ายทอดประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น โดยอาศัยทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นพื้นฐาน

2. ความสำคัญของภาษา

นักการศึกษาหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาสอดคล้องกันว่า ภาษาเป็นตัวแทนของความคิดมนุษย์ เป็นสิ่งที่ทรงพลังทำให้คนอยู่เหนือสัตว์ และพืช มนุษย์ใช้ภาษาโดยการรวบรวมเอาสัญลักษณ์ คือ เสียงภาษาพูด และตัวอักษรในภาษาเขียนมาสร้างเป็นคำ เพื่อใช้แทนสิ่งต่างๆ ตามความรู้สึกนึกคิด ภาษาจึงเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารที่สัมพันธ์กับความคิด และการสร้างสรรค์สังคมมนุษย์ ตลอดจนการสร้างเส้นทางคมนาคม ทำให้วัฒนธรรมรุ่งเรือง สังคมเจริญก้าวหน้า และจากการปฏิวัติข้อมูล โดยเทคโนโลยีดิจิทัล ก่อให้เกิดคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคมยุคใหม่อันเป็นเทคโนโลยีของภาษา ทำให้การสื่อสารและรับข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว ภาษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงของโลกไม่หยุดยั้ง (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2548: 15; อ้างอิงจาก Goodman. 1986; บันลือ พฤษะวัน. 2543: 3-4)

เพียเจต์ (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2548: 15; อ้างอิงจาก Piaget. n.d) กล่าวว่า ภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาและสังคมของเด็กปฐมวัย ภาษามีบทบาทสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. เด็กสามารถใช้ภาษา เพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ดังนั้น จึงเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการสังคมประกิต (Socialization)
2. เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นคำพูดที่เกิดขึ้นภายในรูปแบบของการคิดและในระบบสัญลักษณ์ ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการทางภาษาในระดับต่อไป
3. ภาษาเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก ดังนั้น เด็กจึงไม่ต้องอาศัยการจำกัดกระทำกับวัตถุจริง เพื่อแก้ปัญหา เด็กสามารถสร้างจินตนาการในสมอง ซึ่งจะก่อให้เกิดการทดลอง โดยสามารถจินตนาการถึงวัตถุ แม้วัตถุจะอยู่นอกสายตาหรืออยู่ในอดีต

พอนทานา (เนตรทิพย์ แก้วหล้า. 2552: 8; อ้างอิงจาก Fontana. 1995: 28-29);
 ทิศนา แชมมณี และคณะ (ปีพ.ศ. 2549: 9; อ้างอิงจาก ทิศนา แชมมณี และคณะ.
 2535: 7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาสอดคล้องกันว่า ภาษามีความหมายกับเด็ก
 เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษา เพื่อใช้ในการคิดและการสื่อความหมาย การปรับตัวรับความรู้ใหม่
 เด็กสามารถใช้ภาษาในการติดต่อกับผู้อื่นทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน เด็กเรียนรู้ภาษา
 จากการสัมผัส ได้ฟัง ได้โต้ตอบ เด็กที่มาจากครอบครัวที่สนใจพูดกับเด็ก ไม่ว่าจะเด็กจะเข้าใจหรือไม่
 ไม่เข้าใจบ้างก็ตาม เด็กสามารถแสดงออกและได้ประโยชน์มากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่พูดน้อย
 ทั้งนี้การที่เด็กได้พูด ได้สนทนาบ่อยๆ ทำให้เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ ได้คิด ได้สื่อสาร ได้แสดงออก
 ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมและสติปัญญา รวมถึงพัฒนาการทางสังคม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ภาษามีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก
 เนื่องจากการอยู่ในสังคมเด็กต้องอาศัยทักษะทางภาษาในการสื่อสาร การแสดงออกถึงความคิด
 ความรู้สึกซึ่งกันและกัน การปรับตัวรับความรู้ใหม่ และใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ
 รอบตัว ตลอดจนการทำความเข้าใจสิ่งแวดล้อมอย่างมีความหมาย ซึ่งจะช่วยให้ทักษะทางภาษา
 ทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนของเด็กได้พัฒนาขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนา
 ทางสติปัญญาต่อไป ดังนั้นภาษาจึงควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แรกเกิด

3. พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

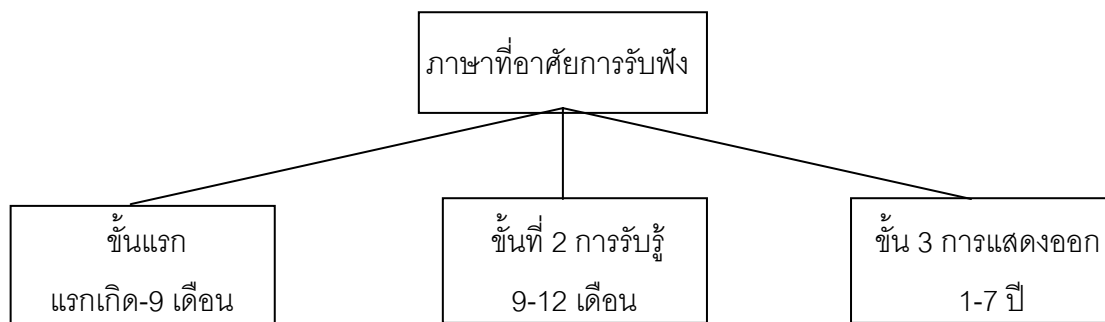
ศรียา-ประภัสสร นิยมธรรม (2542: 75) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาของ
 เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น ต้องขึ้นอยู่กับเวลาของการเกิดความบกพร่องทางการได้ยิน
 สามารถแยกได้เป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. มีความบกพร่องทางการได้ยินก่อนมีภาษา (Prelingual) ได้แก่ พวกที่มีความบกพร่อง
 ทางการได้ยินโดยกำเนิด (Congenitally Deaf) และพวกที่สูญเสียการได้ยินในระยะแรกของชีวิต
 ประมาณ 3 ขวบแรก ซึ่งเป็นระยะพัฒนาการทางภาษากำลังดำเนินอยู่

2. มีความบกพร่องทางการได้ยินภายหลังพูดได้แล้ว (Postlingual) ได้แก่ พวกที่มีความ
 บกพร่องทางการได้ยินเนื่องจากเจ็บป่วย หรือได้รับอุบัติเหตุที่ทำให้การรับฟังเสื่อมไป พวกนี้เรียกว่า
 ความบกพร่องทางการได้ยินที่เกิดในภายหลัง (Adventitiously Deaf)

ไมเคิลบัลท์ (ศรียา-ประภัสสร นิยมธรรม. 2542: 92-98; อ้างอิงจาก Myklebust. 1971)
 ได้อธิบายถึงพัฒนาการทางภาษาไว้ว่า ก้าวแรกของการเรียนรู้ของคนอาศัย การฟัง หรือการได้ยิน
 คนไม่ได้เรียนรู้ สามารถเข้าใจคนอื่นได้ด้วยการอ่านหรือการเขียน หากเข้าใจจากการพูด จะเห็นได้ว่า

มนุษย์สมัยโบราณสามารถเข้าใจกันด้วยการพูดก่อนเรียนรู้ด้วยการอ่าน ดังลำดับชั้นการเรียนรู้ภาษา โดยอาศัยการฟัง ดังนี้

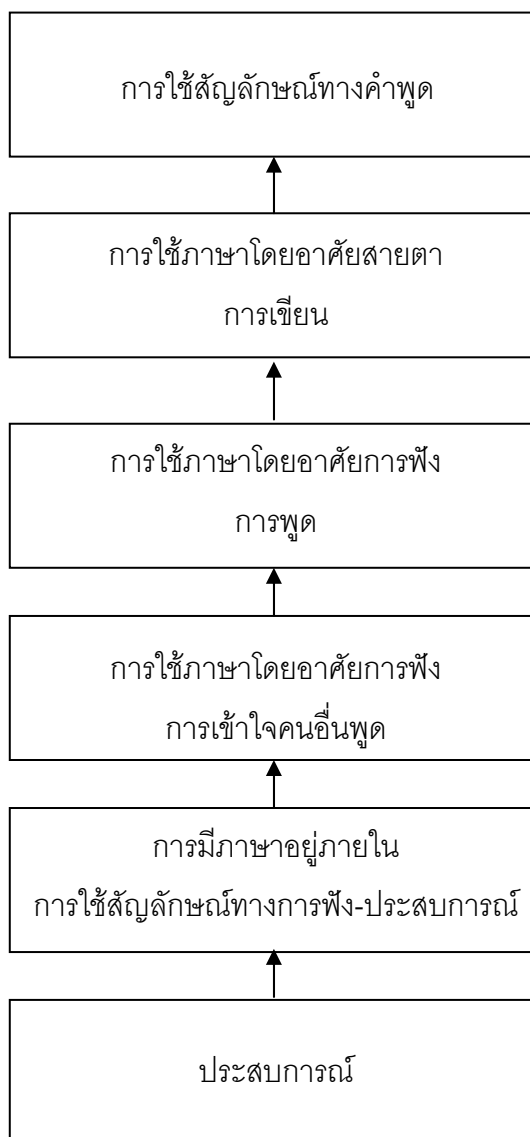

ภาพประกอบ 1 แสดงลำดับชั้นของพัฒนาการทางภาษา โดยการใช้ไสตัสสัมผัสในเด็กปกติ

ในขั้นแรก เด็กจะเรียนรู้จากประสบการณ์ที่มีความหมายต่อเขา การเรียนรู้ของเด็กไม่ได้เริ่มจากการเรียนคำ ความหมายของคำ แล้วจึงเข้าใจภาวการณ์ที่มีความหมายตามนั้น จนสามารถพูดได้ แต่จะเริ่มต้นจากการมีความคิดทางภาษาอยู่ภายใน แล้วจึงพัฒนาเป็นการคิดคำ อาศัยการลองผิดลองถูกจากการเล่นเสียง เด็กก็จะจัดจำพวกเสียงที่มีความหมายได้ และสามารถพูดกับตัวเองได้ ซึ่งระยะนี้ต้องอาศัยเวลาประมาณ 6-9 เดือน เด็กจึงมีภาษาของตัวเองอยู่ภายในใจก่อนจะเข้าใจคำพูดได้ ในขั้นที่ 2 หลังจากที่เด็กมีภาษาอยู่แล้ว ก็จะเริ่มเข้าใจภาษาได้ เด็กจะเริ่มโยงความสัมพันธ์ความหมายของคำง่ายๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น กิน นอน การเลียนแบบบุคคลใกล้เคียง เป็นต้น กระบวนเหล่านี้เด็กต้องอาศัยการฟังเป็นหลัก หลังจากมีการรับรู้ทางภาษาจนสามารถเข้าใจคำพูดได้แล้ว ในขั้นที่ 3 เด็กก็จะเริ่มเป็นฝ่ายแสดงออกด้วยการใช้คำพูด ช่วงแรกเป็นไปในทำนองเดียวกับการรับรู้ คือ พูดคำง่ายๆ พูดในสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น ชื่อสิ่งของ ชื่อสัตว์ เป็นต้น การใช้คำนี้จะเป็นรากฐานสำคัญของการใช้ภาษาในขั้นต่อไป ขณะเดียวกันการได้ยินเสียงที่ตนเองพูดสะท้อนกลับมา ก็มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เด็กรับรู้ถึงสิ่งที่ตนพูดด้วย

ในขอบแรกของชีวิต พัฒนาการจะอยู่ในช่วงของการรับรู้ เมื่อเริ่มเข้าปีที่ 2 การแสดงออกภาษาด้วยการพูดจะมีบทบาทชัดเจน และเมื่ออายุ 5 ขวบขึ้นไปถึงจะอ่านออก เขียนได้ตามลำดับ ซึ่งประสบการณ์เป็นพื้นฐานขั้นต้นในการเรียนรู้ภาษา ดังนี้

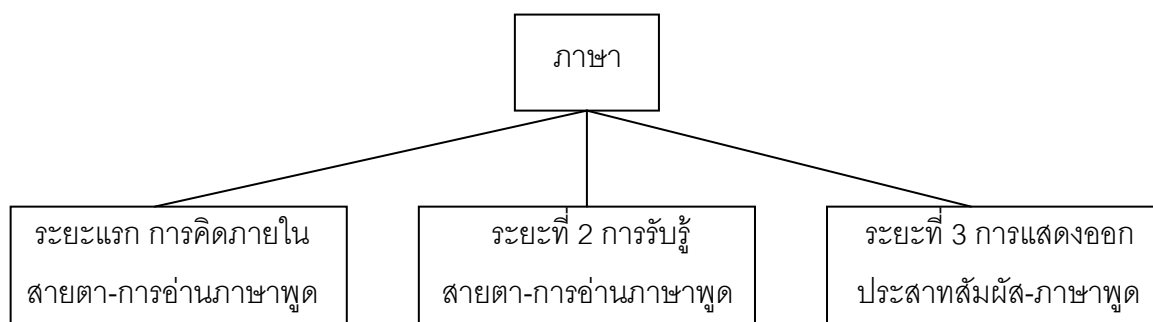

ภาพประกอบ 2 แสดงลำดับของพัฒนาการทางภาษาของมนุษย์

สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมาแต่กำเนิด หรือในระยะก่อนจะพูดได้นั้น จะมีความล่าช้าของพัฒนาการทางภาษาในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน หรือการเขียน และยังไม่มีวิธีสอนแบบใดที่จะเอาชนะอุปสรรคนี้ได้ จะกล่าวได้ว่า การไม่ได้ยินเป็นอุปสรรคขวางกั้นการเรียนรู้ทางภาษา การพูดของคนจะเป็นภาษาก็ต่อเมื่อผู้พูดเข้าใจความหมายสิ่งที่พูด ทำนองเดียวกันการเขียนจะทำได้ก็ต่อเมื่อสามารถอ่านได้ ซึ่งลำดับขั้นของพฤติกรรมดังกล่าวนี้เป็นเรื่องของพัฒนาการทางภาษาและเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง จะพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มักมีปัญหาในด้านความเข้าใจทางภาษา เมื่อเด็กสูญเสียการได้ยินจึงเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์

จากลำดับขั้นพัฒนาการทางภาษา จะเห็นได้ว่า ก้าวแรกที่คนเรียนรู้ภาษา ต้องอาศัย โสติดประสาท แต่สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแล้วการเรียนรู้โดยวิธีนี้เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ดังนั้น ต้องอาศัยประสาทส่วนที่เหลือ คือ สายตา และการสัมผัส ซึ่งภาษาพูดไม่ได้อาศัยประสาทสัมผัสโดยตรง ส่วนสายตานั้นมีประโยชน์ช่วยในการเรียนรู้ภาษาได้จริง จะเห็นได้จากการอ่านหนังสือ ดังนั้นเมื่อคนที่สูญเสียการได้ยินไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียเพียงบางส่วนหรือทั้งหมด ก็ควรจะได้รับการฝึกให้ใช้ประสาทสัมผัสส่วนที่เหลือให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ภาษาให้มากที่สุด

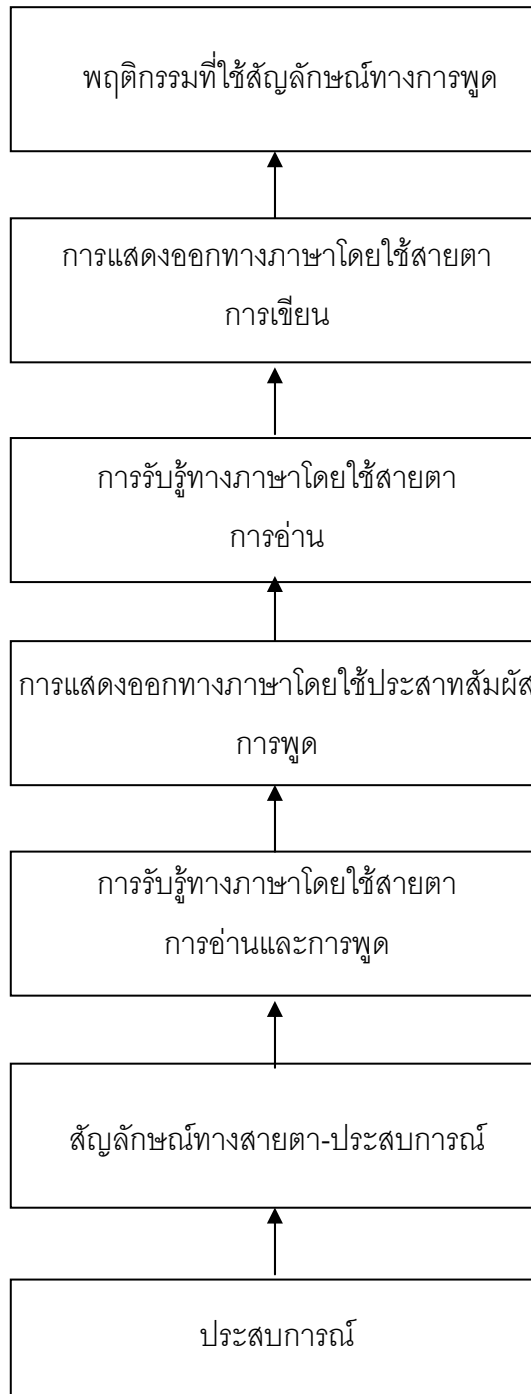
การสอนภาษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น มักจะมุ่งไปพัฒนาภาษาพูด สำหรับการอ่านนั้นต้องอาศัยวุฒิภาวะเป็นสำคัญ นั่นก็คือ เด็กต้องมีการรับรู้ทางภาษาก่อนที่จะแสดงออก หากว่าวิธีการรับรู้ทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นแตกต่างไปจากเด็กปกติ ดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงลำดับขั้นพัฒนาการทางการเรียนรู้ภาษาพูดของเด็กหูหนวก

จากภาพประกอบ 3 จะเห็นว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต่างจากเด็กปกติในแง่ของกระบวนการเรียนรู้ภาษาตั้งแต่ก้าวแรก เด็กปกติจะอาศัยการรับรู้ภาษาโดยการฟัง แล้วแสดงออกด้วยการพูด แต่สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นจะแสดงออกด้วยการพูดก็จริง แต่ไม่สามารถใช้โสตประสาทหรือประสาทตามาใช้เป็นเครื่องประเมนการพูดของตนได้ ในเด็กปกติเมื่อพูดก็ได้ยินเสียงของตนเอง ก็เท่ากับเป็นการประเมนการพูดของตัวเองไปด้วย เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องอาศัยประสาทสัมผัสเข้ามาช่วย ซึ่งเป็นปัญหายุ่งยากสำหรับเขาและการติดตามผลโดยอาศัยประสาทสัมผัสก็ไม่แม่นยำเท่ากับอาศัยโสตประสาท เพราะไม่สามารถบอกได้ทั้งความดัง ความสูง-ต่ำ ของน้ำเสียงที่แสดงอารมณ์ของผู้พูดได้

ลำดับพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีดังนี้

ภาพประกอบ 4 แสดงลำดับขั้นพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

จากภาพประกอบ 4 จะเห็นว่าในชั้นแรกเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีพัฒนาการ เช่นเดียวกับเด็กปกติ คือ มีประสบการณ์เป็นพื้นฐาน และนำประสบการณ์มาเรียนรู้คำต่างๆ ดังนั้น พื้นฐานในการเรียนรู้ทางภาษาเริ่มต้นตั้งแต่วัยแรก จึงเป็นการยากสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่จะได้รับประสบการณ์เหมือนเด็กทั่วไป ภาษาไม่อาจสื่อความหมายได้ ถ้าหากผู้รับและผู้ส่งไม่สามารถติดต่อกันได้ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีปัญหาไม่มากนัก ถ้าคำพูดนั้น ง่ายถึงวัตถุที่มองเห็น ของเล่น หรือรูปภาพ รวมถึงอากัปกริยาต่างๆ จะช่วยให้เด็กเกิดประสบการณ์ทางภาษาได้ แต่ถ้ากล่าวถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีการรับรู้ต่างไปจากเด็กปกติทันที ทำให้เด็กต้องเรียนเกี่ยวกับคำที่เป็นนามธรรม เช่น “เพราะว่า” “นอกจาก” “ถ้า” เป็นต้น คำเหล่านี้ไม่สามารถที่จะสัมผัสได้ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงต้องใช้เวลานานมาก หรือบางทีแทบจะไม่รู้เลย ด้วยเหตุนี้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงมีภาษาจำกัด และเรียนรู้ได้ล่าช้ากว่าเด็กปกติ

นอกจากนี้ได้มีการเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาของเด็กปกติและของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ (ศรียา-ประภัสสร นิยมธรรม, 2542: 98-101) ดังนี้

เด็กปกติ	เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
อายุ 2 ปีแรก	
1. มีการเล่นเสียงในช่วงปีแรก และการเล่นเสียงนี้จะดำเนินไปเรื่อยๆ ถ้าพ่อแม่ช่วยกระตุ้นและให้รางวัลก็ยิ่งมีการเล่นเสียงมาก	1. เริ่มมีการเล่นเสียงระยะเดียวกับเด็กปกติ แต่จะลดน้อยลง และจะหยุดเมื่ออายุประมาณ 4-6 เดือน ขึ้นอยู่กับการสูญเสียการได้ยินและการกระตุ้นของพ่อแม่ ถ้าหากได้รับรางวัลการเล่นเสียงก็อาจยังดำเนินต่อไปได้
2. ประมาณ 6 เดือนขึ้นไป จะมีการเลียนเสียงและสามารถทำเสียงต่างๆ ได้เกือบหมด เสียงใดที่ไม่ได้ใช้ในภาษาพูดของตนก็จะค่อยๆ หายไป เนื่องจากการได้รางวัลเฉพาะเสียงที่มีความหมาย	2. มีการเล่นเสียงบ้าง หรือแทบไม่มีการเล่นเสียงเลย การเลียนเสียงยังเป็นเรื่องยาก เด็กใช้วิธีเรียกร้องความสนใจจากผู้ใหญ่ด้วยการร้องไห้เป็นส่วนใหญ่
3. สามารถพูดคำแรกได้เมื่ออายุประมาณ 1 ขวบ โดยมีพัฒนาการจากการเล่นเสียงและการให้รางวัล	3. ยังไม่สามารถพูดคำที่มีความหมายได้ในกรณีที่หูหนวกมาแต่กำเนิด ถ้าเป็นพวกหูตึงก็จะมีพัฒนาการที่ล่าช้าไป

เด็กปกติ	เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
อายุ 2 ปีแรก (ต่อ)	
<p>4. มีการรับรู้ทางภาษามากกว่าการแสดงออกทางภาษา ฉะนั้นจึงสามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้มากขึ้นและมากกว่าจะพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ จนกระทั่งอายุประมาณ 12 ขวบ การรับรู้ทางภาษาและการแสดงออกทางภาษาจึงจะมีปริมาณใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม การรับรู้ทางภาษาจะมีมากกว่าการแสดงออกทางภาษาอยู่อย่างชนิดไม่มีวันเท่ากัน การวัดความสามารถของการรับรู้ทางภาษาได้จากที่เด็กทำตามคำสั่ง เด็กปกติสามารถทำได้อายุประมาณ 2 ขวบ ครั้งละ 4 คำสั่ง เช่น หยิบขวดมาวางบนโต๊ะ หยิบตุ๊กตาบนโต๊ะ เป็นต้น</p>	<p>4. ยังรู้จักคำน้อยมาก ทั้งในด้านการรับรู้และการแสดงออก ถ้าเป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยินมากๆ ก็แทบจะไม่มีการแสดงออกทางภาษาเลย และการรับรู้ก็น้อยมากจนเหมือนไม่มีเลย</p>
<p>5. การเล่นเสียงแบบการเลียนเสียงผู้ใหญ่หายไปเกือบหมด เมื่ออายุประมาณ 2 ขวบ</p>	<p>5. ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ปรากฏชัด</p>
<p>6. เริ่มใช้คำสรรพนามต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>6. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะเรียนรู้เรื่องนี้เมื่ออายุ 7-8 ขวบหรือมากกว่านั้น</p>
<p>7. รู้จักชื่อตนเองอย่างช้าเมื่ออายุประมาณ 2 ขวบเต็ม</p>	<p>7. พยายามเรียนรู้การใช้สัญลักษณ์และการอ่านริมฝีปากตลอดจนการใช้ท่าทาง</p>
อายุ 2-4 ปี	
<p>1. สามารถใช้ประโยคบอกเล่า และประโยคคำถามได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>1. สามารถเข้าใจภาษาโดยอาศัยการอ่านริมฝีปากและสีหน้าท่าทาง แต่แทบจะไม่มี การแสดงออกทางภาษาพูดเลย หรือหากมีเพราะได้รับการฝึกฝนก็น้อยมาก ส่วนเด็กหูตึงอาจพูดได้บ้างเล็กน้อย ถ้ามีเครื่องช่วยฟังและได้รับการฝึกหัด</p>
<p>2. ในการติดต่อกับผู้อื่นมักใช้ภาษาพูดเป็นส่วนใหญ่</p>	<p>2. เด็กจะใช้ภาษาพูดในการติดต่อกับผู้อื่นหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การฝึกฝนที่เคยได้รับ</p>

เด็กปกติ	เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
อายุ 2-4 ปี (ต่อ)	
<p>3. คำศัพท์ด้านการแสดงออกทางภาษามีประมาณ 2000 คำ เมื่ออายุราวๆ 4 ขวบ จะเรียนรู้หน้าที่ของคำ การจัดหมวดหมู่ของคำ รู้จักใช้คำในตำแหน่งต่างๆ เช่น นาม คุณศัพท์ ฯลฯ ทั้งในประโยคบอกเล่าและประโยคคำถาม สามารถเอาคำที่รู้จักใหม่มาผูกประโยคได้เองโดยทันที</p>	<p>3. เด็กที่หูหนวกก่อนถึงวัยนี้จะมีคำศัพท์ด้านการแสดงออกทางภาษาประมาณ 5-25 คำ ส่วนเด็กที่หูตึงจะมีคำศัพท์ด้านนี้ประมาณ 100-500 คำ เด็กยังไม่สามารถใช้คำที่รู้จักได้อย่างถูกต้องหลักไวยากรณ์ คำที่รู้จักส่วนใหญ่มักเป็นคำนามง่ายๆ และจะรู้จักคำนั้นในสถานการณ์ที่ถูกสอน ไม่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ แม้โตจนอายุถึง 8 ขวบ</p>
<p>4. มักจะชอบและเพลิดเพลินสนุกสนานไปกับคำพ้อง บทกลอน จังหวะของคำในบทกลอน ชอบฟังนิทาน ชอบเรื่องเพ้อฝัน และเรื่องมหัศจรรย์ ชอบจังหวะสูง-ต่ำของเสียง หรือท่วงทำนอง แม้จะไม่เข้าใจเนื้อความก็ตาม สามารถจำบทกลอน พุดซ้ำหรือถ้อยคำดังกล่าวได้ การเรียนรู้เหล่านี้เป็นไปอย่างไม่รู้สึกรู้สีกตัว ได้รู้จักคำต่างๆ จากที่พบในบทกลอน และสามารถเข้าใจไปด้วย</p>	<p>4. ไม่มีโอกาสเช่นนี้ ในกรณีของเด็กหูหนวกหรือเด็กหูตึงเล็กน้อยแม้ใส่เครื่องช่วยฟังและได้รับการฝึกฝนก็ตาม แต่ก็ไม่ได้เพลิดเพลินกับถ้อยคำ เท่ากับเด็กปกติอาจสนใจลีลาจังหวะของทำนองการพูด การอ่านมากกว่า</p>
อายุ 4-6 ปี	
<p>1. อายุประมาณ 5 ขวบ เด็กมีพัฒนาการทางภาษาได้เกือบสมบูรณ์ ยกเว้นการใช้ประโยคซับซ้อน โดยมีปัญหาทางไวยากรณ์บ้างเกี่ยวกับข้อยกเว้นต่างๆ ในหลักการใช้ไวยากรณ์</p>	<p>1. ยังไม่สามารถพูดเป็นประโยคที่ถูกต้องได้เอง</p>
<p>2. ด้านการเปล่งเสียง เด็กปกติสามารถออกเสียงได้ชัดเจนหมดทุกเสียง</p>	<p>2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมาแต่กำเนิดหรือก่อนวัยนี้จะมีการเปล่งเสียงเพี้ยนไป ถ้าหากได้รับการฝึกหัดให้พูด แต่ถ้าไม่ได้รับการฝึกก็จะพูดไม่เป็นคำเลย</p>

เด็กปกติ	เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
อายุ 4-6 ปี (ต่อ)	
3. อายุราว 6 ปี รู้จักคำราว 3,000-6,000 คำ และสามารถนำคำมาใช้ในประโยคแบบต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง และมีคำศัพท์ในแง่ของการรับรู้ทางภาษาประมาณ 15,000 คำ	3. จะรู้คำศัพท์ด้านการแสดงออกทางภาษาราว 2,000 คำ เป็นอย่างมาก และรู้คำศัพท์ด้านการรับรู้ภาษาราวๆ 6,000 คำ เป็นอย่างสูงสำหรับเด็กที่สูญเสียการได้ยินหลัง 3 ขวบไปแล้ว จะมีคำศัพท์ด้านการรับรู้ทางภาษาราวๆ 10,000 คำ ฉะนั้นสามารถสอนให้พูดได้ง่ายกว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแต่กำเนิด
อายุ 6-9 ปี	
1. ประมาณ 7 ขวบ จะสามารถเข้าใจและมีความคิดในสิ่งที่ป็นนามธรรมรู้จักสนุกกับการเล่นคำ และมีการเล่นตลกกับคำพูด	2. เรื่องที่เป็นนามธรรมเป็นเรื่องยากมาก แทบจะไม่เข้าใจเลย ส่วนการสนุกกับมุขตลกทางคำพูดนั้นไม่มีเลย จะรู้จักความหมายของคำก็เพียงที่ได้รับการบอกการสอนเท่านั้น
2. เปอร์เซ็นต์ของการใช้คำ เมื่ออายุประมาณ 8 ขวบ ปรากฏ ดังนี้ 28 % ของคำที่ใช้มักเป็น คำนาม 23 % ของคำที่ใช้มักเป็น คำกริยา 14 % ของคำที่ใช้มักเป็น คำนำหน้านาม 11 % ของคำที่ใช้มักเป็น คำสรรพนาม 7 % ของคำที่ใช้มักเป็น คำบุพบท 4 % ของคำที่ใช้มักเป็น คำคุณศัพท์ 1 % ของคำที่ใช้มักเป็น คำกริยาวิเศษณ์, คำเชื่อมประโยค	2. เปอร์เซ็นต์ของการใช้คำของเด็กวัยนี้ปรากฏ ดังนี้ 48 % ของคำที่ใช้มักเป็น คำนาม 12 % ของคำที่ใช้มักเป็น คำกริยา 2 % ของคำที่ใช้มักเป็น คำนำหน้านาม 1 % ของคำที่ใช้มักเป็น คำสรรพนาม 0 % สำหรับกรณีอื่นๆ ที่เด็กใช้ว่ายังไม่ค่อยรู้จักรายละเอียดของสิ่งต่างๆ และคำเชื่อมมักใช้ประโยคที่ไม่สมบูรณ์

ที่มา: ศรียา-ประภัศร นิยมธรรม. 2542: 98-101

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลำดับขั้นพัฒนาการทางภาษาก้าวแรกที่คนเรียนรู้ภาษา ต้องอาศัย โสตประสาทเป็นหลัก สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่ว่าจะก่อนคลอดหรือหลังคลอด การเรียนรู้โดยวิธีนี้เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ต้องอาศัยประสาทส่วนที่เหลือ คือ สายตา และการสัมผัส แทน ทำให้วิธีการรับรู้ทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นแตกต่างไปจากเด็กปกติ การเรียนรู้ในวัยแรกต้องอาศัยประสบการณ์เป็นพื้นฐานทางภาษา จึงเป็นการยากสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่จะได้รับประสบการณ์เหมือนเด็กทั่วไป จึงส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความล่าช้าในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน การเขียน เพราะการได้ยินเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ ทำให้การไม่ได้ยินเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงมีพัฒนาการทางภาษาแตกต่างออกไปอย่างไรก็ตาม เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีปัญหาไม่มาก ถ้าคำนั้นกล่าวถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรม ก็จะช่วยให้เด็กเกิดประสบการณ์ทางภาษา แต่ถ้ากล่าวถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีการรับรู้ต่างไปจากเด็กปกติทันที ทำให้การเรียนเกี่ยวกับคำที่เป็นนามธรรม ต้องใช้เวลานานมากหรือบางทีแทบจะไม่รู้เลย ด้วยเหตุนี้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงมีภาษาอยู่ในวงจำกัด และเรียนรู้ได้ช้ากว่าเด็กปกติ

4. องค์ประกอบความสามารถทางภาษา

ทวิ สุรเมธี (เนตรทิพย์ แก้วหล้า. 2552: 8; อ้างอิงจาก ทวิ สุรเมธี. 2520: 7) กล่าวถึง องค์ประกอบความสามารถทางภาษา ดังนี้

1. ความสามารถในการแยกเสียงที่ได้ยิน ได้แก่ ความเข้าใจและความสามารถในการใช้ภาษาพูดได้อย่างถูกต้อง สามารถแยกถ้อยคำและเสียงที่แตกต่างกันได้ถูกต้อง
2. ความสามารถทางสายตา ได้แก่ ความสามารถในการแยกคำที่คล้ายคลึงกัน และมองเห็นความแตกต่างของคำศัพท์ได้
3. ความสามารถทางความคิดและจำ ได้แก่ ความสามารถในการใช้เหตุผล เข้าใจและเชื่อมโยงความคิดต่างๆ ได้ เข้าใจความหมายของประโยคและเข้าใจรูปคำได้
4. ความสนใจ ได้แก่ ความสามารถในการฟังหรือจับสายตาไปตามสิ่งที่อ่านอย่างมีสมาธิในการอ่าน การฟัง และทำตามคำสั่งได้

ดาวนิง และ เทคเคอรี (เนื่อน้อง สนั่นบุญ. 2541: 9; อ้างอิงจาก Downing; & Thackery. 1971: 14-15) ได้แบ่งองค์ประกอบความสามารถทางภาษาของเด็ก ดังนี้

1. องค์ประกอบทางกาย (Physical Factors) ได้แก่ การบรรลุวุฒิภาวะด้านร่างกายทั่วไป เช่น การมองเห็น การได้ยิน อวัยวะที่ใช้พูดปกติ

2. องค์ประกอบทางสติปัญญา (Intellectual Factors) ได้แก่ ความพร้อมด้านสติปัญญา โดยทั่วไป ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาด้านการเรียนการอ่าน

3. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) ได้แก่ ภาษาที่ได้รับ จากที่บ้านและประสบการณ์ทางสังคม

4. องค์ประกอบด้านอารมณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ (Emotional Factors, Motivation and Personality Factors) ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์และความต้องการที่จะเรียนรู้ภาษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า องค์ประกอบของความสามารถทางภาษา ประกอบด้วย ความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและความสนใจของเด็ก

5. การพัฒนาความสามารถทางภาษา

นักการศึกษาหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ได้กล่าวถึงการพัฒนา ความสามารถทางภาษา ไว้ว่า

ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทางปัญญา การที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ทำให้ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยเด็กจะเริ่มจากคำว่าแม่ ต่อมาเป็นแม่จ๋า จนไปสู่แม่ไปไหน เป็นต้น ในช่วงระยะเวลาของการพัฒนาทางภาษานี้ การพูดคุยการสนทนากับเด็ก เป็นการกระตุ้นที่ดี ทำให้เด็กสามารถพัฒนาความคิดได้เต็มที่ สังเกตจากครอบครัวที่สนใจพูดคุยกับเด็กไม่ว่าเด็กจะเข้าใจ หรือยังไม่เข้าใจก็ตาม เด็กสามารถแสดงออกได้ และได้ประโยชน์มากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัว ที่พูดน้อย ทั้งนี้การที่เด็กได้พูด ได้สนทนาบ่อยๆ ทำให้เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ ได้คิด ได้สื่อสาร ได้แสดงออก ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรม สติปัญญาและรวมถึงพัฒนาการสังคม (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542: 111-113; และ เนตรทิพย์ แก้วหล้ม้า. 2552: 12; อ้างอิงจาก ภรณ์ คุรุรัตน์. 2533: 17-18)

กรรณิการ์ พวงเกษม (กรวิภา สรรพกิจจำนง. 2548: 30; อ้างอิงจาก กรรณิการ์ พวงเกษม. 2534: 20-21) กล่าวถึงการพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

1. วุฒิภาวะ เมื่อเด็กมีความพร้อมตามลำดับ ความสามารถในการพูดย่อมตามมาตั้งแต่ อายุ 15 เดือนขึ้นไปแล้ว เด็กจะใช้ภาษาพูดมากขึ้นตามลำดับจนกระทั่งอายุ 36 เดือน จะสามารถใช้คำพูด 376 คำ และสามารถใช้คำวิเศษณ์ คำคุณศัพท์เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ และนอกจากนั้น ถ้าหากมีสมาธิดีจะจดจำสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาแล้วต่อให้คนอื่นทราบบ

2. สิ่งแวดล้อม ถ้าหากพ่อแม่ ผู้ปกครองเอาใจใส่พยายามพรั้าสอนให้เด็กได้พูดคุย และ หัดอ่านหัดเขียนอยู่ตลอดเวลา เด็กจะมีความพร้อมทางภาษา โดยเฉพาะครอบครัวที่มีการศึกษา อยู่ในระดับสูง ย่อมมีส่วนสร้างความเจริญทางภาษาให้เด็กได้ดีกว่าครอบครัวที่มีฐานะยากจน ซึ่งส่วนมากไม่ค่อยสนใจในเรื่องภาษาของบุตรหลานเท่าที่ควร

3. การเข้าใจความหมาย ภาษาที่ใช้พูด ถ้าอยู่ในวงแคบ คำศัพท์ก็จะเป็นคำศัพท์ธรรมดา แต่ถ้าอยู่ในชุมชนที่กว้างใหญ่ เด็กก็สามารถเข้าใจคำ วลี ประโยค ที่มีความหมายต่างๆ ได้ดี ฉะนั้น การพูดอะไรก็ตามที่เด็กเพียงแต่เลียนแบบคำ ผู้ใหญ่ควรย้อนถามเขาดูว่า คำที่พูดนั้นเข้าใจเพียงใด เปรียบเหมือนคนไทยที่พูดคำต่างประเทศ แต่ออกเสียงผิดความหมายก็ผิดไปด้วย ดังนั้น เพื่อป้องกันการผิดพลาดดังกล่าว จึงควรย้อนถามในสิ่งที่เด็กพูด เพื่อให้เข้าใจความหมายด้วย

4. การพัฒนาทั้งหมด เด็กจะมีความเจริญทางภาษาได้ดีนั้น ไม่ควรให้อ่านเขียน อย่างเดียว ควรคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจของเด็กด้วย

5. ขั้นตอนการจัดชั้นเรียน การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น แต่อาศัยความสามารถทางภาษาเป็นแนว ควรจัดให้เป็นต้นแบบที่แพร่หลายต่อไป หลักสูตรและขั้นตอนการสอนบางบท ควรจะสับเปลี่ยนไปตามลำดับความสามารถและความพร้อมของนักเรียน จึงมีข้อน่าสงสัยว่า บางแห่งสอนบทเรียนที่ยากก่อนแล้ว กลับมาสอนบทเรียนธรรมดาภายหลังโดยอ้างแต่หลักสูตร ซึ่งครูผู้สอนควรจะสามารถในการวินิจฉัยชั้นบทเรียนนั้นๆ ได้ด้วยตนเอง

6. การมีส่วนร่วม กิจกรรมใดๆ ก็ตามเด็กควรมีส่วนร่วมทุกครั้ง ครูควรพิจารณาความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคล และกำหนดงานให้ทำร่วมกับเพื่อนๆ ตามสมควรใจ หรือครูกำหนดกลุ่มให้บ้าง การร่วมกิจกรรมต่างๆ มีส่วนช่วยให้เด็กมีความเจริญทางภาษาได้อย่างมาก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย คือ การจัดให้เด็กได้เรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ โดยตรงอย่างกว้างขวาง โดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เด็กมีความสามารถทางภาษาที่เหมาะสม การส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความสนใจและการที่เด็กทำงานร่วมกับผู้อื่น จะส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยต่อไป

6. พัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่าน ดังนี้

การอ่าน คือ รูปแบบของการสื่อสาร เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน เป็นการถ่ายทอดความหมายจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง โดยผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนผ่านตัวอักษรตามลักษณะการเขียนของตน ผู้อ่านจะต้องตีความหมายจากตัวอักษรให้ถูกต้อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม ความคุ้นเคยและความรู้ของผู้อ่าน ซึ่งการอ่านเป็นกระบวนการเรียนรู้เช่นเดียวกับการพูด การออกเสียงเป็นคำๆ หรือหลายคำรวมกันเข้าเป็นประโยค

ที่ให้ความหมาย การอ่านจึงต้องอาศัยการพูดเป็นรากฐานด้วย (ภิญญาดาพัชฌ์ เพ็ชรรัตน์. 2549: 29; อ้างอิงจาก Harris; & Smith. 1986: 55; และ มยุรี กันทะลือ. 2543: 11; อ้างอิงจาก Batler; & Clay. 1993)

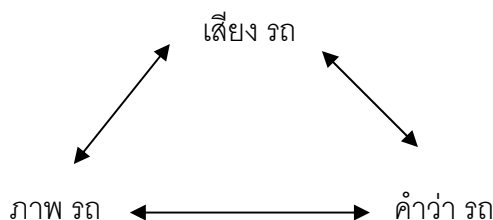
การอ่าน หมายถึง กระบวนการทางสมอง ในการค้นหาความหมายของตัวอักษร เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ของผู้เขียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนในการแปลความหมาย ออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด การอ่านจึงเป็นการรับรู้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านกระบวนการคิดจนเกิดการเรียนรู้ความหมายได้อย่างถูกต้อง เพราะการอ่านให้ประโยชน์แก่มนุษย์ทุกด้าน การที่ผู้อ่านจะเข้าใจสารได้มากน้อยเพียงใดนั้น ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐาน เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องรานั้นๆ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อในชีวิตประจำวันได้ และสำหรับการอ่านของเด็กปฐมวัยนั้น เด็กจะต้องมีความพร้อมในการกวาดสายตา จากซ้ายไปขวา การอ่านเรื่องราวจากภาพ และอ่านคำง่ายๆ ที่เด็กคุ้นเคยที่มีภาพประกอบ ซึ่งเด็กจะเริ่มจากการคาดเดาภาษาจากภาพที่มีสัญลักษณ์ต่างๆ และตัวอักษร รู้จักแก้ไขความผิดในคำและประโยคด้วยตนเอง จนกระทั่งพัฒนาไปสู่การอ่านหนังสือได้เองตามความสนใจ (มยุรี กันทะลือ. 2543: 12; อนงค์ วรพันธ์. 2546: 13; กรวิภา สรรพกิจจานง. 2548: 39; ภิญญาดาพัชฌ์ เพ็ชรรัตน์. 2549: 21; ภัทรตรา พันธุ์สีดา. 2551:16; และ บุชนีย์ สมญาประเสริฐ.2551:13)

เกรย์ (มยุรี กันทะลือ. 2543: 11; อ้างอิงจาก Gray. 1984: 10-11) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การเข้าใจภาษาของผู้เขียนและของสิ่งพิมพ์นั้นๆ โดยการจับแนวความคิดจากกลุ่มคำและความหมายต่างๆ จากสิ่งที่อ่าน การอ่านเป็นประสบการณ์ของผู้อ่าน และก่อให้เกิดทักษะ ซึ่งมีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การรับรู้
2. ความเข้าใจ ความคิดรวบยอด
3. การตัดสินใจ การคิดหาเหตุผล
4. การนำความคิดใหม่ที่ได้รับมาผสมเข้ากับความรู้ที่มีอยู่เดิม

นอกจากนี้ สำออง หิรัญบุรณะ และคณะ (2544: 39-41) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การมองเห็นตัวอักษร ความเข้าใจรหัสที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและอักษรที่เห็นทำให้เกิดความเข้าใจในระดับคำก่อน แล้วจึงเกิดความเข้าใจความหมายของกลุ่มคำ เพราะมีความเข้าใจในหลักของภาษา เมื่อเข้าใจความหมายของประโยค ข้อความ ผู้อ่านจะต้องสร้างความคิด หรือจินตนาการจากสิ่งที่อ่านออกมาเป็นภาพ แล้วเรียบเรียงหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดใหม่กับความรู้ที่มีอยู่เดิม แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ ซึ่งการอ่านจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเด็กได้ภาษาพูดแล้ว (ประมาณ 5 ขวบ) เป็นการอ่าน คือการถอดรหัสอักษรออกมาว่ามีความหมายอย่างไรในภาษาพูด

ที่เด็กพูดได้ การอ่านตามธรรมชาติของเด็กนั้น เริ่มจากเด็กเห็นคำทั้งคำแล้วถอดออกมาเป็นความหมาย เช่น เห็นรถยนต์ แล้วเห็นคำว่า รถ แล้วคุณแม่บอกว่า รถ เด็กจะได้ความคิดออกมาเป็นความหมาย ดังนี้

การอ่านของเด็กปฐมวัยนั้น เด็กควรเห็นคำนั้นทั้งคำแล้วโยงคำกับความหมาย โดยไม่แยกส่วนออกเป็นพยัญชนะต้น สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ หรือตัวสะกด ประกอบกับการใช้หนังสือภาพที่มีคำประกอบด้วย การสอนให้เด็กประสมอักษรเป็นคำนั้น ควรจะทำได้ก็ต่อเมื่อเด็กอ่านได้เข้าใจมากขึ้นแล้วระยะหนึ่ง เพราะจะเป็นการฝึกเขียน การนำภาษาที่เด็กรู้ไปเขียนออกมาเป็นรหัสหรือสัญลักษณ์ที่สังคมยอมรับ คือ การสะกดคำนั่นเอง ซึ่งการสะกดคำนั้นจะเป็นประโยชน์ในการช่วยให้เด็กสามารถอ่านคำที่ไม่เคยเห็นมาก่อน แต่เด็กจะทำได้ก็ต่อเมื่อเด็กสามารถพูดและอ่านออกแล้ว

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการสื่อความหมายจากผู้เขียนมายังผู้อ่าน ซึ่งการอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เป็นการค้นหาความหมายจากภาพ ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยเริ่มจากผู้อ่านจะรับรู้ภาพ สัญลักษณ์ หรือตัวอักษร ด้วยมองเห็นภาพเป็นอันดับแรก แล้วจามาเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม เพื่อจะค้นหาความหมายหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ โดยการเลือกความหมายที่ดีที่สุดนำมาประมวลสรุปอย่างมีเหตุผลทำให้เข้าใจในสิ่งที่อ่าน

ความสำคัญของการอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินนทร์ (2542: 11) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งวัยชรา การอ่านทำให้ทราบข่าวสารข้อมูลต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวังและมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน

ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล (2543: 13) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาบางอย่างได้ เช่น การอ่านคำแนะนำการใช้ยา
2. การอ่านช่วยพัฒนาจิตใจให้งดงาม

3. การอ่านช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
4. การอ่านช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิต
5. การอ่านช่วยพัฒนาอาชีพ

บุษนีย์ สมญาประเสริฐ (2551: 15) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่าน ทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาต่างๆ เพื่อตนจะได้รับความรู้ตลอดจนแนวทางในการดำเนินชีวิตทุกแง่มุม และการอ่านยังทำให้เขียนหนังสือไม่ผิด ช่วยให้อ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว และช่วยให้มีนิสัยรักการอ่าน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งวัยชรา จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่าน ทำความเข้าใจเนื้อหาสาระต่างๆ ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร มนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็น จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้ นอกจากนี้การอ่านยังช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาบางอย่างต่อตัวเองและสังคมได้

พัฒนาการด้านการอ่าน

สโคโลสเซอร์ และ ฟิลลิป (เจลิมชัย พันธุ์เลิศ. 2540: 53; อ้างอิงจาก Schollosser; & Phillip. 1991); โฮลดาเวย์ (ภิญญดาพัชฎี เพ็ชรรัตน์. 2549: 21-23; อ้างอิงจาก Holdaway. 1979) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกันไว้ 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 แรกเริ่มก่อนการอ่าน (Emergent Reading) แบ่งย่อยออกเป็น 6 ขั้น คือ

- 1.1 ดูหนังสือเรื่องที่ชอบ พูดข้อความในหนังสือด้วยภาษาของตนเอง ทำท่าเหมือนอ่านหนังสือ
- 1.2 จับใจความและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อเรื่อง โดยการใช้ประสบการณ์เดิมของตนเอง
- 1.3 ไม่สนใจข้อความตามลำดับของเรื่อง
- 1.4 อ่านเรื่องสั้นๆ ที่บอกให้ครูบันทึกให้
- 1.5 อ่านและเขียนตัวขีดเขียน (Scribbles)
- 1.6 อ่านตัวอักษรแล้วพยายามลอกหรือเขียนทับ

ขั้นที่ 2 รุดหน้าแรกเริ่มก่อนการอ่าน (Advanced Emergent Reading) แบ่งย่อยออกเป็น 4 ขั้น คือ

- 2.1 กวาดตามองข้อความตามบรรทัด ดูข้อความที่มีตัวหนังสือและเขียนวนคำ

- 2.2 ตรวจสอบความถูกต้อง โดยการเดาจากประสบการณ์เดิมและจากสิ่งชี้แนะ
- 2.3 อ่านข้อความที่มีตัวอักษรและคำที่เห็นกันอยู่เป็นประจำ
- 2.4 หาคำที่ตัวอักษรคล้ายคลึงกัน โดยการตรวจสอบจากจุดเริ่มต้นของ

ประโยค

ขั้นที่ 3 ก่อนเริ่มต้นการอ่าน (Emergent to Early Reading) แบ่งย่อยออกเป็น

5 ขั้น คือ

- 3.1 รู้จักคำที่อยู่ในชีวิตประจำวันเมื่อเห็นคำนั้นในบริบทหรือสิ่งแวดล้อม
- 3.2 คาดเดาคำใหม่ โดยดูรูปประโยค และความหมาย
- 3.3 กวาดสายตาทุกทิศทางเมื่อมองข้อความที่คุ้นเคย
- 3.4 ชี้และบอกชื่อของตัวอักษรส่วนใหญ่ได้
- 3.5 พิจารณาตัวอักษรบางตัว เพื่อจะบอกว่าคือตัวอะไร แล้วพยายามลอก

และตกแต่งรูปร่างของตัวอักษร

ขั้นที่ 4 ริเริ่มการอ่าน (Early Reading) แบ่งย่อยออกเป็น 6 ขั้น คือ

- 4.1 ชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้น และจุดจบของคำบางคำ
- 4.2 ใช้เสียงพยัญชนะต้นที่รู้จักในการคาดเดา และตรวจสอบคำที่อ่าน
- 4.3 บอกข้อสังเกตที่แสดงว่า รู้ว่าคำๆ เดียวกันสามารถสมกับคำอื่น

กลายเป็นคำใหม่ได้ เช่น เด็กชาย เด็กหญิง แม่ค้า แม่น้ำ เป็นต้น

- 4.4 ลอกหรือเขียนสื่อความหมายโดยใช้ภาษาง่ายๆ ของตนเองใช้รูปประโยค

ที่ถูกต้องและกลับมาอ่านได้

- 4.5 เล่นเกมโดยใช้บัตรคำที่มีคำที่คุ้นเคย หรือเรียงบัตรคำให้เป็นประโยค

ได้ถูกต้อง

- 4.6 ชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดลงท้ายของประโยค

ขั้นที่ 5 รุดหน้าริเริ่มการอ่าน (Advanced Early Reading) แบ่งย่อยออกเป็น 4 ขั้น คือ

- 5.1 คาดเดาข้อความจากสิ่งชี้แนะ โดยดูพยัญชนะตัวแรกของคำประกอบกับ

ความรู้เดิมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปตัวอักษรกับเสียงตัวอักษร

- 5.2 จำและตรวจสอบตัวอักษรที่สัมพันธ์กับเสียงของคำ

- 5.3 ตรวจสอบคำที่อ่านด้วยการชี้ตัวอักษรในคำพร้อมกับออกเสียงไปด้วย

- 5.4 ใช้รูปและเสียงตัวอักษรเป็นหลักสะกดคำใหม่ที่ไม่รู้จักหรือคำที่ไม่แน่ใจ

โคเคน และคณะ (มยุรี กัณฑ์ลือ 2543: 16-17; อ้างอิงจาก Cochrane; at el. 1984) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ขั้นก่อนที่จะสามารถอ่านได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ การเรียนรู้การอ่านในขั้นนี้จะเป็นการเรียนรู้เบื้องต้นถึงความสัมพันธ์ของตนเองกับหนังสือว่า หนังสือคืออะไร และควรจะทำปฏิบัตต่อหนังสือนั้นอย่างไร ในขั้นนี้เด็กจะไม่สามารถอ่านหรือทำความเข้าใจหนังสือได้ด้วยตนเอง จะต้องเป็นผู้อื่นเข้ามาช่วย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ก. ระยะการเริ่มเรียนรู้ เป็นขั้นเริ่มตั้งแต่เกิดซึ่งเด็กหรือผู้อ่านจะยังไม่รู้จักหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ ว่าคืออะไร แต่จะเรียนรู้ทีละน้อยจากประสบการณ์ จากสภาพแวดล้อม เด็กจะศึกษาว่าจะถือหนังสืออย่างไร แม้จะเริ่มจากการกลับหัวท้ายบ้างก็ตาม

ข. ช่วงระยะที่เด็กเริ่มมีความรู้สึกเหมือนตนเองเป็นผู้อ่าน ในขั้นนี้โดยทั่วไปเด็กอายุประมาณ 2 ขวบ จะสามารถถือหนังสือได้ถูกทิศทาง และทราบว่าควรอ่านจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง เปิดหนังสือจากหน้าแรกไปหน้าสุดท้าย เด็กเริ่มให้ความสนใจรูปภาพ และเกิดความสนใจความหมายของภาพต่างๆ

ค. เป็นช่วงที่เด็กเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับตัวอักษร เด็กจะเริ่มมีความสามารถในการทำความเข้าใจตัวอักษรและเสียงต่างๆ ตลอดจนการนำไปใช้ในการอ่าน เริ่มรู้จักคำและนำไปใช้ได้ คำคำบางคำเป็นพิเศษ เช่น ชื่อตัวเอง และคำที่พบบ่อยๆ เด็กจะเริ่มเรียนรู้และทราบความหมายตลอดจนนำไปใช้ได้ถูกต้องก่อนคำอื่นๆ

2. ขั้นสามารถอ่านได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ขั้นนี้เด็กจะมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร เสียง และระบบภาษามากขึ้น ทราบความหมายของคำ และสามารถอ่านคำง่ายๆ ในหนังสือที่ไม่เคยอ่านมาก่อน เริ่มเกิดความเชื่อมั่นในการอ่านสิ่งที่เด็กอยากอ่าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ก. ระยะที่มีความมั่นใจในการนำตัวบ่งชี้ในระบบภาษาต่างๆ มาใช้ร่วมกัน ในกระบวนการอ่าน เริ่มมีความอยากอ่านมากขึ้น อยากอ่านให้ผู้อื่นฟังทุกครั้งที่มีโอกาส มีความสามารถเข้าใจคำๆ หนึ่ง ซึ่งใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ในช่วงนี้จะเกิดขึ้นในระยะเวลานั้นๆ จากนั้นเด็กก็จะสามารถอ่านได้อย่างเป็นธรรมชาติ

ข. ระยะที่สองนี้เด็กจะมีความสามารถในการอ่านได้อย่างเป็นอิสระมากขึ้น สามารถอ่านได้ด้วยตนเองและสนใจที่จะอ่าน เพื่อความพอใจของตนเองมากกว่าที่จะอ่านให้ผู้อื่นฟังเหมือนในระยะที่ผ่านมา

ค. ระยะที่มีทักษะการอ่าน เด็กที่พัฒนามาถึงระยะนี้จะมีความสามารถในการอ่าน เลือกสิ่งที่ต้องการอ่านได้ด้วยตนเอง โดยมีพื้นฐานมาจากประสบการณ์ส่วนตัวที่ต้องการจะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่สนใจ

3. ความบกพร่องบางประการในการอ่าน ขั้นตอนในการอ่านจะเป็นไปตามลำดับ ที่กล่าวมา เด็กบางคนอาจมีการพัฒนาไปตามลำดับขั้นอย่างราบรื่น เด็กบางคนอาจจะต้องใช้เวลายาวนานในบางขั้นตอน แต่ก็สามารถผ่านไปได้อย่างดีตามลำดับ สำหรับเด็กบางคนอาจเกิดปัญหาไม่สามารถพัฒนาผ่านขั้นตอนการพัฒนาการอ่านไปได้ จะต้องได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งแน่จึ่งจะสามารถประสบความสำเร็จ ซึ่งข้อบกพร่องของเด็กกลุ่มนี้มักเกิดจาก

ก. เด็กกลุ่มนี้ไม่พยายามทำความเข้าใจเนื้อเรื่องตามตัวอักษรที่ปรากฏจะให้ความสนใจรูปภาพประกอบมากกว่า และเล่าเรื่องตามจินตนาการจากภาพ

ข. เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมตรงข้ามกับกลุ่มแรก จะเป็นผู้ที่เน้นการอ่านออกเสียงพยัญชนะหรือคำต่างๆ ให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุดทั้งที่บางครั้งก็ไม่ทราบความหมาย

ค. ไม่เกิดความสนใจ ไม่เห็นความสำคัญของการอ่านว่าจะเป็นบันไดไปสู่ความรู้ต่างๆ ของตนในอนาคต จะพยายามหลีกเลี่ยงกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอ่านทั้งสิ้น

ไบรอัน (Brian. 1992: 15-19) กล่าวถึงพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ขั้นก่อนการอ่าน เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในการเรียนอ่านของเด็กปฐมวัยอย่างมากแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

1.1 ก่อนการอ่าน (Early Emergent) เด็กเรียนรู้การอ่านโดยใช้หนังสือเป็นแนวทางในการอ่านโดยสำรวจเรื่องราว รูปภาพในแต่ละบท การเปิดหนังสือจากซ้ายไปขวา

1.2 การแรกเริ่มอ่าน (Emergent Reading) เด็กเริ่มเรียนรู้ในการแยกแยะเรื่องราว โคลงกลอน และร้องเพลง เริ่มเรียนรู้ในการอ่านและตอบสนองต่อเรื่องราวในหนังสือ

2. ขั้นการเริ่มอ่าน (Early Reading) เด็กเริ่มเรียนอ่าน ต้องการสื่อและหนังสือหลากหลายในการสนับสนุนทักษะการอ่านอย่างมีระบบ เรียนรู้เรื่องราวในหนังสือและเรื่องราวในชีวิตประจำวัน เรียนรู้และเข้าใจถ้อยคำที่เป็นประโยคว่าเป็นประเด็นสำคัญหรือเรื่องที่สำคัญสามารถโยงภาพเข้ากับคำหรือตัวหนังสือ และเริ่มใส่ใจกับการอ่านออกเสียงตามคำ

3. ขั้นการอ่าน (Fluency Reading) เด็กเรียนอ่านและเพิ่มพูนคำศัพท์ที่ต้องการเวลาในการอ่านอย่างอิสระ ฝึกหัดและจัดระบบด้วยตนเอง เด็กอาจจะไม่มั่นใจแต่พยายามที่จะจำคำสั่งเกต และใช้ตัวบ่งชี้ เช่น ภาพ การออกเสียงเริ่มพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เบรเวอร์ (Brewer. 1995: 93) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กไว้ 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นเกิดความสงสัย (Magical Stage) เด็กจะเรียนรู้วัตถุประสงค์ของหนังสือต่างๆ เริ่มคิดว่าหนังสือเหล่านั้นมีความสำคัญ จ้องมองที่หนังสือ หยิบหนังสือขึ้นมาถือไว้บ่อยครั้งจะเป็นหนังสือที่เด็กชอบ
2. ขั้นเกิดแนวคิด (Self-Concept Stage) เด็กพิจารณาตัวเองว่าเป็นผู้อ่านเริ่มเข้าไปผูกพันกับกิจกรรมการอ่าน อาจจะไม่อ่านให้ทำความเข้าใจของหนังสือจากรูปภาพต่างๆ หรือประสบการณ์เดิม ใช้ภาษาคัดลอกหนังสือแม้ว่าจะไม่เข้ากับเนื้อเรื่อง
3. ขั้นเชื่อมต่อการเป็นผู้อ่าน (Bridging Reade Stage) เด็กให้ความสำคัญกับตัวอักษร สามารถเลือกคำที่คุ้นเคย สังเกตคำต่างๆ อ่านเรื่องที่เขียนเองได้ อ่านตัวหนังสือจากบทกวี เพลง กลอน กล่อมเด็ก เด็กจะเชื่อว่าพยางค์แต่ละพยางค์ คือ คำหนึ่งคำ เกิดการขัดแย้งในการจับคู่ตัวอักษรและเสียง การอ่านเริ่มระลึกถึงตัวอักษรได้
4. ขั้นทะยานสู่ผู้อ่าน (Take-Off Reader Stage) เด็กเริ่มใช้ 3 ระบบที่แนะเข้าด้วยกัน คือ เสียง ความหมาย โครงสร้างประโยค เด็กตื่นตัวกับการอ่าน เริ่มคุ้นเคยกับบริบท ใส่ใจต่อตัวหนังสือที่อยู่รอบตัว และอ่านทุกอย่างที่เด็กพบเห็น อันตรายนในขั้นนี้ คือ เด็กจะให้ความสำคัญกับตัวอักษรแต่ละตัวมากเกินไป
5. ขั้นสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น (Independent Reader Stage) เด็กสามารถอ่านหนังสือต่างๆ ที่ไม่เคยอ่านได้ สามารถให้ความหมายจากตัวหนังสือจากประสบการณ์เดิม และจากตัวชี้แนะของผู้เขียนได้ สามารถเข้าใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ได้ง่ายๆ แต่จะเป็นโครงสร้างและเนื้อเรื่องพื้นฐานเท่านั้น

พัชรี ผลโยธิน และ วรนาท รักสกุลไทย (2543: 20-21) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ดังนี้

ขั้นที่ 1	- คาดเดาภาษาหนังสือ
	- แก้ไขความผิดพลาดของความหมายด้วยตนเอง
	- พยายามใช้ประสบการณ์จากการพูดคุยกลับมาเป็นภาษาที่ใช้อ่าน
ขั้นที่ 2	- แก้ไขความผิดในประโยคด้วยตนเอง
	- ตระหนักว่าตัวหนังสือมีรูปร่างคงที่
	- สามารถชี้บอกคำที่เหมือนกันซึ่งอยู่ในหน้าเดียวกัน
ขั้นที่ 3	- จำคำที่คุ้นเคยได้
	- ใช้วิธีการอ่านไปในทิศทางเดียวกันจนเป็นนิสัย
	- สามารถระบุและบอกชื่อตัวอักษรได้เกือบหมด

- ขั้นที่ 4 - เข้าใจเกี่ยวกับการเริ่มต้น และการลงโทษเมื่อนำมาใช้ในการเดาคำ
- ใช้เสียงช่วงต้นของคำในการเดา คำใหม่ๆ ในบริบท
  - สามารถใช้คำที่รู้จักมาแต่งประโยคได้
- ขั้นที่ 5 - ในการแก้ปัญหาการอ่านคำ ใช้เสียงเริ่มต้น และเสียงควบกล้ำไปพร้อมกับคำบอกใบ้ของบริษัท
- สามารถรู้ว่าเสียงของคำที่ได้ยินประกอบด้วยตัวอักษรอะไร
  - สร้างคำศัพท์จากสิ่งที่พบเห็นได้มากขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า พัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยประกอบด้วยขั้นหลักๆ คือ ขั้นก่อนเริ่มอ่านได้ ขั้นเริ่มอ่านได้ และขั้นอ่านได้ ซึ่งแต่ละขั้นเด็กจะมีพัฒนาการเป็นไปตามลำดับขั้น ไม่มีการข้ามขั้น เพียงแต่เด็กบางคนอาจมีพัฒนาการเร็ว บางคนอาจมีพัฒนาการช้า การอ่านของเด็กปฐมวัยจะเชื่อมโยงความคิดจากภาพสัญลักษณ์ต่างๆ ด้วยการค้นหาความหมายจากตัวอักษร เพื่อสื่อสารความหมายออกมา โดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะเรียนรู้การอ่านด้วยตนเองและเรียนรู้ได้ดีที่สุด ถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีภาษาเขียนที่มีความหมายต่อตัวเด็ก ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การที่จะให้เด็กมีโอกาสอ่านมากจะนำไปสู่พัฒนาการเขียนได้รวดเร็ว ครูปฐมวัยจะต้องศึกษารายละเอียดของพัฒนาการอ่านและพัฒนาการเขียน รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน เพื่อจะได้จัดกิจกรรมการอ่านที่สนับสนุนไปสู่การเขียนของเด็กด้วย

7. พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

ความหมายของการเขียน

จอห์น และ เมรี่ (John & Mary. 1995: 232); เพ็ตตี (นฤมล เจียบแหลม. 2545: 20-21; อ้างอิงจาก Petty. 1985: 182) ได้ให้ความหมายของการเขียนสอดคล้องกัน ดังนี้

การเขียน เป็นทักษะทางภาษาที่มีความยุ่งยาก เพราะต้องใช้ความคิด ความรู้สึกระส่ำการณ์และความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละคนในการเขียน เพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้

สำหรับการเขียนของเด็กปฐมวัยนั้นจะเป็นรอยขีดๆ เขียนๆ ก็มีความหมาย เด็กจะเขียนเหมือนตัวอักษรจริงหรือไม่ก็ได้ การเขียนจะมีความก้าวหน้าเป็นขั้นๆ กระบวนการที่ใช้ในการเขียนของเด็กปฐมวัยมีความหมายมาก โดยเด็กจะใช้การเขียนเป็นสื่อในการเสนอความคิดออกมา

อราพอฟท์ (นฤมล เจียบแหลม. 2545: 20-21; อ้างอิงจาก Arapoft. 1967: 119-120); บัตเลอร์ และ ทเวย์ (ภิญญดาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์. 2549: 23; อ้างอิงจาก Butler. 1991; & Tway. 1984) ได้ให้ความหมายของการเขียนที่สอดคล้องกันไว้ ดังนี้

การเขียน หมายถึง การสื่อสารที่สำคัญในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการทางความคิดที่แสดงออกมาของเด็ก เพื่อสื่อความหมายด้านข้อมูลและบันทึกความจำโดยผ่านการสื่อสารด้วยระบบเครื่องหมายที่เด็กสร้างขึ้นและเข้าใจด้วยตนเอง

กรวิภา สรรพกิจจานง (2548: 44); อุทัย ดั่งวงใหญ่ (2549: 15); และ นิตยา ประพุดติกิจ (ภัทรตรา พันธุ์สีดา 2551: 18; อ้างอิงจาก นิตยา ประพุดติกิจ. 2539: 172) ได้ให้ความหมายของการเขียนสอดคล้องกันไว้ว่า

การเขียนในเด็กปฐมวัย หมายถึง การที่เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อมือจับปากกาหรือดินสอลากไปมาบนกระดาษ ชีตเขียนภาพ ตัวอักษรหรือเขียนภาพเรื่องราวที่เด็กต้องการจะถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกความต้องการของตน ออกมาอย่างมีความหมายให้ผู้อื่นทราบ โดยจะสื่อสารผ่านระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ตัวอักษร แล้วสามารถบอกได้ว่ารอยขีดนั้นคืออะไร การเขียนของเด็กอาจจะไม่สวยงามหรือถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการเขียน แต่การเขียนของเด็กจะเป็นไปตามพัฒนาการและความสามารถเฉพาะของแต่ละคน ครูจึงควรให้ความสำคัญกับกระบวนการเขียนและการถ่ายทอดความคิดของเด็กมากกว่าผลผลิตหรือลายมือที่สวยงาม หรือความถูกต้องของการเขียน เพื่อให้เด็กมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก ซึ่งการเขียนของเด็กแต่ละคนแม้ว่าจะเป็นไปตามขั้นของพัฒนาการแต่เด็กจะมีความสามารถในการเขียนที่แตกต่างกัน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียน หมายถึง การสื่อสารผ่านระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ได้แก่ ตัวอักษร เพื่อแสดงความคิด ความรู้สึกและความต้องการของตนเองออกมา ในขณะที่เขียนหนังสือจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้ และพยายามเรียงลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามขั้นตอนให้ผู้อื่นได้รับรู้ สำหรับการเขียนของเด็กปฐมวัย หมายถึง การที่เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อและสายตาในการเขียนที่เป็นรอยขีดๆ เขียนๆ เพื่อถ่ายทอดความคิดออกมาอย่างมีความหมาย เด็กสามารถบอกได้ว่าเขาเขียนอะไร โดยจะเขียนเหมือนตัวอักษรจริงก็ได้ การเขียนจะมีความก้าวหน้าเป็นขั้นๆ และเด็กจะใช้การเขียนเป็นสื่อในการเสนอความคิดให้ผู้อื่นได้รับทราบอย่างมีความหมาย

ความสำคัญของการเขียน

กรรณิการ์ พวงเกษม (2532: 31) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นวิธีการหนึ่งที่เด็กได้แสดงออก เป็นพัฒนาการทางภาษาอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับการพูด การเขียนเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาความมีเหตุผลในเด็ก เป็นการแสดงออกซึ่งสุนทรียะและตามความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นทางที่จะระบายอารมณ์ เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้มากขึ้นในตนเอง ครูจึงต้องแนะนำให้เด็กรู้จักเขียนโดยใช้ความคิด ใช้ประสบการณ์ ความพอใจตลอดจนทักษะทางภาษาในระดับของเด็กเอง

นภดล จันทร์เพ็ญ (2531: 9); ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 1); และ สุชานันท์ สันติจิตรุ่งเรือง (2548: 8) กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียนสอดคล้องกันว่าการเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยสุนทรียะและความคิดสร้างสรรค์ ถือเป็นกาถ่ายทอดทางวัฒนธรรมระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดความรู้ ทรรศนะ อารมณ์ จินตนาการ และสิ่งที่ต้องการของตนเองผ่านงานเขียน โดยใช้สัญลักษณ์ที่กำหนดรู้ร่วมกันเป็นสื่อกลางของการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน สำหรับเด็กปฐมวัย ครูควรพัฒนาทักษะด้านการเขียนตามศักยภาพของแต่ละคน จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสำคัญของการเขียนเป็นการสื่อสารที่เด็กได้แสดงออกถึงสุนทรียะและตามความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นพัฒนาการทางภาษาอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญ เช่นเดียวกับการพูด การเขียนเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาความมีเหตุผลในเด็ก เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความต้องการของเด็กให้ผู้อื่นได้รับรู้

พัฒนาการด้านการเขียน

สโคโลสเซอร์ และ ฟิลลิป (เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. 2540: 54; อ้างอิงจาก Scholusser; & Phillip. 1991); พัชรี ผลโยธิน และ วรรณาท รักสกุลไทย (2543: 22-25) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยสามารถแบ่งได้ ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นขีดเขียน เป็นการขีดเขียนของเด็กเป็นรูปอะไรก็ได้ อาจจะมีหรือไม่มี ความหมาย
- ขั้นที่ 2 เขียนเส้นตรงตามยาวซ้ำๆ กัน ในการขีดเขียนจะเริ่มมีจังหวะหยุดมีการยกมือเลียนแบบการเขียนของผู้ใหญ่และมีความตั้งใจที่จะเขียน
- ขั้นที่ 3 เริ่มเขียนได้มีรูปร่างคล้ายตัวอักษร แต่ยังไม่ใช่ตัวอักษร
- ขั้นที่ 4 เขียนตัวอักษรและสัญลักษณ์ของคำเริ่มต้นได้สัมพันธ์กัน เริ่มเขียนคำที่มีความหมาย ซึ่งเด็กสามารถบอกได้ว่า ตรงนี้หมายความว่าอย่างไร
- ขั้นที่ 5 สร้างตัวสะกดเองหรือการสะกดตามกฎเกณฑ์ของตัวเอง เด็กคิดขึ้นเองว่าสะกดอย่างไร ทั้งที่จริงเด็กไม่รู้คำนั้นว่าเขียนอย่างไร แต่เด็กจะคิดว่าจะสะกดอย่างไร และเขียนอย่างไร
- ขั้นที่ 6 สามารถเขียนได้ถูกต้องตามแบบแผนหรือสะกดคำที่ถูกต้องตามหลักภาษามอร์ริว (Morrow. 1993: 241); บุซบง ตันตวิงส์ (2538: 10-16); และ ทิศนา แชมมณี (อุทัย ด้วงใหญ่. 2549: 34; อ้างอิงจาก ทิศนา แชมมณี. 2536: 76-77) กล่าวถึงพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. วาดแทนเขียน เด็กจะใช้การวาดรูปเป็นพื้นฐานของการเขียน เพื่อใช้ในการความคิดกับผู้อื่น

2. ขีดเขียนแทนเขียน เด็กพยายามที่จะเขียนหนังสือแบบผู้ใหญ่ แต่การเขียนของเด็ก คือ การขีดเขียน ในระยะแรกเด็กอาจขีดเขียนไปทั่วหน้ากระดาษอย่างไม่มีระบบ ต่อมาเด็กจะรู้จักขีดเขียน จากซ้ายไปขวา สิ่งที่ขีดเขียนดูคล้ายตัวหนังสือมากกว่าภาพ

3. เขียนโดยทำเครื่องหมายคล้ายตัวหนังสือ เด็กพยายามเขียนตัวหนังสือบางตัว คล้ายตัวอักษรจริงแต่ไม่สมบูรณ์ บางตัวก็ไม่คล้ายแต่เป็นรูปร่างตัวอักษรที่เด็กคิดขึ้นเอง

4. เขียนตัวอักษรที่รู้จักด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง เด็กอาจเขียนคำที่เขียนได้แล้ว เช่น ชื่อของตัวเองด้วยการสลับที่ตัวอักษร หรืออาจเขียนตัวอักษรกลับ

5. คัดลอกตัวอักษร เด็กส่วนใหญ่จะไม่รู้ว่าการสะกดจริงทำอย่างไร ในการเขียนคำๆ หนึ่ง ตัวอักษรจะเป็นตัวแทนของคำนั้นทั้งหมด เด็กอาจคัดลอกตัวอักษรที่เห็นอยู่รอบตัว หรือบอกข้อความ ที่ต้องการจะเขียนให้ผู้ใหญ่เขียนเป็นต้นแบบแล้วจึงนำไปลอก บางครั้งลอกหมดทุกตัว แต่บางครั้ง เป็นการลอกเฉพาะคำที่ต้องการไปผสมกับคำที่เขียนได้แล้ว และจะมีบางคำซึ่งไม่เกี่ยวข้องกันเกินมา

6. เขียนโดยคิดวิธีสะกดขึ้นเอง เมื่อเด็กไม่ทราบวิธีสะกดแบบของผู้ใหญ่

7. เขียนสะกดคำได้ใกล้เคียงหรือเหมือนกับวิธีสะกดของผู้ใหญ่ เด็กสะกดคำโดยการผสม พยัญชนะ และสระตามเสียงของคำที่เขาพูดหรือได้ยิน

โลเวนเฟลด์ และ บริทเทน (ภิญญาดาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์. 2549: 23; อ้างอิงจาก Lowenfeld; & Brittain. 1982) ได้แบ่งพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยไว้ 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 อายุระหว่าง 2-4 ปี ในช่วงนี้ความสามารถในการเขียนของเด็กจะเป็นลักษณะ การหยิบ จับ ขีดเขียน อย่างสะเปะสะปะ เพราะยังไม่สามารถบังคับมือได้ จนกระทั่งประสาทมือเริ่ม สัมพันธ์กับตา เด็กจะเริ่มเขียนลากเส้นที่เปะปะไปสู่เส้นโค้ง มีการวาดซ้ำเส้นเดิมมีทั้งเส้นในแนวตั้ง แนวนอน และจะลากเป็นวงกลม จากนั้นเริ่มเล่าถึงการขีดเขียนของตนเอง สนใจสำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัว สามารถแสดงออกมาในเส้นที่ตนขีดเขียน

ช่วงที่ 2 อายุระหว่าง 4-7 ปี เด็กจะมีพัฒนาการในการเขียนเริ่มมีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นการเริ่มต้นสื่อสารด้วยภาพ เด็กเริ่มสร้างแบบในการวาดของตน ซึ่งแบบแผนหรือสัญลักษณ์ที่เด็ก ทำขึ้น คือ คน เพราะเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุด

นิตยา ประพตติกิจ (อุทัย ดวงใหญ่. 2549: 34; อ้างอิงจาก นิตยา ประพตติกิจ. 2536: 178-179) ได้แบ่งพัฒนาการด้านการเขียนตามอายุ ดังนี้

เด็กอายุ 2 ขวบ จะสามารถลากเส้นขยุกขยิก ลากเส้นตามรูปร่างกลมได้จับดินสอหรือ ปากกาโดยใช้ทั้งมือจับและทั้งแขนช่วยเขยื้อน จะขีดเขียนจนเต็มหน้ากระดาษ พอใจกับรอยขีดเขียน ของตนเอง

เด็กอายุ 3 ขวบ ชอบเขียนตัวอักษรตัวใหญ่ๆ ทุกหนทุกแห่ง ชอบวาดและระบายสี

เด็กอายุ 4 ขวบ จดจำอักษรบางตัวได้ รวมทั้งจำชื่อตนเองได้ อาจเขียนชื่อตนเองได้ หรือเขียนได้เป็นบางตัว ขอบวาดภาพระบายสี การวาดรูปจะวาดรูปคนแค่เพียงเส้นตรงแนวตั้ง และร่างแบบหยาบๆ และสามารถวาดรูปวงกลมและสี่เหลี่ยมได้

เด็กอายุ 5 ขวบ เขียนชื่อตนเองได้ การเขียนพยัญชนะ ตัวเลข อาจเขียนไม่เรียงลำดับ และบางทีเขียนกลับหัวก็มี สามารถเขียนตัวเลขได้แต่ตัวไม่เท่ากัน และมีขนาดพอดี การจับดินสอ ปากกาหรือพู่กันได้ดีขึ้น ขอบวาดและระบายสี สามารถวาดภาพที่ยากขึ้นได้ และภาพมีความสมบูรณ์มากขึ้น ชอบเลียนแบบ สามารถวาดรูปสี่เหลี่ยมและวงกลมเข้าด้วยกัน ชอบถามถึงตัวละครของคำ

อิลลิส (อริยพร คงนาวัง, 2542: 32; อ้างอิงจาก Ellis, 1994: 277) ได้กล่าวถึง พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนเริ่มการเขียน (Prewriting) ขั้นนี้เป็นการเตรียมความพร้อมในการเขียน คิดเกี่ยวกับหัวข้อที่จะเขียน ครุส้งเกิดได้จากสิ่งที่เด็กมักชอบพูดถึง
2. ขั้นร่าง (Drafting) ขั้นนี้มีความสำคัญมาก คือ การเปิดโอกาสให้เด็กพูดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาคิดออกแบบที่จะเขียน และร่างงานเขียน
3. ขั้นแก้ไข (Revising) เป็นขั้นให้เวลาเด็กตัดสินใจแก้ไขงานเขียนของตน ครูอาจให้คำแนะนำ โดยกระตุ้นให้เด็กได้คิดหลายแง่มุม
4. ขั้นปรับปรุง (Editing) เป็นขั้นสุดท้าย เด็กต้องอ่านทบทวน ตรวจตัวละครรูปแบบการเขียนเครื่องหมายต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจงานเขียนยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นไปตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากการวาดรูป เพื่อสื่อความคิด พัฒนาไปสู่การขีดๆ เขียนๆ การคิดแบบการเขียนของตัวเอง การเขียนตัวอักษรจากแบบ การเขียนโดยการคิดสะกดขึ้นเอง จนกระทั่งสามารถเขียนสะกดได้อย่างถูกต้องตามแบบของการเขียนจริง จะเหมือนการเขียนของผู้ใหญ่ ซึ่งการเขียนของเด็กกับผู้ใหญ่จะต่างกันที่วุฒิภาวะพัฒนาการ และประสบการณ์

8. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของภาษา

1. ทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยม

สกินเนอร์ (ภิญญาดาพัชญา เพ็ชรรัตน์, 2549: 25; อ้างอิงจาก Skinner, 1957)

ได้อธิบายถึงการเรียนรู้ภาษาของเด็กโดยการวางเงื่อนไขว่า เด็กเรียนรู้การพูดจากการเสริมแรงของพ่อแม่ จากการฟังและยิ้ม กอด พูดคุย และเชื่อว่า เด็กเริ่มรู้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กเรียนรู้ภาษาจากการเลียนแบบโดยเด็กจะสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่หรือคนอื่น หากเด็กได้รับการเสริมแรงจะทำให้การเลียนแบบเหมือนตัวแบบมากขึ้นทั้งวลีและ

ประโยค แม้ว่าการเสริมแรงและการเลียนแบบจะช่วยให้เด็กพัฒนาการเรียนรู้ภาษาในระยะแรก อย่างไรก็ตามมีนักวิจัยหลายท่านที่ไม่เห็นด้วยกับมุมมองของกลุ่มพฤติกรรมนิยม เนื่องจากแนวคิดของกลุ่มพฤติกรรมนิยมไม่สามารถอธิบายการเรียนรู้ภาษาของเด็กได้อย่างครอบคลุม เช่น ถ้าเด็กเรียนรู้ได้รับแรงเสริม แต่ในความเป็นจริงไม่เป็นเช่นนั้น กล่าวคือ เมื่อเด็กอยู่คนเดียวตามลำพัง โดยไม่มีผู้ฟัง เด็กจะส่งเสียงหรือพูดขณะเล่นตามลำพัง โดยไม่จำเป็นต้องได้รับแรงเสริม เด็กยังพัฒนาภาษาต่อไปเรื่อยๆ และไม่สามารถอธิบายว่า การที่เด็กสามารถสร้างรูปแบบของคำ วลี และโครงสร้าง ประโยคที่ไม่เคยได้ยินมาก่อน

2. ทฤษฎีของนักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics)

ชอมสกี (ภิญญดาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์. 2549: 26; อ้างอิงจาก Chomsky. 1957)

นักภาษาศาสตร์ชาวอเมริกัน เชื่อว่าภาษาเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวมนุษย์ การเรียนรู้เป็นเรื่องซับซ้อนที่ต้องคำนึงถึงโครงสร้างในตัวเด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับโครงสร้างในการเรียนรู้ (Language Acquisition Device) เรียกว่า แอล เอ ดี (L.A.D.) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ เครื่องมือในการสร้างสมมติฐาน ลักษณะสากลทางภาษา และการประเมิน ซึ่งนำไปใช้ในการรับรู้ข้อมูลทางภาษาด้านคำศัพท์ กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ทางภาษา เป็นการเรียนรู้ความหมายของประโยคโครงสร้างเป็นสิ่งเหมาะสมเฉพาะสำหรับใช้กระบวนการทางภาษาของเด็ก

นอกจากนี้ แมคเนล (ภิญญดาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์. 2549: 26; อ้างอิงจาก McNeil. 1970) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาจากการรับกลุ่มคำหรือประโยคแล้วสร้างระบบไวยากรณ์ขึ้น โดยใช้เครื่องมือการเรียนรู้ภาษาที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ได้แก่ ภาวะเกี่ยวกับการพูดและการฟัง จากนั้นใช้ความสามารถทางสมองเปลี่ยนแปลงประโยคที่ได้ยินโดยการลดเสียง ลดคำ เปลี่ยนที่ และแทนที่การเปลี่ยนแปลงมีทุกภาษา แต่สามารถมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน เด็กจะใช้ความสามารถของตนสร้างไวยากรณ์โดยอัตโนมัติ มุมมองจะตรงข้ามกับกลุ่มพฤติกรรมนิยมในระดับที่ไม่เห็นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์จากผู้ให้การพัฒนาภาษาเด็ก เด็กจะเรียนรู้โครงสร้างของประโยคโดยการตั้งสมมติฐานแล้วสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ เด็กจะเรียนรู้ได้อัตโนมัติว่าลักษณะสากลของภาษาที่อยู่รอบตัวเด็กที่ระบบฐานและระดับลึก เด็กจึงเรียนรู้ในการตัดสินใจเลือกใช้ไวยากรณ์ที่ถูกต้องที่สุดจนทำให้เด็กเกิดความรู้ภาษาในลักษณะกฎทางไวยากรณ์

เลนเบิร์ก (ภิญญดาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์. 2549: 26; อ้างอิงจาก Leneber. 1980)

ได้นำทฤษฎีของชอมสกีมาอธิบายในมุมมองทางชีววิทยา โดยเชื่อว่ามนุษย์มีอวัยวะที่พร้อมในการเรียนรู้ นั่นคือ สมอง เลนเบิร์ก ยังเชื่อว่า เด็กเกิดมาด้วยความสามารถทางภาษาและการเรียนรู้ภาษาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ ธรรมชาติที่เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางภาษาพูด เด็กจะพัฒนาการพูดอย่างครอบคลุม เนื่องจากมุ่งเน้นเพียงกฎไวยากรณ์ ขาดการพัฒนาเกี่ยวกับ

บริบท และสิ่งแวดล้อมในการใช้ภาษา

3. ทฤษฎีกลุ่มภาษาและการคิด

เพียเจต์ (ทฤษฎีดาพัซญ์ เพ็ชรรัตน์. 2549: 27; อ้างอิงจาก Piaget. 1986) กล่าวว่า เด็กไม่ได้เกิดมาพร้อมความรู้และความคิด เด็กเรียนรู้โลกรอบตัวและพัฒนาความคิดไปตามลำดับขั้น ความเจริญเติบโตทางความคิดพัฒนาไปพร้อมกับพัฒนาการทางกาย ดังนั้นภาษาที่เด็กใช้ เป็นการแสดงถึงระดับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก การเรียนรู้ภาษาส่วนใหญ่ใช้พัฒนาการทางสติปัญญา ดังนี้

1. ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว
2. ขั้นความคิดก่อนเกิดปฏิบัติการ
3. ขั้นปฏิบัติการตามแบบรูปธรรม
4. ขั้นปฏิบัติการตามแบบนามธรรม

เพียเจต์ อธิบายว่าในแต่ละขั้นพัฒนาการเด็กจะพัฒนาโครงสร้างของความคิด การเรียนรู้และการรับรู้เรียกว่า Schema หรือรูปแบบของพฤติกรรมที่บุคคลใช้ในการคิดและแสดงออก โดยใช้หลักการของพัฒนาการด้านการรับรู้ คือ เด็กจะเรียนรู้ภาษา โดยรับรู้ข้อมูลใหม่ (Assimilation) และปรับเปลี่ยนแนวคิดในการรับรู้ข้อมูลใหม่ (Accommodation) โดยผ่านการจัดระบบ ปรับตัว และรักษาความสมดุล

ไวกอทสกี (ทฤษฎีดาพัซญ์ เพ็ชรรัตน์. 2549: 28; อ้างอิงจาก Vygotsky. 1978) ได้อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่ถ่ายทอดวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก กล่าวคือ เด็กจะเรียนรู้ภาษาจากบุคคลรอบข้าง หรือบริบทที่แวดล้อมและส่งผลต่อพัฒนาการทางสติปัญญา ไวกอทสกี เชื่อว่า เด็กมีความต้องการภายในที่จะมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม บทบาทผู้ใหญ่เป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยช่วยชี้แนะและขยายประสบการณ์ทางภาษาสำหรับเด็ก เมื่อระดับการรู้ภาษาของเด็กต่างจากระดับที่สามารถจะทำได้

4. ทฤษฎีความสัมพันธ์ (Interaction Theory)

ทฤษฎีดาพัซญ์ เพ็ชรรัตน์ (2549: 28) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีนี้เกิดจากแนวคิดของ นักสังคมวิทยาภาษาศาสตร์ และนักจิตวิทยาภาษาศาสตร์กลุ่มหนึ่งได้เสนอเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเรียนภาษา (Language Capacity) และความรู้เกี่ยวกับโลก (Cognitive Knowledge) ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก กล่าวคือ พัฒนาการทางภาษาของเด็กจะสัมพันธ์เชื่อมโยงกับพัฒนาการด้านความรู้เกี่ยวกับโลกผ่านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัว เด็กจะสร้างระบบการพูด ระบบภาษาของตนขึ้นมาโดยมีผู้ใหญ่คอยช่วยเหลือ ระบบภาษาของเด็กจะพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับโลกมากขึ้น

5. ทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษาและการเรียนรู้

บุษบง ต้นติววงศ์ (ภิญญดาพัชฌ์ เพ็ชรรัตน์. 2549: 28; อ้างอิงจาก บุษบง ต้นติววงศ์. 2536) ได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับระบบของภาษา ทฤษฎีเกี่ยวกับภาษา ความคิดและสัญลักษณ์ สื่อสาร และทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านเขียนในระบบภาษา ดังนี้

5.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบของภาษา

ภาษาประกอบด้วย 3 ระบบคือ ระบบความหมาย ระบบไวยากรณ์ และระบบเสียง หลักสำคัญของภาษา คือ ความหมาย ไวยากรณ์ เสียงเป็นเพียงส่วนประกอบ สถานการณ์เป็นตัวกำหนดคำและความหมายในการสื่อสาร เด็กไม่จำเป็นต้องรู้จักเสียงตัวอักษร ก่อนการสื่อความหมายด้วยการเขียน การเขียนเพื่อสื่อความหมายเป็นกระบวนการที่ถูกกำหนด โดยสถานการณ์ การเขียนสำหรับเด็กปฐมวัยจะไม่สอนแยกออกเป็นทักษะเดี่ยวๆ หลายๆ ทักษะ แต่จะเปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัวและใช้กระบวนการเขียนจากการศึกษาสิ่งที่สำรวจ

5.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับภาษา ความคิด และสัญลักษณ์สื่อสาร

ภาษาเป็นสัญลักษณ์สื่อสารแต่ไม่สามารถถ่ายทอดความคิดทุกอย่างได้ อย่างมีประสิทธิภาพได้ และสัญลักษณ์ที่ใช้ต้องเหมาะสมกับเรื่องที่สื่อสาร เด็กจึงต้องคิดสัญลักษณ์ เพื่อสื่อความคิดและถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ สามารถสื่อได้หลายรูปแบบ เช่น ภาษา ศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย ละคร การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กจึงต้องเอาศิลปะ ดนตรี ละครเป็นส่วนสำคัญในการเรียนการสอน เพราะจะกระตุ้นให้เด็กค้นหาสัญลักษณ์ที่เหมาะสมสำหรับ สื่อความคิดของตัวเองในแต่ละเรื่อง ศิลปะเป็นสัญลักษณ์ที่เด็กสามารถถ่ายทอดสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าสัญลักษณ์ภาษา จากทฤษฎีพบว่า เด็กไม่สามารถสื่อสารความคิดด้วย ภาษาเขียน เด็กจะเปลี่ยนเป็นวาดภาพแทน ศิลปะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กรวบรวมความคิดก่อน จะเขียนและช่วยให้เด็กทำงานต่อไป มุมเขียนควรมีเครื่องเขียนหลายชนิดให้เด็กได้ทดลองใช้ วิธีการต่างๆ ที่จะช่วยให้สามารถสื่อความหมายได้ดี

5.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านเขียนในระบบภาษา

ทฤษฎีนี้เชื่อว่าทุกคนต้องสะสมประสบการณ์ทางภาษาไว้เป็นข้อมูลสำหรับไว้ใช้ต่อไป ประสบการณ์ทางภาษาพูดจะเป็นข้อมูลสำหรับภาษาเขียน การที่เด็กเขียนเล่าประสบการณ์ ทั่วๆ ที่ไม่รู้จักคำและต้องให้ครูบอกสะกด ทำให้เด็กเห็นว่าเสียงที่ได้รู้จักนั้นมีสัญลักษณ์เป็นตัวอักษร เด็กเริ่มเข้าใจว่าการสื่อสารกับผู้อื่นนั้นต้องใช้อักษรที่มีรูปและเสียงแทนความหมายของรูป เสียง และความหมายที่เด็กใช้ต้องสอดคล้องในสายตาผู้อ่าน ถ้าไม่เช่นนั้นสิ่งที่เขาเขียนจะไม่สื่อความหมาย ด้วยเหตุนี้เด็กจึงต้องพยายามจำแนกและจดจำรูปตัวอักษรที่เด็กเห็นรอบๆ ตัวไปพร้อมกับจำแนกและจดจำเสียงตัวอักษร เมื่อเด็กเข้าสู่วัยเรียน เด็กจะมีประสบการณ์ทางภาษาเพิ่มขึ้นการเขียนจึงเป็น

กิจกรรมที่ต้องสื่อความหมายกับผู้อื่น การคุยกับครูหรือเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนไม่ว่าก่อนเขียนหรือหลังเขียน จะช่วยให้เด็กเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่นและช่วยให้เด็กเข้าใจความหมายของเรื่องมากขึ้น ส่วนประสบการณ์จากการอ่าน ช่วยในการสื่อความหมายเมื่อเด็กเขียน และการสื่อความหมายเป็นประสบการณ์จากการเขียน ประสบการณ์จากการเขียนช่วยเด็กเกี่ยวกับการอ่าน การเขียนจึงเป็นกระบวนการที่ใช้เวลานานและต้องอาศัยการสะสมประสบการณ์

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของภาษา ประกอบด้วย ทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยม เชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาของเด็กโดยการวางเงื่อนไข เด็กเรียนรู้การพูดจากการเสริมแรงของพ่อแม่ เช่น การฟังและยิ้ม กอด พูดคุย และจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กจะเรียนรู้ภาษาโดยการสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่หรือคนอื่น ทฤษฎีของนักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ เชื่อว่า ภาษาเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวมนุษย์ เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับโครงสร้างในการเรียนรู้ (Language Acquisition Device) เรียกว่า แอล เอ ดี (L.A.D.) เด็กจะเรียนรู้โครงสร้างของประโยคโดยการตั้งสมมติฐานแล้วสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ เด็กจึงเรียนรู้ในการตัดสินใจเลือกใช้ไวยากรณ์ที่ถูกต้องที่สุด ทำให้เด็กเกิดความรู้ภาษาในลักษณะกฎทางไวยากรณ์ ทฤษฎีกลุ่มภาษาและการคิด เชื่อว่า เด็กไม่ได้เกิดมาพร้อมความรู้และความคิด เด็กเรียนรู้โลกรอบตัวและพัฒนาความคิดไปตามลำดับขั้น ดังนั้นความเจริญเติบโตทางความคิดจะพัฒนาไปพร้อมกับพัฒนาการทางกาย ภาษาที่เด็กใช้เป็นการแสดงถึงระดับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเอง ทฤษฎีความสัมพันธ์ เชื่อว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเรียนภาษาและความรู้เกี่ยวกับโลกมีผลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก เด็กจึงเรียนรู้เกี่ยวกับโลกผ่านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัว และทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษาและการเรียนรู้ ประกอบด้วย ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบของภาษา ทฤษฎีเกี่ยวกับภาษา และทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านเขียนในระบบภาษา

9. แนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

ประมวญ ดิคคินสัน (2536: 140-154) กล่าวว่า การส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ควรใช้หลักการ ดังนี้

1. ถ้อยคำที่นำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ควรนำมาจากนิทาน บทความ เรื่องราวที่เด็กสนใจ แล้วหยิบคำที่น่าสนใจจากเรื่องราวมาใช้ อาจนำคำมาจัดเป็นหมวดหมู่หรือนำมาผูกเป็นเรื่องราวขึ้นใหม่
2. เด็กควรจะได้เรียนรู้ถ้อยคำจากใจความ เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำมากยิ่งขึ้น
3. เล่นเกมโดยใช้ถ้อยคำ เช่น ปริศนาอักษรไขว้ การทายประโยค จับคู่คำกับภาพ เป็นต้น

ภรณ์ คุรุรัตน์ และคณะ (2542: 3-4) ได้กล่าวสรุปผลจากการวิจัยหลายฉบับ พบว่า ในสภาพการเรียนการสอนครูยังคงเป็นผู้มีบทบาทมากที่สุด ในศูนย์ของห้องเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ที่กล่าวว่า “เด็กควรมีเสรีภาพในการคิด การแสดงออกทางการศึกษาจะต้องถือเด็กเป็นศูนย์กลาง” การยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เป็นการเพิ่มบทบาทการจัดการเรียนการสอนโดยให้เด็กเป็นผู้ร่วม หรือดำเนินกิจกรรมให้มากที่สุด ครูเป็นเพียงผู้คอยให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำ การที่ครูเปิดโอกาสให้เด็กร่วมกิจกรรมนั้นจะเป็นการนำเด็กไปสู่การเรียนรู้โดยการกระทำ เด็กมีอิสระในการคิด การเล่น การแสดงทั้งทางวาจาท่าทาง อันจะส่งผลต่อพัฒนาการทุกด้านของเด็กในที่สุด

ปัทมา คุณเวทย์วิริยะ (2549: 19); เนตรทิพย์ แก้วหล้า (2552: 19) กล่าวว่า การส่งเสริมความสามารถทางภาษาให้เด็กปฐมวัยนั้น คือ การเปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์ตรงทางภาษาผ่านการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และภาษาท่าทาง โดยให้เด็กได้ฝึกฝนได้ปฏิบัติจริงในบรรยากาศที่เป็นอิสระและผ่อนคลาย ตลอดจนการให้กำลังใจ เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจ เป็นการส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาทางภาษาได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยนั้น ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์ตรงทางภาษาทุกด้าน ได้แก่ ด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแสดงออกทางภาษาท่าทาง ดังนั้นครูผู้สอนต้องจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ผ่อนคลายและสนุกสนาน ตลอดจนการให้กำลังใจกับเด็ก เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางภาษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

งานวิจัยในประเทศ

มณีวรัช ปัญจมณี (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมทางด้านการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นก่อนประถมศึกษา จากการเตรียมความพร้อมโดยใช้วิธีการสอนแบบมอนเตสซอริ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชายและหญิงที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่มีระดับการสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบล หลังจากใส่เครื่องช่วยฟัง กำลังเรียนอยู่ในชั้นก่อนประถมศึกษา ของศูนย์กลางศึกษาพิเศษส่วนกลาง จำนวน 8 คน ผลการศึกษาพบว่า ความพร้อมด้านการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นก่อนประถมศึกษา จากการเตรียมความพร้อมโดยใช้วิธีสอนแบบมอนเตสซอริอยู่ในระดับดีและความพร้อมด้านการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นก่อนประถมศึกษา จากการเตรียมความพร้อมโดยใช้วิธีสอนแบบมอนเตสซอริสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ประไพ แสงดา (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นิทานไม่จบเรื่อง กับกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 1 อายุ 4-5 ปี ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่นิทานไม่จบเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้น

รัญจวน ประโมจน์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมการเล่นิทานประกอบการเขียนหลังจากฟังนิทานในแต่ละช่วงสัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมการเล่นิทานประกอบภาพในแต่ละช่วงสัปดาห์มีความสามารถด้านการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรรณวิมล เณรทรัพย์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับปฐมวัย จากการสอนโดยวิธีการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองประกอบอาหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชายและหญิงที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีระดับการสูญเสียการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟังไม่เกิน 90 เดซิเบล กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 6 คน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับปฐมวัยสูงขึ้น หลังจากได้รับการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถทางภาษาด้านการเรียงลำดับเหตุการณ์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับปฐมวัย สูงขึ้นหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถทางภาษาด้านการพูดและการเรียงลำดับเหตุการณ์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับปฐมวัยเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองประกอบอาหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุชานันท์ สันติจิตรุ่งเรือง (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชายและหญิงอายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาล 1 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน สำนักงานเขตมคนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนและระหว่างการใช้กิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์มีการพัฒนาการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปีทมา คุณเวทย์วิริยะ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา โดยใช้สื่อไม่มีโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนวัดดอนสังข์ใต้สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า ระดับความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา โดยใช้สื่อไม่มีโครงสร้าง โดยรวมทุกด้านดีมาก และความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา โดยใช้สื่อไม่มีโครงสร้าง เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

ธีรนุช เขยกลิ่นเทศ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี อยู่ชั้นอนุบาล 1 โรงเรียนฉิมพลี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยใช้ชุดกิจกรรม “ครอบครัวสุขสันต์ ร่วมกันพัฒนาเด็ก” มีความสามารถทางภาษาโดยภาพรวมและจำแนกรายด้านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเด็กปฐมวัยกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน มีการพัฒนาความสามารถทางภาษา ทั้งด้านการฟัง การพูด และโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสามารถทางภาษาของเด็กกลุ่มอ่อน พัฒนาขึ้นมากกว่าเด็กกลุ่มเก่ง

เนตรทิพย์ แก้วหล้ม (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการเรียนรู้ภาษาท่าทางของนาฏศิลป์ไทยขั้นพื้นฐานที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนคริสต์ธรรมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า ระดับความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทยขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมและจำแนกรายด้านหลังการทดลองอยู่ในระดับดี และเปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทยขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมและจำแนกรายด้านก่อนและหลังการทดลอง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

คาสเทลโลริเซียส (Kastelorzios. 1995: A) ได้ศึกษาบริบทต่างๆ ที่มีส่วนเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาในชั้นเรียนของเด็กอนุบาล โดยใช้วิธีบรรยายภาพ นอกจากนี้ยังมีการทำแบบสอบถามถึงผู้ปกครองของเด็ก เพื่อรวบรวมข้อมูลในด้านสภาพแวดล้อมที่บ้านของเด็ก ผลการวิจัย พบว่า เด็กมาจากครอบครัวที่มีความรู้ดี จะแสดงออกทางภาษาแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

ระหว่างกิจกรรมที่ครูชี้้นำกับกิจกรรมที่เด็กร่วมกันทำ และกิจกรรมที่ครูชี้้นำจะส่งเสริมให้เด็กเกิดการใช้ภาษาที่เป็นระบบได้มากกว่ากิจกรรมที่เด็กร่วมกันทำ

மாகาเร็ต แมททิว และคณะ (ปีทมา คุณนเวทยวีริยะ. 2549: 20-21; อ้างอิงจาก Magerete and others. 1995) ได้ศึกษาการแสดงออกด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย อายุ 4-5 ปี จำนวน 24 คน โดยเด็ก ๆ จะได้รับงานที่เกี่ยวกับการเขียน 4 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน 1 สัปดาห์

รูปแบบและขั้นตอน

เด็กแต่ละคนจะถูกสังเกตการณ์อย่างใกล้ชิดภายในห้องเรียน เด็ก ๆ จะได้รับรูปภาพ 4 ชุด ห่างกันประมาณอาทิตย์ละชุด

งานเกี่ยวกับรูปภาพ

ชุดที่ 1 เด็ก ๆ จะได้ยินคำนาม 5 คำ คือ แอปเปิ้ล, ถัวย, ต้นไม้, แก้ว และหมวก หลังจากนั้นจะต้องทวนคำที่เขาได้ยินนั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ปรากฏว่า ไม่มีเด็กคนไหนสามารถทวนคำได้ทั้งหมด ความแตกต่างที่เกิดขึ้นอยู่ในช่วง 0-4 ผู้ทำการทดลองแนะนำว่าการจดจำคำทั้งหมดนั้นเป็นเรื่องที่ยาก เด็ก ๆ น่าจะใช้กระดาษกับปากกาจดสิ่งที่น่าจะช่วยให้เด็กจำคำเหล่านั้นลงไปได้ ในแบบทดสอบที่ 2 เด็ก ๆ จะได้รับฟังคำนามอีกชุดหนึ่ง คือ ดอกไม้, หนู, นาฬิกา, กระดาษ และโต๊ะ และจะต้องทวนคำทั้งหมดที่ได้ยิน โดยสามารถใช้สิ่งที่เขาจดลงในกระดาษช่วยได้หลังจาก 1 อาทิตย์ผ่านไป ได้ก็จะเริ่มทำชุดที่ 2

ชุดที่ 2 เด็ก ๆ จะได้รับกล่องของขวัญ 5 กล่อง และของเล่นชิ้นเล็กๆ เด็กจะต้องนำของเล่นที่ได้มาใส่ลงในกล่องและห่อของขวัญ แต่ละกล่องนั้นมีลักษณะที่เหมือนกัน ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะรู้ว่าอะไรอยู่ในกล่องไหน แต่เขาจะสามารถทำเครื่องหมายจากฉลากและปากกาที่ครูให้ไปได้ คู่มือรูปภาพ 5 รูป คือ รูปรถไฟ, บ้าน, เครื่องบิน, เบ็ด, และหมีเท็ดดี้ และจะให้ซอง 5 ซองแก่เด็ก ๆ ด้วย ผู้ทดลองจะบอกเด็ก ๆ ว่าจะต้องส่งรูปภาพเหล่านี้ไปกับของขวัญด้วย แต่รูปเหล่านั้นจะถูกนำใส่ซองเช่นเดียวกัน ซึ่งไม่สามารถรู้ว่าซองไหนเป็นรูปอะไร จากนั้นผู้ทดลองจะขอให้เด็ก ๆ ช่วยทำฉลากติดแต่ละซอง เพื่อจะรู้ว่าในซองนั้นๆ มีรูปอะไร หลังจากเด็ก ๆ ติดฉลากแล้ว ผู้ทดลองก็จะถามว่าซองไหนมีรูปอะไร

ชุดที่ 3 เด็ก ๆ จะถูกขอให้ชี้แจงสิ่งที่พวกเขาทำจากบทเรียนชุดที่ 2 และต้องทำงานกล่องให้เสร็จ โดยจะต้องคิดค้นวิธีใหม่ กล่าวคือ ให้คิดว่าไม่มีอะไรอยู่ในกล่อง จากที่เคยมีมาก่อน การเขียนหรือวาดสามารถทำได้ถ้าจำเป็นหลังจากเสร็จสิ้น เด็กจะต้องชี้แจงผลงานของเขา หลังจากนั้นอีก 1 อาทิตย์จึงจะเริ่มทำชุดที่ 4 ผลการทดลอง การตอบสนองของเด็กที่มีต่อการทดลองแบ่งออกได้หลายประเภท เด็กบางคนไม่มีความสามารถในการสร้างสัญลักษณ์ที่สื่อถึงสิ่งอื่นๆ ได้และสามารถ

ทำได้เพียงเส้นตรงหรือเส้นโค้ง วงกลมหรือเส้นหยักๆ และเด็กบางคนก็ใช้ตัวอักษรที่เหมือนกันและบางครั้งก็แตกต่างกัน แต่ไม่สามารถเชื่อมโยงไปถึงสิ่งที่เขาต้องการสื่อ เด็กที่มีทักษะในการสื่อนั้นแสดงให้เห็นว่า เด็กสามารถอธิบายคำศัพท์ได้จากการวาดสร้างสัญลักษณ์รูปภาพ เช่น รูปเขาแทนวัว รูปล้อแทนรถ ใช้สัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นเอง เช่น เส้นตรงหมายถึงโต๊ะ วงกลมหมายถึง กระตะ สามเหลี่ยมหมายถึง นาฬิกา การเขียนพยางค์ คือ เขียนตัวอักษรตัวแรกของคำนั้นๆ แทนคำทั้งหมด

บลัด (Blad. 1996: 153) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กอายุ 3-5 ปี จำนวน 67 โรงเรียน โดยการทดสอบพัฒนาการทางภาษา การรับรู้ การเขียน และมีการศึกษาระยะยาว มีผู้ปกครองของเด็กจำนวน 6 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนของเด็ก จากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ทางภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก และเจตคติของผู้ปกครองในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ และส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อตนเอง จะทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้ การสอนอ่านเขียนได้อย่างมีความหมาย เพราะชื่อของเด็กจะถูกเรียกอยู่เป็นประจำและเป็นคำที่นึกภาพได้ หากเด็กสามารถเขียนชื่อของตนเองได้ จะเป็นแนวทางขยายความสามารถในการรับรู้คำอื่นๆ ต่อไป

โลเตอร์แมน พัวล์ และ เชียลา (Loeterman; Paul; & Sheila. 2009: Online) ได้ศึกษาการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในสถาบันคอนเนอร์สโตน (Cornerstones) โดยการนำบทเรียนโทรทัศน์และสื่อทางเทคโนโลยีอื่นๆ เข้ามาใช้กับเด็กหูหนวกและเด็กหูตึง ในห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อครูนำเทคนิคนี้มาพัฒนาองค์ความรู้ในการพัฒนาคำศัพท์ให้แก่เด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน เด็กมีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์มากขึ้นและวิธีนี้สามารถนำไปใช้ในการสอนบทเรียนต่างๆ ในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี

ซารานท์ (Sarant. 2009: Online) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาในเด็กก่อนวัยเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยทำการศึกษาในเรื่องการพูด และด้านการศึกษาพบว่า ปัญหาของการสูญเสียการได้ยินทำให้เด็กมีภาษาที่ล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยหลายเรื่อง ที่ค้นพบว่า การสูญเสียการได้ยินมีผลต่อพัฒนาการทางภาษา และพบอีกว่า เด็กที่เข้ารับการวินิจฉัยหรือได้รับการช่วยเหลือตั้งแต่ก่อนมีภาษา คือในช่วงอายุ 3-5 ปี หรือวัยก่อนเข้าโรงเรียนยังมีความล่าช้า มหาวิทยาลัยเมลเบิร์ล ในประเทศสหรัฐอเมริกา จึงได้ทำโครงการเป็นระยะเวลา 3 ปี เพื่อศึกษาเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 87 คน ในศูนย์พัฒนาภาษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และได้รับการเผยแพร่ในประเทศออสเตรเลีย เป้าหมายของโครงการ คือ การวินิจฉัย อุปกรณ์ที่เหมาะสม และการช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ช่วงอายุ 6 เดือนก่อนที่เด็กจะมีภาษา ข้อจำกัดของโครงการ คือ การคาดคะเนจำนวนเด็กที่จะเข้าร่วมโครงการ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการโครงการ ระดับการสูญเสียการได้ยิน และค้นพบว่า ความสามารถทางสติปัญญา

ของเด็กในช่วงที่ยังไม่มีภาษาพูด ไม่มีความแตกต่างเลยเมื่อเทียบกับถ้าค้นพบหลังมีภาษาแล้ว ข้อจำกัดนี้เป็นอุสรวรค์ต่อการทำวิจัย ทางที่ดีควรทำกับกลุ่มตัวอย่างเล็กๆ และผลการวิจัยสามารถนำไปใช้กับเด็กในออสเตรเลียและทั่วโลกได้ โครงการนี้มีเป้าหมายที่จะพัฒนาภาษาของเด็กตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009-2013 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ประเมินความสามารถทางภาษาของเด็กอายุ 1-6 ปี
2. เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาก่อนและหลังการวิจัย
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางภาษา ลักษณะนิสัย ความสามารถ

ทางสติปัญญา และการช่วยเหลือของผู้ปกครอง

บอร์ก และ คนอื่นๆ (Borg; et al. 2009: Online) ได้ศึกษาพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อสร้างแบบทดสอบพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ด้วยเหตุผลว่า ในประเทศสวีเดนไม่มีแบบทดสอบที่เป็นมาตรฐานในการประเมินพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นรายบุคคล และตัวประเมินวิธีการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการได้ยิน เป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย การประยุกต์แบบประเมินทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอายุ เพศ ชนิดหรือประเภท และระดับของการสูญเสียการได้ยิน วิธีการคือใช้แบบทดสอบประกอบด้วย 9 หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กอายุ 4-6 ปี รวมถึงระดับการได้ยิน 80 เดซิเบล หรือน้อยกว่านั้น ภาษาที่เด็กใช้พูด (ภาษาสวีเดน) ที่เป็นภาษาแรกในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2,011 คน มีผลการวิจัย ดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีพัฒนาการทางภาษาที่ล่าช้า
2. ความล่าช้าของภาษาเกิดในเด็กที่สูญเสียการได้ยินมาก และมีแนวโน้มลดลงเมื่ออายุมากขึ้น
3. ไม่พบความแตกต่างของการสูญเสียการได้ยินข้างซ้าย-ขวา ที่มีต่อพัฒนาการทางภาษา
4. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย แบบประเมินจากคลินิก ชนิดของความบกพร่องทางการได้ยิน

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า แบบทดสอบนี้เหมาะสมที่จะนำมาใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอย่างมาก ซึ่งข้อดีของแบบทดสอบ คือ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับแบบทดสอบตัวอื่นๆ ได้

รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส

รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส เป็นรูปแบบการสอนภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาจากหลากหลายความแนวคิด และหลากหลายวิธีสอน ซึ่งมีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส ดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส

กรวิภา สรรพกิจจำนง (2548: 122) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทสไว้ว่า เป็นรูปแบบการสอนภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิดและหลักการสอนภาษาธรรมชาติ (Whole Language) และหลักการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (Concentrated Language Encounter) รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทสมีลักษณะการสอนภาษาแบบองค์รวม (Holistic) และยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้คิด ได้ลงมือกระทำอย่างอิสระ จากสื่อที่หลากหลาย เด็กสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ภายใต้การทำงานร่วมกันกับเพื่อนในชั้นเรียน และการช่วยเหลือของครู

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นรูปแบบการสอนภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เด็กได้เรียนรู้ภาษาโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้คิด ได้ลงมือกระทำอย่างอิสระ จากสื่อที่หลากหลาย ภายใต้การทำงานร่วมกับเพื่อน และการช่วยเหลือของครู

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส กรวิภา สรรพกิจจำนง (2548: 122-126) ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ มีหลักการและแนวคิดว่า ในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย เด็กควรได้รับการฝึกให้รู้จักคิด พุด และปฏิบัติให้ตรงกันโดยการสร้างความกลมเกลียวและสัมพันธ์กันระหว่างศีรษะ คือ สมอง หัวใจ และมือ (Head Heart Hands) โดยการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีโอกาสและพัฒนาการคิดที่ดี จิตใจที่ดี และการปฏิบัติตามความคิด (ศรี สัตยา ไส บาบา) กิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตามรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทสนี้ จะต้องมีจุดประสงค์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Head) การเรียนรู้มีจุดประสงค์ให้เด็กเกิดการรับรู้และเรียนรู้ภาษาในด้านเนื้อหา อันเป็นความสามารถทางด้านสมอง ด้านจิตพิสัย (Heart) การเรียนรู้มีจุดประสงค์ที่คำนึงถึงความรู้สึกนึกคิดและจิตใจของเด็กเป็นสำคัญด้วย ซึ่งเด็กควรได้เรียนรู้อย่างอิสระเรียนรู้อย่างมีความสุข

และด้านทักษะพิสัย (Hands) เป็นจุดประสงค์ที่ต้องการให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ และกระทำด้วยตนเอง

2. แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ (E = Emotion) มีหลักการและแนวคิดที่ว่า เด็กเกิดมาพร้อมกับความสามารถในการเรียนรู้ภาษามาแต่กำเนิด (Chomsky. 1972) เด็กเริ่มต้นเรียนรู้ภาษาจากครอบครัวอย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นการลำบากที่จะเรียนรู้ภาษา เพราะพ่อแม่คอยให้กำลังใจช่วยเหลือ ดังนั้น การเรียนรู้ภาษาของเด็กที่โรงเรียนจึงควรจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอนภาษาให้เหมือนบ้าน โดยมีครูคอยส่งเสริมให้กำลังใจ ให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก ไม่รู้สึกเครียด การที่เด็กกล้าพูด กล้าเขียนโดยไม่กลัวผิด และมีแบบอย่างที่ดีในการฟัง พูด อ่าน เขียนจากผู้ใหญ่ ทำให้การเรียนรู้ภาษาทำได้ง่าย และสนุก ดังนั้นการเรียนภาษาที่ดีเด็กควรได้เรียนรู้ภาษาอย่างมีความสุข สนุกสนาน กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินทางภาษา ได้แก่ นิทาน เรื่องเล่า เพลง และดนตรี

3. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (A = Active) มาจากทฤษฎีพัฒนาการทางเซอว์ปีญญาของเพียเจท์ (Piaget) และไวโกทสกี (Vygotsky) ซึ่ง เพียเจท์ อธิบายว่าพัฒนาการทางเซอว์ปีญญาของบุคคลมีการปรับตัวผ่านทางกระบวนการซึมซับหรือดูดซึม (Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) พัฒนาการเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับและซึมซับข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้หรือโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม หากไม่สามารถสัมพันธ์กันได้จะเกิดภาวะไม่สมดุล (Inequilibrium) และเด็กทุกคนจะมีพัฒนาการเซอว์ปีญญาไปตามลำดับขั้น จากการมีปฏิสัมพันธ์และประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ส่วนไวโกทสกีให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและสังคมมาก มนุษย์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมตั้งแต่แรกเกิด สถาบันสังคมต่างๆ เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัวมีอิทธิพลต่อพัฒนาการเซอว์ปีญญาของเด็กแต่ละคน

การเรียนรู้ภาษาจะเกิดผลดีได้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ที่ว่า ประสบการณ์สำหรับเด็กจะเกิดขึ้นได้ต้องใช้ความคิดและลงมือกระทำทดลองด้วยตนเอง ครูควรให้อิสระแก่เด็กในการสำรวจสิ่งแวดล้อมตามความสนใจ ซึ่ง บรูเนอร์ (Bruner) เชื่อว่า มนุษย์รับรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจ และการจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็ก “กระทำ” อันเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การที่เด็กได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ขณะที่เด็กทำกิจกรรมทางภาษา เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ ได้คิด ได้สื่อสาร ได้แสดงออก สิ่งเหล่านี้มีผลต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญา และพัฒนาการทางสังคม ครูเป็นเพียงผู้เตรียมเนื้อหาและประสบการณ์ให้เด็กค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

4. แนวคิดการเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม (R = Relationship) จากทฤษฎีของไวโกทสกี (Vygotsky) ที่เชื่อว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กได้รับอิทธิพลจากบุคคลอื่น และสังคมมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก การที่เด็กได้เรียนรู้ภาษาจากผู้อื่นเป็น “การพัฒนาที่ละคืบ” (Zone of proximal development) คือ เด็กจะเรียนรู้ไปที่ละน้อย โดยการได้รับคำแนะนำจากผู้อื่นด้วยสภาวะที่เหมาะสมและท้าทายความสามารถ วิธีการนี้จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีพัฒนาการภาษาสูงขึ้น เป็นการเรียนรู้จากการที่ผู้สอน ผู้เรียนและเพื่อนร่วมชั้นมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และความรู้สึกของผู้เรียนต่อตนเอง ต่อโรงเรียน ครูและเพื่อนร่วมชั้นมีผลต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูจึงควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีการช่วยเหลือ พึ่งพาอาศัยกันในการเรียนรู้ มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน การพัฒนาภาษาที่จะได้ผลดีนั้น เด็กจะต้องรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น การสร้างบรรยากาศให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจไม่กลัวผิด ทำให้การเรียนภาษาเป็นเรื่องน่าสนใจ สามารถเรียนรู้อย่างมีความหมาย และทุกคนสามารถประสบความสำเร็จได้

5. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโยงการเรียนรู้ (T = Transfer of Learning) คือ การนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ นักจิตวิทยาในกลุ่มเกสตัลท์ อธิบายว่า Transposition จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความเข้าใจ อย่างมีความหมาย ไม่ใช่ความจำแบบนกแก้วนกขุนทอง จึงจะสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายคลึงกันได้ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาให้กับเด็กครูต้องจัดกิจกรรมและสื่อการสอนให้มีความหลากหลาย เพื่อให้เด็กได้แสดงออกตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน

6. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคมและบุคลิกภาพ (S = Success) เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะเกิดการเรียนรู้ และสามารถถ่ายโยงการเรียนรู้จนสร้างความรู้ใหม่ได้แล้ว ผลงานที่เด็กได้คิดได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง จากการช่วยเหลือของเพื่อนและครูจนประสบความสำเร็จ (Success) จะทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในผลงาน มีความรู้สึกเชื่อมั่นต่อตนเอง ทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นตามทฤษฎีของอีริกสัน (Erikson)

ฮาวิกเฮอร์สท (Harvighurst) กล่าวว่า ในแต่ละช่วงวัยของชีวิตนั้นจะมีงานประจำวัยของชีวิต ซึ่งเป็นงานที่เด็กแต่ละคนควรจะได้ทำในช่วงวัยนั้นๆ เป็นงานที่บุคคลแต่ละคนต้องเรียนรู้ต้องทำได้ในแต่ละวัย ถ้าบุคคลใดไม่ประสบความสำเร็จในงานนั้นจะมีผลต่อการปรับตัว ถ้าเด็กไม่ได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาตามวัย จะทำให้พัฒนาการทางภาษาล่าช้ากว่าเด็กที่ได้รับการเรียนรู้ภาษามาก่อน เมื่อโตอาจมีผลกระทบต่อบุคลิกภาพและการปรับตัวเมื่อเข้าสู่สังคม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ประกอบด้วย หลักการศึกษาของศรี สัตยา ไส บาบ่า (Head Heart Hand) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotion Intelligence) หลักการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำ (Active Learning) ความสัมพันธ์ในกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม (Relationship) การถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) และพัฒนาการทางสังคมและบุคลิกภาพ เด็กเมื่อประสบความสำเร็จในการทำงานจะมีการตระหนักในคุณค่าแห่งความสำเร็จและคุณค่าของตนเอง (Success)

3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนและขั้นตอนการสอน

กระบวนการจัดการเรียนการสอนและขั้นตอนการสอนของฮาร์ทสประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2548: 126) ดังนี้

1. ขั้นการเลือกเรื่อง เป็นขั้นการนำเข้าสู่บทเรียนโดยนักเรียนเลือกกิจกรรมทางภาษาที่สนใจจะฟังที่สุด 1 เรื่อง เช่น ครุฑนันทาน เพลง เกม มาเสนอ 3 เรื่อง ให้เด็กเลือกกว่าชอบเรื่องใดมากที่สุด และเล่าเรื่องนั้นให้เด็กฟัง โดยมุ่งหมายให้เด็กตัดสินใจเลือกสิ่งที่ตนเองสนใจและฟังพอใจ
2. ขั้นการเล่าเรื่อง ครูดำเนินการเล่าเรื่องที่เด็กเลือกในขั้นที่ 1 ให้เด็กฟัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินใจและมีความสุขจากการได้ฟังเรื่องที่ตนเองสนใจและพอใจ
3. ขั้นการสรุป นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องในขั้นที่ 2 จบแล้ว ให้เด็กช่วยกันสรุปเรื่องเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจหรือทบทวนเรื่องที่ได้ฟังอีกครั้ง
4. ขั้นการสร้างความรู้ใหม่-ช่วยกันแก้ไข เด็กสามารถเลือกสื่ออย่างอิสระนำไปสร้างและพัฒนาชิ้นงานด้วยตนเอง หรือกับสมาชิกในกลุ่มตามความประทับใจที่ได้รับจากการฟังเรื่องและถ่ายโยงความเข้าใจลงในชิ้นงาน ในขั้นนี้ครูจะวางสื่อและอุปกรณ์รวมกันไว้ที่เดียว ให้เด็กเลือกสื่อตามใจชอบไปสร้างงานบนกระดาษวาดเขียนหรือประดิษฐ์วัสดุที่เด็กสนใจ เด็กสามารถสร้างภาพและชิ้นงานจากการทำงานเดี่ยวหรือกลุ่มก็ได้ จากนั้นเด็กบรรยายภาพ หรือบรรยายงาน และครูช่วยเขียนคำบรรยายภาพตามความคิดของเด็กเป็นต้นแบบให้เด็กคัดลอกและเขียนลงบรรยายได้ภาพผลงานด้วยตนเอง
5. ขั้นเสนอผลงาน-อ่านร่วมกัน เด็กนำเสนอผลงานที่สร้างเสร็จแล้ว โดยการออกมาเล่าเรื่องหรืออ่านบรรยายให้เพื่อนฟัง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส

กรวิภา สรรพพิภกรมจ๋านง (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทสที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 1 โรงเรียนบ้างบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 35 คน ผลการศึกษาพบว่า จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นให้คะแนนรวมโดยใช้เกณฑ์ ค่าดัชนีความเหมาะสมของรูปแบบได้เท่ากับ 4.60 และเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบ (IOC) ได้เท่ากับ 0.75 สรุปได้ว่า รูปแบบมีความเหมาะสมสอดคล้องสามารถนำไปพัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพ และเมื่อนำไปทดลองใช้จริง ปรากฏว่า เด็กในกลุ่มทดลองมีความสามารถทางภาษาหลังการทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการฟัง การพูด การเขียน ส่วนความสามารถด้านการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หนังสือขนาดใหญ่

หนังสือขนาดใหญ่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้รับประสบการณ์ตรงทางภาษา คือ การเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ ฝึกการใช้ประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา ในการลงมือจัดกระทำกับสื่อวัสดุด้วยตนเอง ซึ่งมีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ ดังนี้

1. ความสำคัญของหนังสือขนาดใหญ่

หนังสือขนาดใหญ่จะมีขนาดและรูปร่างใหญ่ ซึ่งเด็กสามารถมองเห็นรูปภาพ สัญลักษณ์ตัวหนังสืออย่างชัดเจน และสามารถอ่านพร้อมๆ กันได้ทั้งกลุ่มและเป็นรายบุคคล ซึ่งมีนักการศึกษาหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือขนาดใหญ่ ดังนี้

หนังสือขนาดใหญ่เป็นกิจกรรมช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางภาษา มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะและลงมือจัดกระทำกับสื่อ วัสดุตามความสามารถของแต่ละคน ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการค้นพบ ตลอดจนช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กขณะทำกิจกรรม (ชมพูนุช ศุภผลศิริ. 2551: 21; อ้างอิงจาก Spodek; & Saracho. 1994: 315; สติรนนท์ อยู่คงแก้ว. 2541: 37; อ้างอิงจาก ประภาพันท์ นิลอรุณ. 2530: 83)

โควเลย์ (ชมพูนุช ศุภผลศิริ. 2551: 21; อ้างอิงจาก Cowley. 1991) กล่าวว่า การทำหนังสือขนาดใหญ่เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดจินตนาการ ได้ทบทวนความจำ ได้แสดงออกตามความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งได้ใช้กล้ามเนื้อมือและสายตาอย่างสัมพันธ์กัน ตลอดจนการถ่ายโยงการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ขยายความรู้ ความคิดให้เพื่อน ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และเกิดความสนุกสนาน

ชมพูนุช ศุภผลศิริ (2551: 22) กล่าวว่า กิจกรรมการทำหนังสือขนาดใหญ่เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะและเน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ เด็กได้ทบทวนความจำได้ แสดงออกตามความสามารถของแต่ละคน ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการค้นพบ และมีความสุขสนุกสนานขณะทำกิจกรรม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสำคัญของการสร้างหนังสือขนาดใหญ่ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางภาษาโดยตรง ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกทักษะและลงมือกระทำกับสื่อวัสดุตามความสามารถของแต่ละคน เด็กได้ทบทวนความจำ เรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการขยายความรู้ เกิดการค้นพบ ตลอดจนช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กขณะทำกิจกรรม

2. ประโยชน์ของการทำหนังสือขนาดใหญ่

ประภาพันธุ์ นิลอรุณ (ชมพูนุช ศุภผลศิริ. 2551: 20; อ้างอิงจาก ประภาพันธุ์ นิลอรุณ. 2530: 78-79) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการทำหนังสือขนาดใหญ่ ดังนี้

1. ส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัส คือ การฟัง การพูด การใช้กล้ามเนื้อและสายตาอย่างประสานสัมพันธ์กัน การใช้สายตาจำแนกภาพ สัญลักษณ์ ตัวอักษรที่เห็น เป็นต้น
2. ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาและได้ฝึกการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย
3. เด็กได้รับประสบการณ์ในการแก้ปัญหา
4. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดจินตนาการ ทบทวนความจำ
5. ทำให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
6. ทำให้เกิดความสนุกสนาน และช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการทำหนังสือขนาดใหญ่ คือ ช่วยให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย การทบทวนความจำ ตลอดจนเกิดจินตนาการ และได้ฝึกการแก้ปัญหาคด้วย

3. อุปกรณ์การทำหนังสือขนาดใหญ่

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2550: 93) ได้กล่าวถึงการทำหนังสือขนาดใหญ่มีอุปกรณ์ ดังนี้

1. กระดาษแผ่นใหญ่ ราคาไม่ต้องแพง นำมาตัดเข้าให้พอดีกับขนาดที่ต้องการ
2. กระดาษวาดเขียนสำหรับทำปก หรือกระดาษชนิดอื่นๆ ที่สามารถนำมาทำปกได้

ควรให้มีขนาดใหญ่กว่ากระดาษที่ใช้เขียนด้านใน

3. กาวหรือแปะเปียก
4. กรรไกร
5. ดินสอสี สีเทียน ฯลฯ (จะใช้ชนิดใดก็ได้)
6. ที่เย็บกระดาษ
7. สติกเกอร์รูปตัวอักษร (ไม่จำเป็นต้องใช้ ถ้าหาไม่ได้หรือไม่มี)
8. มีดตัดกระดาษคุณภาพดี (ให้ครูเป็นผู้ใช้เท่านั้น)
9. กระดาษกาว หรือกระดาษเทป
10. สีเมจิก (เฉพาะครูเป็นผู้ใช้เท่านั้น)

4. เทคนิคการทำหนังสือขนาดใหญ่

สตีวิก และ ซิกสัน (สกรีนันท์ อยู่คงแก้ว. 2541: 37-38; อ้างอิงจาก Stewig; & Simson. 1995: 206-207) ได้กล่าวถึงเทคนิคการทำหนังสือขนาดใหญ่ ดังนี้

1. เนื้อเรื่องหรือข้อความของหนังสือขนาดใหญ่ ได้จากประสบการณ์ของเด็ก เด็กเห็นอะไร มีความรู้หรือประสบการณ์เรื่องใดก็นำมาเขียนลงหนังสือขนาดใหญ่
2. ตัวหนังสือ คำพูด คำถามเกิดจากเด็ก ครูจะช่วยเขียนให้
3. เรื่องที่เขียนไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องเดียวกันก็ได้
4. เด็กได้เรียนรู้การเขียนจากครูและบางช่วงบางตอนเด็กอาจเขียนเองก็ได้
5. ฝึกการจำ เด็กสามารถจำเรื่องราว จดจำคำหรือสัญลักษณ์ เครื่องหมายได้
6. เด็กสามารถอ่านร่วมกันเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล
7. การทำหนังสือขนาดใหญ่บางวันอาจทำหน้าเดียวหรือหลายหน้าก็ได้

ประภาพพันธุ์ นิลอรุณ (สกรีนันท์ อยู่คงแก้ว. 2541: 37-38; อ้างอิงจาก ประภาพพันธุ์ นิลอรุณ. 2530 : 42-43) ได้เสนอแนะไว้ว่า การทำหนังสือขนาดใหญ่เป็นการเขียนเรื่องลงบน กระดาษแผ่นใหญ่ โดยมีครูทำหน้าที่คอยซักถามและช่วยเขียนข้อความหรือเรื่องราวตามคำพูดของเด็ก ก่อนเขียนครูจะถามเด็กก่อนเสมอว่าจะเขียนอะไรต่อไป อย่างไร ขณะที่เขียนครูจะอ่านคำทุกคำ ไปพร้อมๆ กับเด็กทุกครั้ง ในขั้นตอนที่ครูเขียนแล้วนั้นจะเว้นที่ในแต่ละตอนให้เด็กวาดภาพ ประภาพ

ลอกรูปประกอบข้อความหรือเรื่องนั้นๆ เมื่อข้อความที่ลำดับด้วยภาพ สัญลักษณ์ และคำที่ครูเขียน เรียบร้อยแล้วครูกับเด็กก็จะอ่านซ้ำพร้อมๆ กันอีกครั้ง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

สถิรนนท์ คงอยู่แก้ว (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลม โดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่กับการสรุปกิจกรรมในวงกลมแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชายและหญิง อายุ 3-4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลม โดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่ก่อนและหลังการทดลอง มีทักษะทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมแบบปกติก่อนและหลังการทดลอง มีทักษะทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลม โดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่กับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของโรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (แบบปกติ) มีทักษะทางภาษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ชมพูนุท ศุภผลศิริ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วอร์แกน และ เนอร์เซอร์รี่ (Worgan; & Nursery. 2009: Online) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้หนังสือขนาดใหญ่ที่สามารถโต้ตอบได้ ในการส่งเสริมทักษะการอ่านของเด็กเล็ก ซึ่งเดิมแต่ก่อนการฝึกการอ่านโดยใช้วิธีการนำไวท์บอร์ดมาช่วยจะทำให้เด็กมีพัฒนาการอ่านและการเขียนได้เร็วขึ้น จึงได้นำหนังสือเล่มใหญ่ที่สามารถเคลื่อนไหวได้มาทดสอบ วิธีการ คือ ใช้วิดีโอและการบันทึกประจำวัน เพื่อติดตามความคืบหน้าของการวิจัย ปรากฏว่า สามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้คำศัพท์ได้มากขึ้น ใน 3 ปีที่ผ่านมาทำให้คนจำนวนมากเห็นว่า หนังสือเล่มใหญ่ที่สามารถโต้ตอบได้นั้นสามารถช่วยให้เด็กเกิดการเรียนได้ดี และมีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย การศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book) ได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงที่มีสมรรถภาพทางการได้ยินเมื่อทำการวัดด้วยเสียงบริสุทธิ์เป็นเดซิเบล ณ ความถี่ 500 , 1,000 และ 2,000 เฮิรตซ์ ได้ค่าเฉลี่ยของหูข้างที่ต่ำกว่าตั้งแต่ 26-89 เดซิเบล ซึ่งได้รับการตรวจวัดการได้ยินจากนักโสตสัมผัสวิทยา มีใบรับรองความพิการ สามารถอ่านออกเสียงเป็นคำและอ่านริมฝีปากของครูได้ มีระดับสติปัญญาปกติ และไม่มีภาวะอื่น ๆ แทรกซ้อน กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงที่มีสมรรถภาพทางการได้ยินเมื่อทำการวัดด้วยเสียงบริสุทธิ์เป็นเดซิเบล ณ ความถี่ 500 , 1,000 และ 2,000 เฮิรตซ์ ได้ค่าเฉลี่ยของหูข้างที่ต่ำกว่าตั้งแต่ 26-89 เดซิเบล ซึ่งได้รับการตรวจวัดการได้ยินจากนักโสตสัมผัสวิทยา มีใบรับรองความพิการ สามารถอ่านออกเสียงเป็นคำและอ่านริมฝีปากของครูได้ มีระดับสติปัญญาปกติ และไม่มีภาวะอื่น ๆ แทรกซ้อน กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1. ครูประจำชั้นคัดเลือกเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินตั้งแต่ 26-89 เดซิเบล ซึ่งได้รับการตรวจวัดการได้ยินจากนักโสตสัมผัสวิทยา และไม่มีภาวะอื่น ๆ แทรกซ้อน ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3

2. ศึกษาจากใบตรวจวัดการได้ยินจากนักโสตสัมผัสวิทยา หรือจากสมุดทะเบียนคนพิการ

3. คัดเลือกเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการได้ยิน 26-89 เดซิเบล สามารถสื่อสารด้วยการพูด และอ่านริมฝีปากได้ มีระดับสติปัญญาปกติ และไม่มี ความพิการซ้ำซ้อน จำนวน 5 คน มีรายละเอียด ดังตารางต่อไปนี้

คนที่	ระดับการได้ยิน	
	หูซ้าย	หูขวา
1	87 dB	90 dB
2	97 dB	85 dB
3	92 dB	80 dB
4	95 dB	85 dB
5	77 dB	90 dB

เด็กคนที่ 1 เป็นเพศหญิง มีระดับการได้ยิน หูซ้าย 87 เดซิเบล หูขวา 90 เดซิเบล ความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน เด็กสามารถอ่านชื่อจริง ชื่อเล่นของตัวเองและคำพยางค์เดียวได้ เช่น ตา หู ขา เป็นต้น ด้านการเขียนเด็กสามารถเขียนพยัญชนะ ก-ฮ สระ และวรรณยุกต์ได้

เด็กคนที่ 2 เป็นเพศชาย มีระดับการได้ยิน หูซ้าย 97 เดซิเบล หูขวา 85 เดซิเบล ความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน เด็กสามารถอ่านชื่อจริง ชื่อเล่นของตัวเองและคำพยางค์เดียวได้ เช่น ตา หู ขา แม่ เป็นต้น ด้านการเขียนเด็กสามารถเขียนพยัญชนะ ก-ฮ สระ และวรรณยุกต์ได้

เด็กคนที่ 3 เป็นเพศชาย มีระดับการได้ยิน หูซ้าย 92 เดซิเบล หูขวา 80 เดซิเบล ความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน เด็กสามารถอ่านชื่อจริง ชื่อเล่นของตัวเองและคำพยางค์เดียวได้ เช่น ตา ขา และสามารถอ่านชื่อเล่นของเพื่อนในห้องเรียนได้ ด้านการเขียนเด็กสามารถเขียน พยัญชนะ ก-ฮ สระ และวรรณยุกต์ได้

เด็กคนที่ 4 เป็นเพศชาย มีระดับการได้ยิน หูซ้าย 95 เดซิเบล หูขวา 85 เดซิเบล ความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน เด็กสามารถอ่านชื่อจริง ชื่อเล่น นามสกุลของตัวเองและ คำพยางค์เดียวได้ เช่น ตา หู ขา ปู ไก่ ไข่ เป็นต้น ด้านการเขียนเด็กสามารถเขียนพยัญชนะ ก-ฮ สระ และวรรณยุกต์ได้

เด็กคนที่ 5 เป็นเพศชาย มีระดับการได้ยิน หูซ้าย 77 เดซิเบล หูขวา 90 เดซิเบล ความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน เด็กสามารถอ่านชื่อจริง ชื่อเล่น นามสกุลของตัวเองและ คำพยางค์เดี่ยวได้ เช่น ตา หู ขา มือ พี่ พ่อ แม่ ไป เป็นต้น ด้านการเขียนเด็กสามารถเขียน พยัญชนะ ก-ฮ สระ และวรรณยุกต์ได้

4. ทำการประเมินความสามารถทางภาษาของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูล ไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan : IEP) ดังนี้

เด็กคนที่ 1 เป็นเพศหญิง ระดับความสามารถในปัจจุบันด้านการอ่าน คือ เด็กสามารถ อ่านพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล ได้แก่ แขน หมอ นอน คำที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ เลื้อย น่อง พริก แตงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ เป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการสอนเด็กสามารถอ่าน เลื้อย น่อง พริก แตงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ และดอกมะลิ ได้ และระดับความสามารถในปัจจุบันด้านการเขียน คือ เด็กสามารถเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล ได้แก่ น่อง คำที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ แขน เลื้อย หมอ พริก แตงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอน เมื่อสิ้นสุดการสอน เด็กสามารถเขียน แขน เลื้อย หมอ พริก แตงโม ข้าว ช้าง รถ ดอกมะลิ และนอน ได้

เด็กคนที่ 2 เป็นเพศชาย ระดับความสามารถในปัจจุบันด้านการอ่าน คือ เด็กสามารถ อ่านพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล ได้แก่ แขน หมอ คำที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ เลื้อย น่อง พริก แตงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอน เป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการสอนเด็กสามารถอ่าน เลื้อย น่อง พริก แตงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ และนอน ได้ และระดับความสามารถในปัจจุบันด้านการเขียน คือ เด็กสามารถเขียน พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล ได้แก่ แขน คำที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ เลื้อย น่อง หมอ พริก แตงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอน เมื่อสิ้นสุดการสอนเด็ก สามารถเขียน เลื้อย น่อง หมอ พริก แตงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ และนอน ได้

เด็กคนที่ 3 เป็นเพศชาย ระดับความสามารถในปัจจุบันด้านการอ่าน คือ เด็กสามารถ อ่านพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล ได้แก่ แขน น่อง บ้าน นอน คำที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ เลื้อย หมอ พริก แตงโม ข้าว ช้าง รถ ดอกมะลิ เป้าหมาย เมื่อสิ้นสุดการสอนเด็กสามารถอ่าน เลื้อย หมอ พริก แตงโม ข้าว ช้าง รถ และดอกมะลิ ได้ และระดับความสามารถในปัจจุบันด้านการเขียน คือ เด็กสามารถเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และ คำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล ได้แก่ แขน บ้าน คำที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ เลื้อย น่อง หมอ พริก แตงโม ข้าว ช้าง รถ ดอกมะลิ นอน เมื่อสิ้นสุดการสอนเด็กสามารถเขียน เลื้อย น่อง หมอ พริก แตงโม ข้าว ช้าง รถ ดอกมะลิ และนอน ได้

เด็กคนที่ 4 เป็นเพศชาย ระดับความสามารถในปัจจุบันด้านการอ่าน คือ เด็กสามารถอ่านพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล ได้แก่ เลื้อย แต่งโม คำที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ แขน น่อง หมอ พริก ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอนเป่าหมาย เมื่อสิ้นสุดการสอนเด็กสามารถอ่าน แขน น่อง หมอ พริก ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ และนอน ได้ และระดับความสามารถในปัจจุบันด้านการเขียน คือ เด็กสามารถเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล ได้แก่ น่อง บ้าน คำที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ แขน เลื้อย หมอ พริก แต่งโม ข้าว ช้าง รถ ดอกมะลิ นอน เมื่อสิ้นสุดการสอนเด็กสามารถเขียน แขน เลื้อย หมอ พริก แต่งโม ข้าว ช้าง รถ ดอกมะลิ นอน ได้

เด็กคนที่ 5 เป็นเพศชาย ระดับความสามารถในปัจจุบันด้านการอ่าน คือ เด็กสามารถอ่านพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล ได้แก่ แขน แต่งโม บ้าน ดอกมะลิ คำที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ เลื้อย น่อง หมอ พริก ข้าว ช้าง รถ นอน เป่าหมายเมื่อสิ้นสุดการสอนเด็กสามารถอ่าน เลื้อย น่อง หมอ พริก ข้าว ช้าง รถ และนอน ได้ และระดับความสามารถในปัจจุบันด้านการเขียน คือ เด็กสามารถเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ได้ คำที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ แขน เลื้อย น่อง หมอ พริก แต่งโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอน เมื่อสิ้นสุดการสอนเด็กสามารถเขียน แขน เลื้อย น่อง หมอ พริก แต่งโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ และนอน ได้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. หนังสือนิทานที่มีคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล จำนวน 12 หมวด โดยแบ่งเนื้อหาตามหมวดต่างๆ จำนวน 12 เล่ม ดังนี้

1.1 หมวดดอกล้วย	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	แขน ไหล่	จำนวน 1 เล่ม
1.2 หมวดเครื่องแต่งกาย	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	เลื้อย กางเกง	จำนวน 1 เล่ม
1.3 หมวดญาติ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	น่อง เพื่อน	จำนวน 1 เล่ม
1.4 หมวดอาชีพ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	หมอ ตำรวจ	จำนวน 1 เล่ม
1.5 หมวดผัก	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	แครอท พริก	จำนวน 1 เล่ม
1.6 หมวดผลไม้	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	กล้วย แต่งโม	จำนวน 1 เล่ม
1.7 หมวดอาหาร	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	ข้าว ไข่ดาว	จำนวน 1 เล่ม
1.8 หมวดสัตว์	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	เลื้อย ช้าง	จำนวน 1 เล่ม

1.9	หมวดสถานที่	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	บ้าน	โรงเรียน	จำนวน 1 เล่ม
1.10	หมวดพาหนะ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	รถ	จักรยาน	จำนวน 1 เล่ม
1.11	หมวดดอกไม้	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	ดอกมะลิ	ดอกบัว	จำนวน 1 เล่ม
1.12	หมวดคำกริยา	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	นอน	ไหว้	จำนวน 1 เล่ม

2. แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ จำนวน 12 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาสอนแผนการจัดการเรียนรู้ละ 60 นาที ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	หมวด	อวัยวะ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	หมวด	เครื่องแต่งกาย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	หมวด	ญาติ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	หมวด	อาชีพ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	หมวด	ผัก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	หมวด	ผลไม้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	หมวด	อาหาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	หมวด	สัตว์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	หมวด	สถานที่
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	หมวด	พาหนะ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11	หมวด	ดอกไม้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12	หมวด	คำกริยา

3. แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน จำนวน 1 ชุด

4. แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียน จำนวน 1 ชุด

ขั้นตอนในการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. การสร้างหนังสือนิทานมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล จำนวน 12 หมวด จากบัญชีคำพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 13) เพื่อสร้างหนังสือนิทาน

1.2 จัดทำหนังสือนิทานตามแต่ละหมวด จำนวน 12 หมวด โดยมีคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล ดังนี้

1.2.1	หมวดอวัยวะ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	แขน	ไหล่
1.2.2	หมวดญาติ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	น้อง	เพื่อน
1.2.3	หมวดอาชีพ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	หมอ	ตำรวจ
1.2.4	หมวดเครื่องแต่งกาย	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	เสื้อ	กางเกง
1.2.5	หมวดดอกไม้	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	ดอกมะลิ	ดอกบัว
1.2.6	หมวดผัก	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	แครอท	พริก
1.2.7	หมวดผลไม้	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	กล้วย	แตงโม
1.2.8	หมวดอาหาร	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	ข้าว	ไข่ดาว
1.2.9	หมวดสัตว์	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	เสือ	ช้าง
1.2.10	หมวดพาหนะ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	รถ	จักรยาน
1.2.11	หมวดสถานที่	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	บ้าน	โรงเรียน
1.2.12	หมวดคำกริยา	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	นอน	ไหว้

1.3 นำหนังสือนิทานไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านการสอนเด็กปฐมวัย และด้านการสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุง ดังนี้

1.3.1 ปรับภาษาให้เป็นประโยคสั้นๆ สอดคล้องกับรูปภาพ และไม่ควรวิน คำศัพท์พื้นฐานที่ต้องการสอน เพราะคำศัพท์พื้นฐานที่ต้องการสอนได้ทำสีต่างจากคำอื่นแล้ว

1.3.2 กิจกรรมหน้า 6 ของหนังสือนิทานแต่ละเล่มควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย และเกี่ยวข้องกับคำศัพท์พื้นฐานที่ต้องการสอน เพื่อเป็นการทบทวนให้เด็กอีกครั้ง

1.3.3 หน้าที่มีการแบ่งเหตุการณ์เป็น 2 เหตุการณ์ ควรเอาเส้นที่กั้นกลางระหว่าง เหตุการณ์ออกในช่วงที่มีตัวหนังสือ เพราะในแต่ละเหตุการณ์สีพื้นหลังแยกความแตกต่างแล้ว

1.3.4 ควรใส่ชื่อผู้แต่งเพื่อให้เกียรติแก่ผู้แต่ง และควรเขียนที่หน้าปกว่า “เอกสาร ทดลองการวิจัยห้ามนำไปเผยแพร่”

1.3.5 เล่มที่ 1 หน้า 3, 5 เล่มที่ 2 หน้า 1, 2 และเล่มที่ 3 เล่มที่ 6 หน้าปกควรเพิ่มและปรับปรุงประกอบ เพื่อความชัดเจนและให้เด็กเข้าใจความหมายมากขึ้น

1.4 นำหนังสือนิทานที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับ เด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตลอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 2 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 เล่ม ในวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2553 พบว่า ไม่มีข้อควรปรับปรุงและนำหนังสือนิทานที่ได้จากการทดลองสอนไปใช้สอน กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส

(HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมเรื่อง
2. ขั้นเล่าเรื่อง
3. ขั้นสรุป
4. ขั้นผลิต
5. ขั้นเสนอผลงาน-อ่านร่วมกัน

2.2 ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 แผนการจัดการเรียนรู้

2.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเด็กปฐมวัย ด้านการสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คนตรวจเพื่อพิจารณาความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุง ดังนี้

2.3.1 ควรเพิ่มจำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ จาก 12 แผนการจัดการเรียนรู้เป็น 16 แผนการจัดการเรียนรู้ และควรมีการทบทวนซ้ำ เช่น สอนสัปดาห์ละ 4 แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3 สอนวันละ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ให้ทบทวนทั้ง 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนไปแล้วอีก 1 วัน เพื่อความเข้าใจของเด็กยิ่งขึ้น ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	หมวด	อวัยวะ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	หมวด	เครื่องแต่งกาย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	หมวด	ญาติ
ทบทวนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3	หมวดอวัยวะ	หมวดเครื่องแต่งกาย
		หมวดญาติ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	หมวด	อาชีพ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	หมวด	ผัก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	หมวด	ผลไม้
ทบทวนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6	หมวดอาชีพ	หมวดผัก
		หมวดผลไม้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	หมวด	อาหาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	หมวด	สัตว์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	หมวด	สถานที่

ทบทวนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7-9	หมวดอาหาร	หมวดสัตว์	หมวดสถานที่
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	หมวด	พาหนะ	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11	หมวด	ดอกไม้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12	หมวด	คำกริยา	
ทบทวนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10-12	หมวดพาหนะ	หมวดดอกไม้	
	หมวดกริยา		

2.3.2 ในช่วงเล่นเกมให้เพิ่มบัตรภาพของคำศัพท์พื้นฐานให้มีหลายๆ แบบ และภาพที่ใช้ทำการประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ควรแยกออกจาก บัตรภาพที่ใช้เล่นเกม และควรปรับภาพตำรวจ ภาพรถ ภาพน้อง ภาพเพื่อน ภาพดอกบัว ภาพข้าว ในแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนให้เหมาะสม เพื่อให้เด็ก เข้าใจมากขึ้น

2.3.3 แผนการจัดการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 3 ควรเพิ่มรายละเอียดของเกมว่าเล่นอย่างไร

2.3.4 แผนการจัดการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 4 ควรเพิ่มรายละเอียดของในแต่ละ สัปดาห์ว่า จะให้เด็กทำหนังสือขนาดใหญ่อย่างไร เช่น สัปดาห์แรกครูแจกกระดาษวาดเขียนขนาด 16 x 23 นิ้ว 1 แผ่น ต่อ เด็ก 3 คน สัปดาห์ที่ 2 ครูแจกกระดาษวาดเขียนขนาด 16 x 23 นิ้ว 1 แผ่น ต่อ เด็ก 2 คน สัปดาห์ที่ 3 และ 4 ครูแจกกระดาษวาดเขียนขนาด 16 x 23 นิ้ว ให้เด็กทำคนละ 1 แผ่น เป็นต้น และเพิ่มรายละเอียดในแผนการจัดการเรียนรู้ที่เด็กร่วมกันทำว่า ครูแจกกระดาษวาดเขียน ขนาด 16 x 23 นิ้ว 1 แผ่นให้เด็ก 3 คน เพื่อร่วมกันคิดทำกิจกรรม

2.3.5 ในใบงานควรเพิ่มการโยงภาพกับภาพ และการโยงคำกับภาพด้วย

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลอง ใช้กับเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต- ลอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 2 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 แผนการจัดการ เรียนรู้ ในวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2553 พบว่า ไม่มีข้อควรปรับปรุง และนำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ได้จากการทดลองสอนไปใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การสร้างแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน

3.1 ศึกษาคำศัพท์พื้นฐานที่เด็กปฐมวัยใช้ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การอ่านของเด็กปฐมวัย แล้วเลือกคำออกมาเพื่อสร้างแบบประเมินความสามารถทางภาษา ด้านการอ่าน ดังนี้

3.1.1	หมวดอวัยวะ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	แขน	ไหล่
3.1.2	หมวดญาติ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	น้อง	เพื่อน

3.1.3	หมวดอาชีพ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	หมอบ	ตำรวจ
3.1.4	หมวดเครื่องแต่งกาย	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	เสื้อ	กางเกง
3.1.5	หมวดดอกไม้	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	ดอกมะลิ	ดอกบัว
3.1.6	หมวดผัก	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	แครอท	พริก
3.1.7	หมวดผลไม้	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	กล้วย	แตงโม
3.1.8	หมวดอาหาร	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	ข้าว	ไข่ดาว
3.1.9	หมวดสัตว์	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	เสือ	ช้าง
3.1.10	หมวดพาหนะ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	รถ	จักรยาน
3.1.11	หมวดสถานที่	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	บ้าน	โรงเรียน
3.1.12	หมวดคำกริยา	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	นอน	ไหว้

3.2 ศึกษาแบบประเมินความสามารถทางภาษาของ บำเพ็ญ การพานิชย์ (2539: 104-108); สติรนนท์ อยู่คงแก้ว (2541: 96-99); อนงค์ วรพันธ์ (2546: 72-80); กรวิภา สรรพกิจจำนง (2548: 227-229); และ ภัทรตรา พันธุ์สีดา (2551: 174-176) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน

3.3 เขียนนิยามศัพท์ของความสามารถด้านการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความหมายคำศัพท์จากการเห็นคำและภาพในหมวดคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล คือ การจำและเข้าใจความหมายของคำที่สอดคล้องกับภาพในหมวดคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล จำนวน 12 หมวด ได้แก่ หมวดอวัยวะ หมวดเครื่องแต่งกาย หมวดญาติ หมวดอาชีพ หมวดผัก หมวดผลไม้ หมวดอาหาร หมวดสัตว์ หมวดสถานที่ หมวดพาหนะ หมวดดอกไม้ และหมวดคำกริยา คำศัพท์พื้นฐาน ได้แก่ แขน ไหล่ เสื้อ กางเกง น้อง เพื่อน หมอบ ตำรวจ แครอท พริก กล้วย แตงโม ข้าว ไข่ดาว ช้าง เสือ บ้าน โรงเรียน รถ จักรยาน ดอกมะลิ ดอกบัว นอน ไหว้

3.4 สร้างแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน คือ การจำและเข้าใจความหมายของคำที่สอดคล้องกับภาพ จำนวน 24 ข้อ

3.5 สร้างคู่มือประกอบการใช้แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน ประกอบด้วยขั้นตอนในการใช้แบบประเมิน คำสั่ง เวลาที่ใช้ในการทำแบบประเมิน เกณฑ์การให้คะแนน และจำนวนข้อของแบบประเมิน

3.6 นำแบบประเมินและคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน ที่จัดทำขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเด็กปฐมวัย ด้านการสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน โดยใช้เกณฑ์พิจารณาถึงความเห็น ดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 48)

คะแนน +1 สำหรับข้อสอบที่มั่นใจว่าวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน 0 สำหรับข้อสอบที่ไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน -1 สำหรับข้อสอบที่ไม่แน่ใจว่าวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3.7 นำแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในแต่ละข้อแล้ว มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน จากผลการประเมินดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 - 1.00 จึงนำมาใช้ในการทดสอบ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 248-249)

3.8 นำแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอุทัยธาราม จำนวน 2 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2553 พบว่าไม่มีข้อควรปรับปรุง และนำแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านที่ได้ไปทดลอง (Tryout) กับเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเกษมพิทยา จำนวน 26 คน เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2553 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการวิเคราะห์หรือหาคุณภาพของแบบประเมิน ดังนี้ ค่าความยากง่าย (p) ได้ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.07 - 0.73 ค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.07 - 0.61 จากการคำนวณหาสัดส่วนรายชื่อและคัดเลือกแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านที่มีความยากง่ายระหว่างข้อสอบตั้งแต่ 0.20-0.73 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จำนวน 12 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.9 นำแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านที่ได้คัดเลือกแล้ว จำนวน 12 ข้อ ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 217) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77 กำหนดเกณฑ์ความสามารถทางภาษา ด้านการอ่าน ดังนี้

คะแนน 11-12	คะแนน หมายถึง	มีความสามารถทางภาษา ด้านการอ่านระดับดีมาก
คะแนน 9-10	คะแนน หมายถึง	มีความสามารถทางภาษา ด้านการอ่านระดับดี

คะแนน 6-8 คะแนน หมายถึง มีความสามารถทางภาษา
ด้านการอ่านระดับพอใช้

คะแนน 0-5 คะแนน หมายถึง มีความสามารถทางภาษา
ด้านการอ่านระดับปรับปรุง

3.10 นำแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน ที่มีค่าความเชื่อมั่นตามที่
ต้องการมาจัดทำสำเนาตามต้นฉบับจริงสำหรับใช้เป็นเครื่องมือ ในการประเมินกับกลุ่มตัวอย่างก่อน
และหลังการสอน จำนวน 5 ชุด

4. การสร้างแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียน

4.1 ศึกษาคำศัพท์พื้นฐานที่เด็กปฐมวัยใช้ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การเขียนของเด็กปฐมวัย แล้วเลือกคำออกมาเพื่อสร้างแบบประเมินความสามารถทางภาษา
ด้านการเขียน ดังนี้

4.1.1	หมวดอวัยวะ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	แขน	ไหล่
4.1.2	หมวดญาติ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	น้อง	เพื่อน
4.1.3	หมวดอาชีพ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	หมอ	ตำรวจ
4.1.4	หมวดเครื่องแต่งกาย	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	เสื้อ	กางเกง
4.1.5	หมวดดอกไม้	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	ดอกมะลิ	ดอกบัว
4.1.6	หมวดผัก	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	แครอท	พริก
4.1.7	หมวดผลไม้	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	กล้วย	แตงโม
4.1.8	หมวดอาหาร	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	ข้าว	ไข่ดาว
4.1.9	หมวดสัตว์	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	เสือ	ช้าง
4.1.10	หมวดพาหนะ	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	รถ	จักรยาน
4.1.11	หมวดสถานที่	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	บ้าน	โรงเรียน
4.1.12	หมวดคำกริยา	คำศัพท์พื้นฐานได้แก่	นอน	ไหว้

4.2 ศึกษาแบบประเมินความสามารถทางภาษาของ กรวิภา สรรพกิจจานง (2548: 230-
232); และ ประภัสสร กอนไธสง (2548: 111-113) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมิน
ความสามารถทางภาษาด้านการเขียน

4.3 เขียนนิยามศัพท์เฉพาะของความสามารถด้านการเขียน หมายถึง ความสามารถ
ในการแสดงออกด้านการเขียนคำที่มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนดให้ ในหมวดคำศัพท์พื้นฐาน
ระดับชั้นอนุบาล จำนวน 12 หมวด ได้แก่ หมวดอวัยวะ หมวดเครื่องแต่งกาย หมวดญาติ
หมวดอาชีพ หมวดผัก หมวดผลไม้ หมวดอาหาร หมวดสัตว์ หมวดสถานที่ หมวดพาหนะ

หมวดดอกไม้ และหมวดคำกริยา คำศัพท์พื้นฐาน ได้แก่ แขน ไหล่ เสื้อ กางเกง น่อง เพื่อน หมอ ตำรวจ แครอท พริก ก๋วยเตี๋ยว แตงโม ข้าว ไข่ดาว ช้าง เสื้อ บ้าน โรงเรียน รถจักรยาน ดอกมะลิ ดอกบัว นอน ไหว้

4.4 สร้างแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียน คือ การเขียนคำที่มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนดให้ จำนวน 24 ข้อ

4.5 สร้างคู่มือประกอบการใช้แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียน ประกอบด้วยขั้นตอนในการใช้แบบประเมิน คำสั่ง เวลาที่ใช้ในการทำแบบประเมิน เกณฑ์การให้คะแนน และจำนวนข้อของแบบประเมิน

4.6 นำแบบประเมินและคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียนที่จัดทำขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเด็กปฐมวัย ด้านการสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน โดยใช้เกณฑ์พิจารณาถึงความเห็น ดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 48)

คะแนน +1 สำหรับข้อสอบที่มั่นใจว่าวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน 0 สำหรับข้อสอบที่ไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน -1 สำหรับข้อสอบที่แน่ใจว่าวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

4.7 นำแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียนที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในแต่ละข้อแล้วมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน จากผลการประเมินดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 - 1.00 จึงนำมาใช้ในการทดสอบ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 248-249)

4.8 นำแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียนที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอุทัยธาราม จำนวน 2 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2553 พบว่าไม่มีข้อควรปรับปรุงและนำแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียนที่ได้ไปทดลอง (Tryout) กับเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเกษมพิทยา จำนวน 26 คน เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2553 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการวิเคราะห์รายข้อหาคุณภาพของแบบประเมิน ดังนี้ ค่าความยากง่าย (p) ได้ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.03 - 0.61 ค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.07 - 0.53 จากการคำนวณหาสัดส่วนรายข้อและคัดเลือกแบบประเมินที่มีความยากง่ายระหว่างข้อสอบตั้งแต่ 0.20 - 0.61 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จำนวน 12 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.9 นำแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียนที่ได้คัดเลือกแล้ว จำนวน 12 ข้อ ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร คูเดอว์-ริชาร์ดสัน (KR-20) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 217) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 กำหนดเกณฑ์ความสามารถทางภาษา ด้านการเขียน ดังนี้

คะแนน 11-12	คะแนน หมายถึง	มีความสามารถทางภาษา ด้านการเขียนระดับดีมาก
คะแนน 8-9	คะแนน หมายถึง	มีความสามารถทางภาษา ด้านการเขียนระดับดี
คะแนน 6-7	คะแนน หมายถึง	มีความสามารถทางภาษา ด้านการเขียนระดับพอใช้
คะแนน 0-5	คะแนน หมายถึง	มีความสามารถทางภาษา ด้านการเขียนระดับปรับปรุง

4.10 นำแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียน ที่มีค่าความเชื่อมั่น ที่ต้องการมาจัดทำสำเนาตามต้นฉบับจริงสำหรับใช้เป็นเครื่องมือ ในการประเมินกับกลุ่มตัวอย่างก่อน และหลังการสอนจำนวน 5 ชุด

วิธีดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบแผนการทดลองเป็นแบบ One-Group Pretest-Posttest Design (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538: 248-249) ดังรูปแบบ ต่อไปนี้

กลุ่มทดลอง	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂
E	แทน	เด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับชั้นอนุบาล 3	
X	แทน	การสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book)	
T ₁	แทน	การทดสอบความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ก่อนการสอน	
T ₂	แทน	การทดสอบความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน หลังการสอน	

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3

2.2 นำแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนไปทดสอบเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนสอน (Pretest) เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 โดยครูเป็นผู้อ่านคำสั่ง แล้วให้เด็กเป็นผู้ฟังและอ่านริมฝีปากครู เด็กทำพร้อมกันที่ละหน้าจนครบทุกหน้า

2.3 ดำเนินการสอน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ ใช้ระยะเวลาในการสอน สัปดาห์ละ 4 วัน คือ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี วันละ 60 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์รวมทั้งสิ้น 16 ครั้ง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ระหว่างวันที่ 2-25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ดังนี้

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	หมวด	คำพื้นฐาน	ชื่อนิทาน
1	1	อวัยวะ	แขน ใหญ่	แขนและไหล่ของเก้ง
	2	เครื่องแต่งกาย	เสื้อ กางเกง	วันหยุดสุดสัปดาห์
	3	ญาติ	น้อง เพื่อน	น้องของฉัน
	4	ทบทวนหนังสือขนาดใหญ่ 3 เล่มที่เด็กช่วยกันแต่งขึ้นจากครั้งที่ 1 ถึง 3		
2	5	อาชีพ	หมอ ตำรวจ	หนูแดง
	6	ผัก	แครอท พริก	กระต่ายกับนกจอมขโมย
	7	ผลไม้	กล้วย แตงโม	สวนกล้วยและไร่แตงโม
	8	ทบทวนหนังสือขนาดใหญ่ 3 เล่มที่เด็กช่วยกันแต่งขึ้นจากครั้งที่ 5 ถึง 7		
3	9	อาหาร	ไข่ดาว ข้าว	ไข่ดาว
	10	สัตว์	เสือ ช้าง	ช้างกับเสือเป็นเพื่อนกัน
	11	สถานที่	บ้าน โรงเรียน	แก้วกับพล
	12	ทบทวนหนังสือขนาดใหญ่ 3 เล่มที่เด็กช่วยกันแต่งขึ้นจากครั้งที่ 9 ถึง 11		
4	13	พาหนะ	รถ จักรยาน	ใจเที่ยวในป่าใหญ่
	14	ดอกไม้	ดอกมะลิ ดอกบัว	ดีกันไว้นะ
	15	คำกริยา	นอน ไหว้	บ้านจอมชน
	16	ทบทวนหนังสือขนาดใหญ่ 3 เล่มที่เด็กช่วยกันแต่งขึ้นจากครั้งที่ 13 ถึง 15		

2.4 เมื่อสิ้นสุดการสอนแล้วนำแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนไปทดสอบกลุ่มตัวอย่างหลังสอน (Posttest) ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ซึ่งแบบประเมินเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile Range: IQR) แล้วทดสอบค่ามัธยฐานกับเกณฑ์การประเมินระดับ โดยใช้การทดสอบ Sign Test for Median : One Sample

(Miltion; Mcteer; & Corbet. 1997: 594-595) ที่ระดับสมมติฐานทางสถิติ .05

2. เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดย The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 248-249) IOC (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบเป็นรายชื่อของแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ใช้ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบเป็นรายชื่อ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 96) โดยมีสูตร มีดังนี้

$$\text{สูตร } P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ดัชนีค่าความยากง่าย
 R แทน จำนวนเด็กที่ทำข้อสอบถูก
 N แทน จำนวนเด็กที่ทำข้อสอบทั้งหมด

1.3 การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อสอบเป็นรายข้อของแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ใช้ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 50) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } r = \frac{H - L}{N/2}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	H	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูกในข้อสอบข้อนั้น
	L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูกในข้อสอบข้อนั้น
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.4 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ใช้วิธีของคูเดอริชชาร์ทสัน (Kuder-Richardson) KR-20 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 183) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบประเมิน
	n	แทน	จำนวนข้อสอบของแบบประเมิน
	p	แทน	คะแนนที่ตอบถูก
	q	แทน	คะแนนที่ตอบผิด
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนการสอบครั้งนั้น

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}$$

2. หาค่าสถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ค่ามัธยฐาน (Median) ของคะแนนความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ใช้ค่ามัธยฐาน (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2545: 174) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad Mdn = \frac{X_{N+1}}{2}$$

เมื่อ	Mdn	แทน	มัธยฐาน หรือ ค่ากลาง
	X	แทน	จำนวนคะแนนหรือข้อมูลที่เป็นเลขคู่
	$\frac{X_N}{2}$	แทน	คะแนนตัวที่ $\frac{N}{2}$
	$\frac{X_{N+1}}{2}$	แทน	คะแนนตัวที่ $\frac{N}{2} + 1$

2.2 ค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile Range) ของคะแนนความสามารถทางภาษา ด้านการอ่านและการเขียน ใช้ค่าพิสัยควอไทล์ (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. 2543: 152) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad IQR = Q_3 - Q_1$$

เมื่อ	Q_1	แทน	ค่าที่ตำแหน่ง 1/4 หรือ 25% หาได้จาก $Q_1 = \frac{N}{4}$
	Q_3	แทน	ค่าที่ตำแหน่ง 3/4 หรือ 75% หาได้จาก $Q_3 = \left(\frac{N}{4}\right) \times 3$
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ใช้สถิติแบบนอนพาราเมตริก (Nonparametric Statistics) การเปรียบเทียบ ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานของความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน โดยใช้ The Sign Test for Median: One Sample (Miltion; Mcteer; & Corbet. 1997: 594-595) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad P(X \leq M) = P(X \geq M) = \frac{1}{2}$$

เมื่อ	M	แทน	ค่ามัธยฐานที่ตั้งไว้ (เกณฑ์ที่กำหนดไว้)
	X	แทน	จำนวนค่าของตัวแปรที่น้อยกว่าค่ามัธยฐานที่กำหนดไว้ (-) หรือจำนวนค่าของตัวแปรที่มากกว่าค่ามัธยฐานที่ตั้งไว้ (+) โดยพิจารณาใช้ค่า + เมื่อตั้งสมมติฐาน $H_a: M < M_0$ และพิจารณาใช้ค่า - เมื่อตั้งสมมติฐาน $H_a: M > M_0$ เมื่อ M เป็นค่ามัธยฐานที่ได้จากการทดลอง และ M_0 เป็นค่ามัธยฐานที่กำหนดไว้

3.2 ใช้สถิติแบบนอนพาราเมตริก (Nonparametric Statistics) เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนและหลังการสอน จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ โดยใช้ The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533: 93) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } D = Y - X$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าความแตกต่างของผลคะแนน ก่อนและหลังการทดลอง
	X	แทน	ค่าคะแนนที่ได้จากการประเมินก่อนทดลอง
	Y	แทน	ค่าคะแนนที่ได้จากการประเมินหลังการทดลองจัดอันดับ ค่าความแตกต่างจากค่าน้อยไปหาค่ามากกำกับอันดับที่ ด้วยเครื่องหมายบวก หรือเครื่องหมายที่มีอยู่เดิมหาผลรวม ของอันดับที่มีเครื่องหมายบวก และมีเครื่องหมายลบ ตามลำดับค่าของผลรวมที่น้อยกว่า (โดยไม่คำนึงถึง เครื่องหมาย) เราเรียกค่านี้อันที่ T

$$\text{สูตร } Z = \frac{T - E(T)}{S_T}$$

$$\text{เมื่อ } E(T) = \frac{N(N+1)}{4}$$

$$S_T = \sqrt{\frac{N(N+1)(2N+1)}{24}}$$

$E(T)$	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมอันดับที่น้อยกว่า
N	แทน	จำนวนนักเรียน
S_T	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Z	แทน	คะแนนมาตรฐาน
T	แทน	ค่าของผลรวมของอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับที่น้อยกว่า

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย การศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book) ได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

2. การเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

การศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย
ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส
(HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตาราง

ตาราง 1 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ ของความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน
ของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน
ฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

คนที่	คะแนนความสามารถ ทางภาษาด้านการอ่าน ก่อนการสอน (X)	ระดับ	คะแนนความสามารถ ทางภาษาด้านการอ่าน หลังการสอน (Y)	ระดับ	ผลต่างของ คะแนน
1	3	ปรับปรุง	10	ดี	7
2	2	ปรับปรุง	12	ดีมาก	10
3	4	ปรับปรุง	12	ดีมาก	8
4	2	ปรับปรุง	10	ดี	8
5	4	ปรับปรุง	12	ดีมาก	8
Mdn	3	ปรับปรุง	12	ดีมาก	
IQR	1		2		

จากตาราง 1 แสดงว่า ความสามารถทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย
ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS
Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่อยู่ในระดับดีมาก โดยก่อนการสอน
มีคะแนนระหว่าง 2 - 4 คะแนน ค่ามัธยฐานของกลุ่มเท่ากับ 3 และค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 1
และมีระดับความสามารถทางภาษาด้านการอ่านอยู่ในระดับปรับปรุง หลังการใช้รูปแบบการเรียน
การสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ เด็กมีคะแนน
ระหว่าง 10 - 12 คะแนน ค่ามัธยฐานของกลุ่มเท่ากับ 12 ค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 2
และมีความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน อยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 2 การเปรียบเทียบ ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานที่เป็นเกณฑ์ระดับดีของ
 ความสามารถทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 ระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model)
 ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

คนที่	คะแนนหลังเรียน (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)	ค่ามัธยฐานที่ เป็นเกณฑ์ระดับดี	เครื่องหมาย		P - Value
			+	-	
1	10	9-10		-	0.500
2	12		+		
3	12		+		
4	10			-	
5	12		+		
Mdn	12	≥ 9	5	2	
IQR	2				

จากตาราง 2 แสดงว่า คะแนนมัธยฐานของความสามารถทางภาษาด้านการอ่านของ
 เด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส
 (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ แตกต่างจากค่ามัธยฐาน
 ที่เป็นเกณฑ์ระดับดี (9 - 10 คะแนน) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้อง
 กับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ความสามารถทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่อง
 ทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส
 (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดี

ตาราง 3 จำนวนคะแนน ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของความสามารถทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

คนที่	คะแนนความสามารถทางภาษาด้านการเขียนก่อนการสอน (X)	ระดับ	คะแนนความสามารถทางภาษาด้านการเขียนหลังการสอน (Y)	ระดับ	ผลต่างของคะแนน
1	1	ปรับปรุง	9	ดี	8
2	1	ปรับปรุง	11	ดีมาก	10
3	2	ปรับปรุง	9	ดี	7
4	2	ปรับปรุง	11	ดีมาก	9
5	0	ปรับปรุง	11	ดีมาก	11
Mdn	1	ปรับปรุง	11	ดีมาก	
IQR	1		2		

จากตาราง 3 แสดงว่า ความสามารถทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดีมาก โดยก่อนสอนมีคะแนนระหว่าง 0 - 2 คะแนน ค่ามัธยฐานของกลุ่มเท่ากับ 1 และค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 1 และมีระดับความสามารถทางภาษาด้านการเขียนอยู่ในระดับปรับปรุง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ เด็กมีคะแนนระหว่าง 9 - 11 คะแนน ค่ามัธยฐานของกลุ่มเท่ากับ 11 ค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 2 และมีความสามารถทางภาษาด้านการเขียน อยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 4 เปรียบเทียบ ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานที่เป็นเกณฑ์ระดับดีของ
 ความสามารถทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 ระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model)
 ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

คนที่	คะแนนหลังเรียน (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)	ค่ามัธยฐานที่ เป็นเกณฑ์ระดับดี	เครื่องหมาย		P - Value
			+	-	
1	9	9-10		-	0.500
2	11		+		
3	9			-	
4	11		+		
5	11		+		
Mdn	11	≥ 9	4	2	
IQR	2				

จากตาราง 4 แสดงว่า คะแนนมัธยฐานของความสามารถทางภาษาด้านการเขียน
 ของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส
 (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ แตกต่างจากค่ามัธยฐาน
 ที่เป็นเกณฑ์ระดับดี (9 - 10 คะแนน) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้อง
 กับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า ความสามารถทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอน จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส
 (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดี

เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย
ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน
ฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตาราง

ตาราง 5 เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส
(HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

คนที่	คะแนนหลังเรียน (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)		ผลต่างของ คะแนน $D = Y - X$	ลำดับที่ของ ความแตกต่าง	ลำดับที่ของ เครื่องหมาย		T
	ก่อนการสอน (X)	หลังการสอน (Y)			+	-	
1	3	10	7	1	+1	-	0*
2	2	12	10	5	+5	-	
3	4	12	8	3	+3	-	
4	2	10	8	3	+3	-	
5	4	12	8	3	+3	-	
รวม					T+ = 15	T- = 0	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงว่า ความสามารถทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย
ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส
(HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
มีความสามารถทางภาษาด้านการอ่านสูงกว่าก่อนทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า
ความสามารถทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง
หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model)
ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้น

ตาราง 6 เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

คนที่	คะแนนหลังเรียน (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)		ผลต่างของ คะแนน $D = Y - X$	ลำดับที่ของ ความแตกต่าง	ลำดับตาม เครื่องหมาย		T
	ก่อนการสอน (X)	หลังการสอน (Y)			+	-	
1	1	9	8	2	+2	-	0*
2	1	11	10	4	+4	-	
3	2	9	7	1	+1	-	
4	2	11	9	3	+3	-	
5	0	11	11	5	+5	-	
รวม					T+ = 15	T- = 0	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่า ความสามารถทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความสามารถทางภาษาด้านการเขียนสูงกว่าก่อนทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า ความสามารถทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้น

ส่วนความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กแต่ละคนมีรายละเอียด ดังนี้

เด็กคนที่ 1 เป็นเพศหญิง มีความสนใจกระตือรือร้นที่จะได้เรียน จากหนังสือนิทานที่ครู นำเสนอ มีการแอบมาดูหนังสือนิทานก่อนที่ครูจะสอน เป็นเด็กมีน้ำใจคอยช่วยครูถือสื่ออุปกรณ์และ ช่วยเพื่อนเก็บอุปกรณ์หลังจากทำกิจกรรมเสร็จ เด็กมีความกล้าแสดงออกและให้ความสนใจ ในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย การบรรยายผลงาน เด็กจะพูดเฉพาะคำศัพท์พื้นฐานที่ได้เรียนคำเดียว เช่น นอน ครูต้องถามว่า “ใครกำลังนอน” เด็กจะตอบว่า “หนูกำลังนอน มีพ่อ แม่ นอนนอนด้วย” ซึ่งคำว่า พ่อ แม่ และชื่อของน้อง เด็กสามารถ อ่านและเขียนได้เอง คำเหล่านี้มีอยู่ในคำบรรยายผลงานของเด็กเกือบทุกครั้ง และสามารถอ่าน คำบรรยายผลงานของตนเองให้เพื่อนฟังได้ ตลอดระยะเวลาที่ทำการทดลองไม่มาเรียน 2 ครั้ง ดังนั้น ครูได้ทบทวนให้ได้อ่านและเขียนคำศัพท์พื้นฐานในวันที่ไม่มา ความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน คำศัพท์พื้นฐาน แขน เลื้อ น่อง หมอ พริก แดงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอน ก่อนการสอนเด็กทำคะแนนได้ 3 คะแนน หลังการสอนเด็กทำคะแนนได้ 10 คะแนน และสำหรับ ความสามารถทางภาษาด้านการเขียนคำศัพท์พื้นฐาน แขน เลื้อ น่อง หมอ พริก แดงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอน ในช่วงกิจกรรมเล่นเกมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ครูให้เด็ก เขียนคำศัพท์พื้นฐานที่เด็กได้เรียน คำที่เด็กดูตัวอย่าง 2 ครั้งในเวลาเขียน คือ หมอ พริก แดงโม ดอกมะลิ และข้าว ความสามารถทางภาษาด้านการเขียนก่อนการสอนเด็กทำคะแนนได้ 1 คะแนน หลังการสอนทำคะแนนได้ 9 คะแนน เป็นเพราะเด็กมีความสนใจและตั้งใจเรียน รวมทั้งรูปแบบ การเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่มีการ สอนเป็นลำดับขั้นตอน ประกอบกับการนำหนังสือนิทาน และเกม มาใช้ในการกระตุ้นให้เด็กเกิด ความอยากรู้อยากเห็น ตลอดจนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความจำ และความเข้าใจ ในคำศัพท์พื้นฐานที่เด็กได้เรียนเป็นอย่างดี

เด็กคนที่ 2 เป็นเพศชาย มีความสนใจกระตือรือร้นที่จะได้เรียน จากหนังสือนิทาน สื่อที่ครู นำเสนอ มีการแอบมาดูว่าครูนำหนังสือนิทานเล่มที่เท่าไรและมีสื่ออะไรบ้างก่อนที่ครูจะสอน แล้วนำไปบอกเพื่อนๆ เป็นเด็กมีน้ำใจคอยช่วยเหลือเพื่อนที่ทำกิจกรรมช้า และช่วยเพื่อนเก็บอุปกรณ์ หลังจากทำกิจกรรมเสร็จ กล้าแสดงออกและให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี เด็กถนัด มือซ้าย มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ระหว่างเรียนครูต้องคอยเรียกชื่อเด็กเพื่อกระตุ้น ความสนใจเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ทำการทดลองไม่มาเรียน 1 ครั้ง ดังนั้นครูได้ทบทวนให้ได้อ่านและ เขียนคำพื้นฐานในวันที่ไม่มา ความสามารถทางภาษาด้านการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน แขน เลื้อ น่อง หมอ พริก แดงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอน ก่อนการสอนเด็กทำคะแนนได้ 2 คะแนน หลังการสอนเด็กทำคะแนนได้ 12 คะแนน และสำหรับความสามารถทางภาษาด้านการเขียน

คำศัพท์พื้นฐาน แชน เลื้อ น่อง หมอ พริก แดงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอน ในช่วงกิจกรรมเล่นเกม ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ครูให้เด็กเขียนคำศัพท์พื้นฐานที่เด็กได้เรียน คำที่เด็กดูตัวอย่าง 2 ครั้งในเวลาเขียน คือ เลื้อ หมอ พริก แดงโม ข้าว และดอกมะลิ ความสามารถทางภาษาด้านการเขียน ก่อนการสอนเด็กทำคะแนนได้ 1 คะแนน หลังการสอน ทำคะแนนได้ 11 คะแนน เป็นเพราะเด็กมีความสนใจและตั้งใจเรียน รวมทั้งรูปแบบการเรียนการสอน ฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ มีการสอนเป็นลำดับ ขั้นตอน ประกอบกับการนำหนังสือนิทาน และเกม มาใช้ในการกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น ตลอดจนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความจำ และความเข้าใจ ในคำศัพท์พื้นฐานที่เด็กได้เรียนเป็นอย่างดี

เด็กคนที่ 3 เป็นเพศชาย มีความสนใจกระตือรือร้นที่จะได้เรียน จากหนังสือนิทานที่ครู นำเสนอ เป็นเด็กมีน้ำใจชอบช่วยเหลือครูเก็บอุปกรณ์หลังจากทำกิจกรรมเสร็จ กล้าแสดงออกและให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี การบรรยายผลงานเด็กจะพูดได้ 1 คำ คือ คำศัพท์พื้นฐานที่ได้เรียนในแต่ละวัน เช่น นอน ครูต้องถามว่า “ใครนอน” โดยครูยกตัวอย่าง เช่น “ครูนอน” “หนูนอน” เด็กค่อยพูดว่า “แม่นอน” ในบางครั้งเด็กพูดไม่มีเสียง ครูจึงต้องให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสเข้ามาช่วยโดยการใช้หลังมือของเด็กแตะที่คอตัวเองเมื่อออกเสียง ตลอดระยะเวลาที่ทำการทดลองไม่มาเรียน 1 ครั้ง ดังนั้นครูได้ทบทวนให้ได้อ่านและเขียนคำศัพท์พื้นฐานในวันที่ไม่มา ความสามารถทางภาษาด้านการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน แชน เลื้อ น่อง หมอ พริก แดงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ ก่อนการสอนเด็กทำคะแนนได้ 4 คะแนน หลังการสอนทำคะแนนได้ 12 คะแนน และสำหรับความสามารถทางภาษาด้านการเขียน คำศัพท์พื้นฐาน แชน เลื้อ น่อง หมอ พริก แดงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอน ในช่วงกิจกรรมเล่นเกม ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ครูให้เด็กเขียนคำศัพท์พื้นฐานที่เด็กได้เรียน คำที่เด็กดูตัวอย่าง 2 ครั้งในเวลาเขียน คือ เลื้อ หมอ พริก แดงโม ข้าว ดอกมะลิ นอน และ ความสามารถทางภาษาด้านการเขียนก่อนการสอนเด็กทำคะแนนได้ 2 คะแนน หลังการสอน ทำคะแนนได้ 9 คะแนน เป็นเพราะเด็กมีความสนใจและตั้งใจเรียน รวมทั้งรูปแบบการเรียนการสอน ฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ มีการสอนเป็นลำดับ ขั้นตอน ประกอบกับการนำหนังสือนิทาน และเกมมาใช้ในการกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น ตลอดจนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความจำ และความเข้าใจในคำศัพท์พื้นฐานที่เด็กได้เรียนเป็นอย่างดี

เด็กคนที่ 4 เป็นเพศชาย มีความสนใจกระตือรือร้นที่จะได้เรียน จากหนังสือนิทานที่ครู นำเสนอ มีการแอบมาดูหนังสือนิทานก่อนที่ครูจะสอน เป็นเด็กที่มีน้ำใจคอยช่วยเหลือเพื่อนที่ทำงาน ไม่ทัน และในระหว่างทำกิจกรรมครูจะให้เด็กฝึกอ่านและเขียนคำศัพท์พื้นฐานที่เรียนแต่ละวันที่ เป็นกลุ่มและเดี่ยว เด็กจะคอยบอกเพื่อนและถ้าไม่มั่นใจว่าถูกต้องหรือไม่จะมาขอครูดูบัตรคำซ้ำ เพื่อตรวจสอบอีกครั้ง และเมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้วจะช่วยครูเก็บอุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่เดิม และ ให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี เด็กสามารถอ่านคำบรรยายผลงานของตนเองได้ ตลอดระยะเวลาที่ทำกรทดลองไม่มาเรียน 2 ครั้ง ดังนั้นครูได้ทบทวนให้ได้อ่านและเขียนคำศัพท์พื้นฐานในวันที่ไม่มา ความสามารถทางภาษา ด้านการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน แชน เลื้อ นื่อง หมอ พริก แดงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอน ก่อนการสอนเด็กทำคะแนนได้ 2 คะแนน หลังการสอนเด็กทำคะแนนได้ 10 คะแนน และสำหรับความสามารถทางภาษาด้านการเขียนคำศัพท์พื้นฐาน แชน เลื้อ นื่อง หมอ พริก แดงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอน ในช่วงกิจกรรมเล่นเกมในแต่ละแผนการจัดการ การเรียนรู้ ครูให้เด็กเขียนคำพื้นฐานที่เด็กได้เรียนคำที่เด็กดูตัวอย่าง 2 ครั้งในเวลาเขียน คือ ดอกมะลิ และความสามารถทางภาษาด้านการเขียนก่อนการสอนเด็กทำคะแนนได้ 2 คะแนน หลังการสอน ทำคะแนนได้ 10 คะแนน เป็นเพราะเด็กมีความสนใจและตั้งใจเรียน จะสังเกตเห็นว่าช่วงเล่นเกมอ่าน และเขียนคำศัพท์พื้นฐาน เด็กจะพยายามฝึกอ่านและเขียนด้วยตนเอง บางครั้งมีการตรวจสอบคำตอบ จากเพื่อนบ้าง รวมทั้งรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ มีการสอนเป็นลำดับขั้นตอน ประกอบกับการนำหนังสือนิทาน และเกมมาใช้ ในการกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ตลอดจนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ ความจำและความเข้าใจในคำพื้นฐานที่เด็กได้เรียนเป็นอย่างดี

เด็กคนที่ 5 เป็นเพศชาย มีความสนใจกระตือรือร้นที่จะได้เรียน จากหนังสือนิทานที่ครู นำเสนอ มีการแอบมาดูหนังสือนิทานก่อนที่ครูจะสอน พยายามอ่านชื่อเรื่องถ้าอ่านไม่ได้จะถามครูว่า “อ่านถูกไหม” หรือ “อ่านว่าอะไร” เมื่ออ่านได้หรือครูอ่านให้ฟังแล้วนำไปบอกเพื่อนต่อ มีการอธิบาย ว่ามีรูปภาพอะไรบนหน้าปกหนังสือนิทาน เป็นเด็กที่มีน้ำใจคอยช่วยเหลือเพื่อนที่ทำงานไม่ทัน ช่วยสอนเพื่อนเวลาที่ครูให้อ่านหรือเขียนคำศัพท์พื้นฐานทีละคน โดยจะบอกพยัญชนะตัวที่เพื่อนเขียน ผิด ให้เพื่อนแก้ไขให้ถูกต้อง กล้าแสดงออกและให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี มีความ รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยบางครั้งเด็กจะทำงานของตนเองอย่างเร่งรีบ ครูต้องเตือน ให้ทำช้าๆ และทำให้ถูกต้องก่อนที่จะไปทำงานชิ้นต่อไป บางครั้งเด็กมีความพยายามอ่านเนื้อเรื่อง ของหนังสือนิทานด้วยตนเองในคำที่เด็กอ่านได้ สำหรับคำที่อ่านไม่ได้เด็กจะฟังและดูรูปปากครูแล้ว อ่านออกเสียงพร้อมครูทุกครั้ง เด็กสามารถตอบคำถามของครูได้เป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลา

ที่ทำการทดลองไม่มาเรียน 3 ครั้ง ดังนั้นครูได้ทบทวนให้ได้อ่านและเขียนคำศัพท์พื้นฐานในวันที่ไม่มา
 ความสามารถทางภาษาด้านการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน แชน เลื้อ น่อง หมอ พริก แดงโม ข้าว
 ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลิ นอน ก่อนการสอนเด็กทำคะแนนได้ 4 คะแนน หลังการสอนเด็กทำ
 คะแนนได้ 12 คะแนนและสำหรับความสามารถทางภาษาด้านการเขียนคำศัพท์พื้นฐาน แชน เลื้อ
 น่อง หมอ พริก แดงโม ข้าว ช้าง บ้าน รถ ดอกมะลินอน ในช่วงกิจกรรมเล่นเกมในแต่ละ
 แผนการจัดการเรียนรู้ ครูให้เด็กเขียนคำศัพท์พื้นฐานที่เด็กได้เรียน คำที่เด็กดูตัวอย่าง 1 ครั้ง คือ
 แดงโม ดอกมะลิ และความสามารถทางภาษาด้านการเขียนก่อนการสอนเด็กทำคะแนนได้
 0 คะแนน หลังการสอนเด็กทำคะแนนได้ 11 คะแนน เป็นเพราะเด็กมีความสนใจและตั้งใจเรียน
 จะสังเกตได้จากการเล่นเกมเขียนคำศัพท์พื้นฐานในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เด็กจะถามครูว่า
 “เขียนถูกไหม” ถ้าเด็กไม่มั่นใจว่าเขียนได้ถูกต้องหรือไม่ เด็กจะชี้ไปที่ตัวพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์
 แล้วถามว่า “เขียนตัวนี้ใช่ไหม” แล้วให้ครูบอกพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ตัวที่ถูกให้เด็กเขียนเอง
 รวมทั้งรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือ
 ขนาดใหญ่ มีการสอนเป็นลำดับขั้นตอนประกอบกับการนำหนังสือนิทาน และเกมมาใช้ในการกระตุ้น
 ให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็นตลอดจนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความจำและ
 ความเข้าใจในคำศัพท์พื้นฐานที่เด็กได้เรียนเป็นอย่างดี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย การศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book) สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดี
2. ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดี
3. ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้น
4. ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ที่มีสมรรถภาพทางการได้ยินเมื่อทำการวัดด้วยเสียงบริสุทธิ์เป็นเดซิเบล ณ ความถี่ 500 , 1,000 และ 2,000 เฮิรตซ์ ได้ค่าเฉลี่ยของหูข้างที่ต่ำกว่าตั้งแต่ 26-89 เดซิเบล ซึ่งได้รับการตรวจวัดการได้ยินจากนักโสตสัมผัสวิทยา มีใบรับรองความพิการ สามารถอ่านออกเสียงเป็นคำและอ่านริมฝีปากของครูได้ มีระดับสติปัญญาปกติ และไม่มีภาวะพิการอื่นๆแทรกซ้อน กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) พร้อมทั้งทำการประเมินความสามารถทางภาษาของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan : IEP)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หนังสือนิทานที่มีคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล จำนวน 12 เล่ม แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ จำนวน 16 แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน 1 ชุด มี 12 ข้อ และแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียน 1 ชุด มี 12 ข้อ

ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยชนิด One Group Pretest - Posttest Design ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ได้ดำเนินการประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนก่อนการสอน (Pretest) กับเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง ใช้เวลาในการสอน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน คือ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 08.30 - 09.30 น. วันละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 16 ครั้ง ระหว่างวันที่ 2 ถึง 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 เมื่อเสร็จสิ้นการสอน แล้วทำการประเมินหลังการสอน (Posttest) โดยใช้แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนการสอน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการประเมินทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile Rang : IQR) เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดย The Sign Test for Median: One Sample และ The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดีมาก
2. ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดีมาก
3. ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้น
4. ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book) ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับปรับปรุง และหลังการสอนอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 ตั้งไว้ คือ ความสามารถทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดี ปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กมีความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน หลังการสอนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ เป็นการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยตรงให้กับเด็ก มีลำดับขั้นตอนทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้
  1. ขั้นเตรียมเรื่อง เป็นขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับนิทานที่มีคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาลแต่ละหมวด การสนทนาจะเป็นการแจ้งให้เด็กทราบและรับรู้ว่าลำดับต่อไปเด็กจะได้ทำอะไร เพื่อให้เด็กเตรียมความพร้อม และสร้างความสนใจให้กับเด็กก่อนเข้าสู่บทเรียน

เป็นเทคนิควิธีที่ครูใช้ในช่วงเริ่มแรกของการสอน อาจทำโดยการทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใหม่ที่จะเรียนโดยสรุป และการนำเข้าสู่บทเรียนจะช่วยกระตุ้นและควบคุมความสนใจ ความคิด ของเด็กไม่ให้หนีห่างออกจากบทเรียนหรือเนื้อหาที่กำลังจะมาถึง เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เด็กรู้สึกมีส่วนร่วมอยู่กับบทเรียน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมวิราช. 2536: 50; และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2536: 4-5)

2. ขั้นเล่าเรื่อง เป็นขั้นที่ครูดำเนินการเล่านิทานให้เด็กฟัง เด็กเริ่มเรียนรู้วิธีการอ่านโดยครูเป็นต้นแบบ ฝึกให้เด็กเรียนรู้ว่าการอ่านจะต้องอ่านจากซ้ายไปขวา เรียนรู้การอ่านทิศทางที่ถูกต้องวิธีจนเป็นนิสัย (พัชรี ผลโยธิน และ วรนาท รักสกุลไทย. 2543: 20-21) และคำที่เด็กอ่านได้หรือคุ้นเคยจะเป็นการทบทวนให้กับเด็ก สำหรับคำที่เด็กยังไม่คุ้นเคยก็จะเป็นการเพิ่มคำศัพท์ให้กับเด็ก ถึงแม้ว่าเด็กจะอ่านไม่ได้ แต่มีความพยายามทำเสียงตามครู ซึ่งเด็กจะเรียนอ่านและเพิ่มพูนคำศัพท์จากการฝึกหัด และจัดระบบด้วยตนเอง เด็กอาจจะไม่มั่นใจแต่พยายามที่จะจำคำ สังเกต และใช้ตัวบ่งชี้ เช่น ภาพการออกเสียงเข้ามาช่วย เป็นต้น (Brian. 1992: 15-19)

3. ขั้นสรุป เป็นขั้นเตรียมทำหนังสือขนาดใหญ่ โดยครูและเด็กช่วยกันสรุปนิทานที่ได้ฟังจากขั้นที่ 2 โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพประกอบ และเล่นเกมจับคู่บัตรคำกับบัตรภาพแล้วอ่านพร้อมกัน ในขั้นนี้ครูจะสรุปนิทานให้เด็กโดยการใช้คำถาม ซึ่งการสรุปโดยการใช้คำถาม-ตอบ-ทายปัญหาจากเรื่องทีอ่านเป็นการสรุปทบทวนเรื่องราวของนิทานจากที่ได้ฟังและเนื้อหาทั้งหมด เพื่อให้เด็กเข้าใจดียิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2536: 5; และ กันตา สุขกระจ่าง. 2550: 4; อ้างอิงจาก จิววรรณ กิनावงศ์. 2526: 103-104) และการเล่นเกมที่บัตรคำและบัตรภาพเป็นการย้ำ ซ้ำ ทวน คำศัพท์ที่เด็กได้เรียนอีกครั้ง ซึ่งการส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ครูควรนำคำหรือภาพจากกิจกรรมการเรียนการสอน นิทาน บทความ เรื่องราวที่เด็กสนใจ มาจัดเป็นหมวดหมู่ ผูกเป็นเรื่องราวขึ้นใหม่ หรือเล่นเกมจับคู่บัตรคำกับภาพ ทำให้เด็กสามารถเชื่อมโยงความคิดระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งบรรยากาศในห้องเรียนเด็กได้แสดงออกทางการอ่านและการเขียนอย่างอิสระ การเล่นเกมจะช่วยให้เด็กเรียนอย่างมีความสุข สนุกสนาน เกิดการค้นพบ และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองประมวญ (ดิศคินสัน 2536: 140-154) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สติรนนท์ คงอยู่แก้ว (2541: 34) พบว่า การเล่นเกมช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เกิดความสนุกสนาน ขณะเดียวกันเด็กได้ความรู้จากกิจกรรม ฝึกความจำ ฝึกคิด ดังนั้นการเล่นเกมนับเป็นการสร้างความสนใจ ช่วยผ่อนคลายความเครียดในการเรียนรู้ ทำให้การเรียนไม่น่าเบื่อ ในสัปดาห์แรกเด็กยังไม่กล้าตอบคำถามครู ครูจึงต้องพูดคำตอบให้เด็กพูดตาม และการเล่นเกมนอ่านและเขียนเด็กยังไม่กล้าออกมาทำกิจกรรม เพราะยังไม่คุ้นเคยกับกิจกรรม แต่เมื่อมีเด็กอาสาสมัคร

ออกมาทำกิจกรรม จึงค่อยๆ มีเด็กทยอยออกมาทำกิจกรรม และใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรม แต่สัปดาห์ 2-4 เด็กกล้าที่จะตอบคำถาม กล้าที่จะอ่านและเขียนโดยไม่กลัวผิด มีการตรวจสอบความถูกต้องด้วยตัวเอง จากบัตรคำ จากครูหรือเพื่อน และมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถามหรืออยากออกมาทำกิจกรรม และครูต้องทำให้เด็กเกิดกำลังใจในการเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสม เช่น การให้คำชม การให้รางวัล เป็นต้น อีกทั้งบรรยากาศในห้องเรียนเด็กได้แสดงออกทางการอ่านและการเขียนอย่างอิสระ

4. ขั้นผลิต เป็นขั้นการสร้างความรู้ใหม่ โดยเด็กดำเนินการผลิตหนังสือขนาดใหญ่ ด้วยการเลือกบัตรภาพที่สนใจจากที่ฟังและอ่านมาทำกิจกรรม โดยการวาดภาพระบายสี ฉีก ตัด ปะตามความสนใจของเด็ก ลงบนกระดาษวาดเขียนขนาด 16 x 23 นิ้ว แล้วพูดบรรยายภาพหรือผลงาน โดยมีครูช่วยเขียนคำที่เด็กพูดลงได้ภาพ และเว้นช่องว่างให้เด็กเขียนคำศัพท์ที่ได้เรียน และถ้าเด็กเขียนได้แต่ยังไม่ถูกต้อง ครูเขียนเป็นตัวอย่างให้เด็กเขียนตาม ในสัปดาห์แรกครูได้จัดให้เด็กทำงานเป็นกลุ่ม คือ ครูแจกกระดาษวาดเขียน 1 แผ่น ต่อ เด็ก 3 คน เพราะเด็กยังไม่คุ้นกับการทำกิจกรรม และเมื่อครูใช้คำถามเด็กจะตอบสั้นๆ ข้อความที่ปรากฏบนหนังสือขนาดใหญ่จึงประกอบด้วยคำสั้นๆ จะมีภาพประกอบเป็นส่วนใหญ่ ในสัปดาห์ที่ 2 ครูแจกกระดาษวาดเขียน 1 แผ่น ต่อ เด็ก 2 คน เป็นการฝึกให้เด็กทำงานในกลุ่มที่มีสมาชิกน้อยลง เพื่อนำไปสู่การทำงานคนเดียว ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอนทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม ทำให้เด็กเกิดทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ในสัปดาห์ที่ 3 และ 4 ครูแจกกระดาษวาดเขียนให้เด็กทำคนละ 1 แผ่น การบรรยายผลงานเด็กสามารถบรรยายได้มากขึ้นและมีคำที่หลากหลาย นอกจากนี้คำที่ปรากฏส่วนใหญ่จะเป็นคำที่เรียน เช่น ดอกมะลิ พริก แครอท นอน ไข่ และมีชื่อบุคคลที่เด็กคุ้นเคย เช่น ชื่อเพื่อน พ่อ แม่ เป็นต้น เด็กเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองที่ได้ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ ซึ่งการที่เด็กได้วาดภาพประกอบและเด็กได้เขียนเรื่องราวด้วยตนเอง จะทำให้เด็กรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จที่สามารถถ่ายทอดความเข้าใจของเด็กออกมา และเป็นการทบทวนเรื่องราวและคำศัพท์ที่ได้รับฟังในนิทาน (อนงค์ วรพันธ์. 2546: 56; อ้างอิงจาก บุษบง ตันติวงศ์. 2535: 47; สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543: 7; และ นกเนตร ธรรมบวร 2544: 133)

และ 5. ขั้นเสนอผลงาน-อ่านร่วมกัน เป็นขั้นอ่านร่วมกันโดยครูและเด็กอ่านหนังสือขนาดใหญ่ที่แต่งร่วมกันพร้อมกัน การอ่านสิ่งที่เด็กเขียนด้วยตนเองถือว่าการอ่านซ้ำ ย้ำความจำของเด็ก เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้อ่านภาษาที่เด็กได้เขียนจากประสบการณ์รอบๆ ตัวของเด็ก (อนงค์ วรพันธ์. 2546: 56; อ้างอิงจาก แม้นมาส ชวลิต. 2530: 30) และเด็กทำใบงานประกอบแผนการเรียนรู้ทุกครั้ง เป็นการทบทวน ตรวจสอบ แก้ไขคำศัพท์พื้นฐานที่เด็กได้เรียนอีกครั้ง

อีกทั้งแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 16 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้ระยะเวลาเรียนแผนละ 60 นาที ประกอบกับการนำหนังสือนิทานที่มีคำศัพท์พื้นฐานในแต่ละหมวดที่อยู่บนพื้นฐานที่เด็กในชั้นเรียนนี้ สามารถรับรู้มาแล้วให้เด็กฟัง และหนังสือนิทานได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านการสอนเด็กปฐมวัยและด้านการสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน รวมทั้งนำหนังสือนิทานไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ จนได้หนังสือนิทานที่สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผ่านการจัดกิจกรรมให้เด็ก นำบัตรภาพคำศัพท์พื้นฐานที่เด็กสนใจในนิทานมาทำกิจกรรมวาดภาพ ระบายสี ฉีก ตัด ปะ และ การให้เด็กเขียนภาพและคำที่เด็กสนใจ เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนคิดค้น ความรู้ ลงมือปฏิบัติ หรือกระทำจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อเสร็จแล้วเด็กพูดบรรยายผลงานของตนเอง ให้ครูเขียนเป็นตัวอย่างแล้วเด็กเขียนตามลงบนผลงาน พร้อมกับให้เด็กแต่ละคนอ่านผลงานของตนเอง ให้เพื่อนฟัง (อานวย เดชชัยศรี. 2544: 45) ซึ่งการอ่านที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก คือ การอ่านสิ่งที่เด็กเขียนขึ้นเอง จะทำให้เด็กเรียนรู้ว่าสามารถอ่านได้ โดยมีครูคอยช่วยและให้กำลังใจทำให้เด็กกล้าที่จะอ่าน โดยไม่กลัวว่าจะอ่านผิด (นกเนตร ธรรมบวร. 2544: 133)

ดังนั้นหนังสือนิทานชุดนี้จึงสอดคล้องกับแนวคิดของการจัดประสบการณ์ (Head, Heart, Hands) ให้เด็กได้ฝึกการคิด การพูด การปฏิบัติ แนวคิดเกี่ยวกับอารมณ์ (Emotion) เด็กกล้าแสดงออกโดยอ่านหนังสือนิทานไม่กลัวว่าจะอ่านผิด ทำให้ไม่รู้สึกรู้สีก่อกแค้นเด็กจึงเรียนภาษาอย่างมีความสุข สนุกสนาน แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Active) เกิดจากในกิจกรรมการทำหนังสือขนาดใหญ่เด็กเป็นคนลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง ครูจะเป็นเพียงคนจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ ให้เด็กได้เลือกตามความสนใจ เพื่อนำไปสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคล แนวคิดการเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม (Relationship) หลังจากฟังนิทานจบแล้ว ครูได้ทบทวนให้เด็กอีกครั้ง โดยการตั้งคำถามให้เด็กตอบ เด็กได้สนทนาแลกเปลี่ยนความเห็นกับเพื่อน และครู ทำให้ได้เรียนรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้น แนวคิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) เกิดจากคำศัพท์พื้นฐานที่เน้นในนิทานได้ใช้ที่เด่น เด็กจึงให้ความสำคัญกับคำพื้นฐานที่จะเรียน เมื่ออ่านทบทวนซ้ำแล้วสามารถนำคำศัพท์พื้นฐานที่มีในหนังสือนิทานไปสร้างเป็นผลงานใหม่ โดยการบรรยายภาพแตกต่างไปจากนิทานที่ได้ฟัง เช่น นิทานเรื่อง “กระต่ายกับนกจอมขโมย” คำศัพท์พื้นฐาน คือ พริก แครอท เด็กบรรยายภาพหรือผลงานของตนเองว่า “หนูกินพริก” “หนูและเพื่อนกำลังปลูกแครอท” เป็นต้น การอ่านหนังสือขนาดใหญ่ที่แต่งร่วมกันทำให้เด็กมีความภาคภูมิใจในผลงานที่ประสบความสำเร็จ (Success) (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2548: 109-114) การเรียนเป็นกลุ่มทำให้เด็กได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน จึงช่วยให้เด็กได้สื่อสาร ได้เรียนรู้ภาษาและใช้ภาษาได้อย่างมั่นใจกับผู้อื่น

2. ความสามารถทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับหูตึง ก่อนการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับปรับปรุง และหลังการสอน อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 ตั้งไว้ คือ ความสามารถทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดี ปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กมีความสามารถทางภาษาด้านการเขียนหลังการสอน สูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ เป็นการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยตรงให้กับเด็กที่มีลำดับขั้นตอนทั้งหมด 5 ขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนที่ส่งเสริมความสามารถทางภาษาด้านการเขียนเด่นชัด คือ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นสรุป เด็กได้เล่นเกมเป็นกลุ่ม และรายบุคคล โดยการฝึกเขียนคำศัพท์พื้นฐานที่อยู่ในหนังสือนิทาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนงค์ วรพันธ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก พบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคล รายกลุ่ม และการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยในแต่ละช่วงของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กมีการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงขึ้นทุกคน และขั้นตอนที่ 4 ขั้นผลิต เด็กทำหนังสือขนาดใหญ่วาดภาพและเขียนด้วยตนเองลงบนกระดาษขนาดใหญ่ โดยมีครูทำหน้าที่คอยซักถามช่วยเหลือเด็กในการเขียนเรื่องราวหรือข้อความตามคำพูดของเด็ก ซึ่งก่อนเขียนครูจะถามเด็กก่อนเสมอว่า หนูวาดรูปอะไร หรือหนูจะเขียนว่าอะไร ขณะที่เขียนครูจะอ่านคำทุกคำไปพร้อมๆ กับเด็ก จะสังเกตเห็นว่าเด็กจะพยายามเขียนข้อความด้วยตนเอง โดยให้ครูเขียนตามคำพูดของเด็กเป็นตัวอย่างให้เด็กเขียนลงบนกระดาษใหญ่ และเด็กจะไม่ทราบว่าการสะกดจริงทำอย่างไร ในการเขียน คำๆ หนึ่ง หรือบอกข้อความที่ต้องการจะเขียนให้ผู้ใหญ่เขียนเป็นต้นแบบแล้วจึงนำไปลอก บางครั้งลอกหมดทุกตัว แต่บางครั้งเป็นการลอกเฉพาะคำที่ต้องการไปผสมกับคำที่เขียนได้แล้ว และจะมีบางคำซึ่งไม่เกี่ยวข้องกันเกินมา (Morrow. 1993: 241; นุชบง ตันติวงศ์. 2538: 10-16; และ อุทัยดวงใหญ่. 2549: 34; อ้างอิงจาก ทิศนา แหมมณี. 2536: 76-77)

ดังนั้นการทำหนังสือขนาดใหญ่จึงมีความสอดคล้องกับแนวคิด (Head, Heart, Hand) เด็กได้คิด ได้ลงมือปฏิบัติ แนวคิดเกี่ยวกับอารมณ์ (Emotion) เด็กมีความสุขที่ได้เลือกสื่อ และกิจกรรมในการผลิตชิ้นงานด้วยตนเอง การวาดภาพด้วยสีเทียน การฉีก ตัด ปะ และการเขียนบรรยาย

หนังสือขนาดใหญ่ จึงสอดคล้องกับแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Active) การสร้างหนังสือขนาดใหญ่ร่วมกันสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม (Relationship) ทำให้เด็กได้เรียนรู้การยอมรับซึ่งกันและกัน การปรับความคิดเข้าหากัน สำหรับแนวคิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) พบว่าเด็กอธิบายภาพและเขียนเรื่องราวจะต่างจากเรื่องราวของหนังสือนิทาน เช่น นิทานเรื่อง “ใจเที่ยวในป่าใหญ่” คำศัพท์พื้นฐาน คือ รถ จักรยาน เมื่อเด็กทำหนังสือขนาดใหญ่ เด็กบรรยายและเขียนผลงานของตนเองว่า “พ่อขับรถสีเขียวพาผมไปเที่ยวทะเล” “ผมมีรถสีม่วง 1 คัน” เป็นต้น เมื่อเด็กเขียนงานของตนเองสำเร็จ (Success) (กรวิภา สรรพกิจจานง, 2548: 109-114) เด็กมีการบอกเล่าเรื่องราวในผลงานให้ครูและเพื่อนฟังอย่างภาคภูมิใจ ดังนั้นกระบวนการดังกล่าวจึงมีผลต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้

อาจกล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส์ (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ มีกระบวนการและขั้นตอนการสอนที่เด็กได้เรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสในการมอง การลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองและระยะเวลาในการจัดกิจกรรม การเล่านิทานมีความต่อเนื่องกันในทุกสัปดาห์ ทำให้เด็กมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนสูงขึ้น ประกอบกับการนำหนังสือนิทานมาเป็นสื่อในการสอน ทำให้เด็กได้เห็น ได้สัมผัส ได้ย่ำ ซ้ำทวนด้วยตนเอง ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นการช่วยพัฒนาให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น จึงส่งผลให้หลังจากการสอนความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง อยู่ในระดับดีมาก

3. ความสามารถทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส์ (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากได้นำหนังสือนิทานมาเป็นสื่อในการพัฒนาภาษาให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งหนังสือนิทานจะช่วยกระตุ้นและดึงความสนใจของเด็กให้อยากเรียนรู้ เนื่องจากมีสีสันที่สวยงามและมีตัวละครในการดำเนินเรื่องทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น เกิดความเพลิดเพลินในการฟัง มีการกล่าวซ้ำ คำ วลี หรือประโยค เพื่อเด็กจะจำได้ง่ายและรวดเร็ว โดยเฉพาะถ้าตัวละครนั้นมีชื่อเพื่อนหรือชื่อบุคคลที่เด็กรู้จักแล้วเด็กจะให้ความสนใจติดตามเรื่องและซักถามเป็นพิเศษ เช่น ครอบครัวยักษ์หรือเรื่องที่เด็กจะจินตนาการตาม และมีภาพประกอบสวยงามที่สอดคล้องกับตัวละครและเนื้อเรื่อง (พรจันทร์ จันทวิมล, 2539: 103-105; และ กันตา สุขกระจ่าง, 2550: 45) และคำศัพท์พื้นฐานที่เน้นในหนังสือนิทานมีการใช้สีที่เด่น เพื่อเป็นจุดเด่น และแยกความแตกต่างจากข้อความอื่นๆ ให้เด็กได้เห็น คำเหล่านี้เป็นคำที่เด็กจะได้ฝึกอ่านและเขียน สีที่ใช้ คือ สีแดง ซึ่งสีแดงมีอิทธิพลต่ออารมณ์และจิตใจของคนทำให้มีสมาธิ สีส้มช่วยกระตุ้น ให้มีความสนใจในรายละเอียดได้มากขึ้น และส่งเสริมให้มี

ความระมัดระวัง เพราะคนมีความคิดเชื่อมโยงกับสีแดงว่า เป็นสีของการหยุด ความฉุกเฉิน อันตราย ผู้คนจะมีปฏิกิริยากับกลไกการหลีกเลี่ยง ต้องใช้ความระมัดระวัง (ซินซีวิต. 2553: 7) ดังนั้น การนำสีเข้ามาช่วยในการอ่าน อิทธิพลของสีจะมีส่วนช่วยในด้านของความชัดเจน ความเข้าใจ และลักษณะเด่น เพราะสีมีความสมบูรณ์กว่าขาวดำ เส้น สัญลักษณ์ ในแง่ของความจำ ความสนใจ ความสัมพันธ์ ระหว่างภาพ และตัวอักษร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงศ์ศักดิ์ ศรีมหาพรหม (2531: 46) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้การอ่านแบบ โดยใช้แบบที่มีสีประกอบและไม่มีสีประกอบของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนจากแบบเรียนที่มีสีประกอบ มีผลการเรียนรู้การอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากแบบที่ไม่มีสีประกอบ นอกจากนี้ยังได้รับความสนใจสูงกว่าภาพขาวดำแล้ว ยังช่วยให้เห็นความแตกต่างของตัวหนังสือ และช่วยให้เห็นในระยะเวลาที่ไกล ดังนั้นในการอ่านทุกครั้งครูจะใช้นิ้วชี้ตามคำที่อ่าน เมื่ออ่านถึงคำศัพท์พื้นฐานครูจะเน้นเสียงคำนั้น ทำซ้ำๆ เด็กจะเรียนรู้ว่าคำที่เน้นมีสีต่างจากคำอื่นๆ จะสังเกตได้จากที่เด็กจะพยายามอ่านคำนั้นพร้อมครู จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กสามารถจำและอ่านคำที่ต้องการจะสอนได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากอายุของเด็กมีผลต่ออิทธิพลของสี คือ เด็กที่มีอายุน้อย สีจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้มาก ทำให้เห็นได้ว่าของเล่น สี หรือสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กอนุบาลจะมีสีสันสวยงาม และสำหรับเด็กที่มีอายุมากอิทธิพลของสีที่มีต่อการรับรู้จะลดน้อยลงตามลำดับ

ดังนั้นการนำหนังสือนิทานที่ภาพกับตัวหนังสือเป็นสีมาเป็นสื่อในการเรียนการสอนจะช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาทางภาษา โดยการสนทนา ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและครู ซึ่งการเรียนภาษาของเด็กปฐมวัยได้อย่างเต็มที่ จำเป็นต้องให้เด็กได้มีโอกาสพูดและฟังคนอื่นพูด (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. 2546: 21) และการที่เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางภาษาสูงขึ้นต้องผ่านการปฏิบัติกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วย

4. ความสามารถทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากมีกระบวนการขั้นตอนที่เน้นให้เด็กได้เห็น ได้ปฏิบัติโดยตรง จึงทำให้เด็กได้เขียนคำศัพท์พื้นฐานและคำอื่นๆ ในการเขียนคำบรรยายผลงานนั้น เด็กให้ครูเขียนลงเศษกระดาษเป็นตัวอย่างแล้วเด็กนำไปเขียนด้วยตนเอง หรือบางครั้งเด็กเขียนคำศัพท์พื้นฐานแล้วให้ครูเขียนคำอื่นๆ เป็นตัวอย่างให้เด็กเขียน เช่น “ตำรวจกำลังกลับบ้าน” เด็กเขียนคำว่า “ตำรวจ” แล้วให้ครูเขียนคำว่า “กำลังกลับบ้าน” เป็นตัวอย่างให้เด็กเขียนลงบนผลงานของตนเอง เป็นต้น ซึ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือเด็ก ทำให้เด็กมีกำลังใจอยากเขียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนงค์ วรพันธ์ (2546: 57-58) ได้ค้นพบว่า การที่เด็กพยายามเขียนคำที่ได้เรียนนั้น เกิดจากเด็กได้แรงเสริม ความ

ช่วยเหลือ รู้จักการสังเกต เห็นความสัมพันธ์ของคำกับสัญลักษณ์ โดยใช้ประสบการณ์เดิมของตนเอง เป็นพื้นฐานในการเชื่อมโยงความคิดเกี่ยวกับนิทานและคำศัพท์ที่ได้เรียนจากกิจกรรม อีกทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ยังได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเด็กปฐมวัย ด้านการสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และด้านการสอนภาษาไทย รวมทั้งนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ จนได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้ความสามารถทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน

ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) เป็นการจัดประสบการณ์ที่มีลำดับขั้นตอนในการเรียนรู้ภาษาเป็นหลักให้กับเด็กโดยตรง สอดคล้องกับกรวิภา สรรพกิจจานง (2548: 169) ได้กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทสเป็นรูปแบบที่ใช้การเรียนรู้แบบการเล่น (Play Way) และเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ (Active Learning) การที่เด็กได้เล่าเรื่องราวจากผลงานที่ตนเองสร้างขึ้น การเขียนข้อความได้ภาพจากครูที่เขียนให้เป็นแบบอย่าง สิ่งเหล่านี้ได้พัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการเขียนอย่างธรรมชาติ โดยที่ครูไม่ต้องใช้การบังคับหรือเข้มงวดกับเด็กคัดเขียนตัวอักษร จากผลการวิจัยของ กรวิภา สรรพกิจจานง (2548: บทคัดย่อ) พบว่า ความสามารถทางภาษาด้านการเขียน หลังการสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกิจกรรมการทำหนังสือขนาดใหญ่ เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงทางภาษาและได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เด็กได้เรียนรู้โดยการสังเกตและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สติรนนท์ อยู่คงแก้ว (2541: 61) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่ก่อนและหลังการสอนมีทักษะทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการใช้เทคนิคการสร้างหนังสือขนาดใหญ่ เป็นกิจกรรมที่ยืดเด็กเป็นศูนย์กลาง เด็กได้ทำกิจกรรมตรงกับความสนใจและตอบสนองความต้องการ เป็นรายบุคคล สังเกตได้จากข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ที่ปรากฏบนหนังสือใหญ่นั้น ได้จากคำพูดหรือการเล่าจากประสบการณ์ของเด็กเอง โดยครูมีหน้าคอยซักถามและช่วยเขียนข้อความเหล่านั้น ให้เด็กเขียนตาม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชมพูนุท ศุภผลศิริ (2551: 66-67) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบอีกว่า กิจกรรมการทำหนังสือขนาดใหญ่เป็นกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถทางด้านภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเด็กได้เรียนรู้ผ่านทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2548: 111; อ้างอิงจาก John Dewey.) และประสบการณ์การเรียนรู้ภาษา

ของเด็กปฐมวัยเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ตรงต้องใช้ความคิดและลงมือกระทำการทดลองด้วยตนเอง (Learning by doing) (อารี สัตถหวิ. 2543: 8)

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการทำหนังสือขนาดใหญ่ และหนังสือนิทานช่วยให้เด็กปฐมวัย เกิดการพัฒนาภาษาตามความสามารถของเด็กแต่ละคน ดังนั้นการที่เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้สนทนากับเพื่อนและครู จะทำให้เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ ได้สื่อสาร ได้ทบทวนความจำ ได้แสดงออกตามความสามารถของแต่ละคน ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการค้นพบ และมีความสุขสนุกสนานขณะทำกิจกรรม

จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียน การสอนฮาร์ท (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง มีความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนสูงขึ้น

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. การให้เด็กเลือกบัตรคำหรือบัตรภาพด้วยตนเอง สำหรับนำไปถ่ายทดลองบนกระดาษวาดเขียน ทำให้เด็กตั้งใจและมีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรม
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมควรจัดวางเป็นประเภทดีกว่าการวางรวมไว้ด้วยกัน แล้วให้เด็กเลือกเข้ากิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อเป็นการแบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อยไม่ก่อให้เกิดความวุ่นวาย
3. การให้เด็กได้วาดภาพลงบนหนังสือขนาดใหญ่และได้เขียนอักษรขนาดใหญ่ ทำให้เด็กได้ฝึกการใช้ตาและกล้ามเนื้อให้ประสานสัมพันธ์กัน
4. การสร้างแรงจูงใจด้วยการให้คำชม การแจกลูกอมหรือรางวัล เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เด็กเมื่อทำกิจกรรมเสร็จตามที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัย ในครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ต้องให้ความสำคัญกับทุกขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมทั้ง 5 ขั้นตอน โดยควบคุมเวลาให้เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก เพราะเด็กวัยนี้มีช่วงความสนใจสั้น หากใช้เวลานานเกินไป เด็กจะเบื่อ

และหมดความสนใจ ดังนั้นครูต้องมีวิธีในการดึงความสนใจ ให้กำลังใจ และกระตุ้นให้เด็กอยากทำกิจกรรมโดยไม่ใช้เวลานานเกินไป

2. หนังสือขนาดใหญ่เป็นผลงานที่เด็กมีความภาคภูมิใจ ดังนั้นควรนำไปไว้ในมุมหนังสือ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

3. ครูควรจดบันทึกพฤติกรรมของเด็กทุกวัน เพราะเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการสื่อสาร เป็นข้อมูลที่สะท้อนถึงรายละเอียดการดำเนินกิจกรรมในแต่ละวัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ ข้อมูล การเรียนรู้ของเด็ก ตลอดจนข้อมูลนี้จะนำไปปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับเด็กมากยิ่งขึ้นต่อไป

4. ครูควรตรวจสอบสภาพเครื่องช่วยฟังและถ่านให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ก่อนการสอน โดยการเรียกชื่อเด็กทีละคน และควรพูดกับเด็กด้วยเสียงและรูปปากที่ชัดเจน เพื่อให้เด็กได้ยินและอ่านรูปปากได้ถูกต้อง

5. ครูควรให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกครั้ง และการสอนครูจะต้องสอนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ และต้องทบทวนความรู้เดิมที่เด็กได้เรียนไปแล้วก่อนขึ้นเนื้อหาใหม่ทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำรูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่นๆ เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการมีปัญหาทางการเรียนรู้ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ ในวิชาอื่นๆ เช่น ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ กับตัวแปรตามอื่นๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น การแบ่งปัน การกล้าแสดงออก การรอคอย ระเบียบวินัย ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรวิภา สรรพกิจจานง. (2548). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบฮาร์ทสที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรรณิการ์ พวงเกษม (2532). *การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน*. : ชุด เอกสารศึกษาด้วยตนเอง เล่มที่ 15 วิชาการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- กันตา สุขกระจ่าง. (2550). *การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูก่อนวัยเรียน 3-5 ปี*. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- เกยูร วงศ์ก่อม. (2543). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: เพทายการพิมพ์.
- เจียมจิต ถวิล. (2550). *ชุดเผยแพร่ความรู้ความผิดปกติของการสื่อความหมาย เรื่องหูตึงในเด็ก*. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ.
- ฉวีวรรณ คูหาภินนทร์. (2542). *การอ่านและส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา.
- เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. (2540). *การพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. (สาขาการศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชมพูนุท ศุภผลศิริ. (2551). *การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชื่นชีวิต. (2553, 18 มีนาคม). *ไทยรัฐ*. หน้า 7.
- ณรงค์ มั่นเศรษฐวิทย์. (2540). *ภาษากับการพัฒนาความคิด*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. (2543). *การอ่านให้เก่ง*. กรุงเทพฯ: กระดาษสา.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2545). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- ธีรบุษย์ เขยกลิ่นเทศ. (2549). *ผลของการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นภดล จันท์เพ็ญ (2531). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2544). *การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล ฉะยมแหลม. (2545). *การศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา ศรีไพโรจน์. (2533). *สถิติอนุพาราเมตริก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิลบล ทูรานุกภาพ. (2546). *เด็กที่ความบกพร่องทางการได้ยิน : สารนุกรมศึกษาศาสตร์
ฉบับเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในวโรกาสพระชนมายุ 4 รอบพุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เนตรทิพย์ แก้วหล้า. (2552). *ผลของการเรียนรู้ภาษาท่าทางของนาฏศิลป์ไทยขั้นพื้นฐานที่มีต่อ
ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เนื่อน้อง สันบุญ. (2541). *ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
เล่นิทาน*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บำเพ็ญ การพานิชย์. (2539). *พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- บุษบง ตันติวงศ์. (2538). *นวัตกรรมการสอนภาษากับธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย :
ในเทคนิคและวิธีการสอนระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุษนี้อย์ สมญาประเสริฐ. (2551). *ผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเล่นเกม
ที่มีผลต่อการรักการอ่านของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2543). *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- ประไพ แสงดา. (2544). ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานไม่จบเรื่องที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภัสสร กอนไธสง. (2548). การพัฒนาการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียน. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ประมาญ ดิคนินสัน. (2536). เมื่อลูกรักได้ครูดี. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัทมา คุณเวทย์วิริยะ. (2549). ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญาโดยใช้สื่อไม่มีโครงสร้าง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความพิการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักแว่นแก้ว.
- พงศ์ศักดิ์ ศรีมหาพรหม. (2531). การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้การอ่านแบบ โดยใช้แบบที่มีสีประกอบและไม่มีสีประกอบของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินญาณิพนธ์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงแก้ว กิจธรรม. (2546). การสูญเสียการได้ยิน : การศึกษาพิเศษ สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับรวมเล่มเฉพาะเรื่อง อันดับที่ 4 โครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: สาขาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรจันทร์ จันทวิมล. (2539). การเล่านิทานสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ: รักลูก.
- พัชรี ผลโยธิน และวรรณาท รักสกุลไทย. (2543). เอกสารประกอบการอบรม Whole Language โครงการพัฒนาอนุบาลศึกษาโดยผ่านกระบวนการนิเทศรุ่นที่ 2. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2545). หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เข้า ออฟ เคอร์รี่ส์.
- พ็อน เปรมพันธุ์. (2541). ศาสตร์แห่งการใช้ภาษาไทย. กาญจนบุรี: โปแกรมมิชานาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- ภรณ์ี คุรุรัตน์ และคณะ. (2542). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (3-5 ปี). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ภัทรตรา พันธุ์สีดา. (2551). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภิญญาดาพัชัญญ์ เพ็ชรรัตน์. (2549). *รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูปฐมวัยเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษาแรกเริ่มของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดชลบุรี*. ชลบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มณีวรรณ ปัญจมนี. (2544). *การศึกษาความพร้อมทางด้าน การอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินขั้นก่อนประถมศึกษา จากการเตรียมความพร้อมโดยใช้วิธีการสอนแบบมอนเตสซอรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มยุรี กันทะลือ. (2543). *ผลของการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ต่อพัฒนาการด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่พูดภาษาถิ่น*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. (2536). *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). *พื้นฐานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- รัญจวน ประโมจניים. (2544). *ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเสริมประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณวิมล เณรทรัพย์. (2545). *การศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับปฐมวัยจากการสอนโดยวิธีการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองประกอบอาหาร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วารีย์ ถิระจิตร. (2545). *การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิทยากร เชียงกุล. (2548). *เรียนลึก รู้ไว ใช้สมองอย่างมีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิทยาการการเรียนรู้.
- ศรียา นิยมธรรม. (2544). *ความบกพร่องทางการได้ยิน : ผลกระทบทางจิตวิทยาการศึกษา และสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. P.A.ART & PRINTING CO., LTD.
- (2548). *การเรียนรู้ร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จำไทยเพรส.
- (2550). *ทัศนศิลป์เพื่อการศึกษาพิเศษ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักแว่นแก้ว.
- ศรียา-ประภัสสร นิยมธรรม. (2542). *พัฒนาการทางภาษา*. กรุงเทพฯ: จำไทยเพรส.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2546). *สร้างลูกอัจฉริยะในศตวรรษใหม่*. กรุงเทพฯ: สถาบันสร้างสรรค์ศักยภาพสมอง ศรีเอทีพี เบรน.
- สถิรนนท์ อยู่คงแก้ว. (2541). *ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลม โดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่*. ปรินญาณินท์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริพรรณ ตันติรัตน์ไพศาล. (2545). *ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สุริยวิสาสน์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *บัญชีคำพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3)*. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2552, จาก [http:// www.nitestak2.org/t123.doc](http://www.nitestak2.org/t123.doc).
- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *รูปแบบและเทคนิคการประเมินพัฒนาการโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2536). *กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเด็กอนุบาล (กิจกรรมในวงกลม)*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2550). *แนวทางการจัดการเรียนรู้และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปฐมวัย (0 - 5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550 - 2559*. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- ลำอาง หิรัญบุรณะ และคณะ. (2544). *รายงานการวิจัย รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ สกศ.

- สิริมงคล สุวรรณผา. (2546). *ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์พื้นฐานทางด้านภาษาด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชานันท์ สันติจิตรุ่งเรือง. (2548). *การพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2550). *การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา : กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการพัฒนาการรู้หนังสือเพื่อปวงชน*. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสอนภาษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: มูลนิธิตำราแห่งประเทศไทย.
- อนงค์ วรพันธ์. (2546). *พัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อริยพร คงนางวัง. (2542). *แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารี สันหนวี. (2543). *นวัตกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ*. กรุงเทพฯ: สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.
- อำนาจ เดชชัยศรี. (2544). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา*. กรุงเทพฯ: องค์การคำครุสภา.
- อุทัย ด้วงใหญ่. (2549). *ผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวภาษารวมชาติที่มีต่อพัฒนาการด้านการเขียนและความสนใจในการเขียนของเด็กปฐมวัย*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Bess, Fred H.; & Humes, Larry E. (2008). *Audiology : The Fundamentals*. Fourth Edition. China: Lippincott Williams & Wilkins Kluwer business.
- Blad, J R.W. (1996). *What's in a name ? The role of name writing in children's literacy acquisition*. USA: University of Virginia.

- Borg; et al. (2009). *Language Development in Hearing-Impaired Children. Establishment of a Reference Material for a 'Language Test for Hearing-Impaired Children. LATHIC.* Retrieved October 26, 2009, From http://www.eric.ed.gov/ERICWeb Portal/custom/portlets/recordDetails/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_SearchValue_0=no&accno=ED226561
- Brewer, Jo Ann. (1995). *Introduction to Early Childhood Education: Preschool Through Primary Grades.* United States of America: a Simon and Schuster.
- Brian, R.W. (1992). *What's in a Name? the Role of Name Writing in Children's Literacy Acquisition.* USA: University of Verginia.
- Fisher, R. (1992). *Teaching Children to Think.* Great Britain: Simon and Schuster Education.
- Hunt, Nancy.; & Marshall, Kathleen. (1999). *Exceptional Children and Youth An Introduction to Special Education.* Second Edition. U.S.A.: Houghton Mifflin Company. All rights reserved.
- John, W.S.; & Mary, J.S. (1995). "Interactive Storybook Software and Kindergarten Children: The Effect on Verbal Ability and Emergent Storybook Reading Behavior," In *Dissertation Abstracts International-A.* (CD-ROM). 54(11): 1996. Available: UMI; Dissertation Abstracts (1999).
- Kastelorizios, G. (1995). *Contexts that Support Language Development in a Kindergarten Classroom.* Concordia University.
- Knutson, John F. & Lansing, Charissa R. (2009). *The Relationship between Communication Problems and Psychological Difficulties in Persons with Profound Acquired Hearing Loss.* U.S.A: Retrieved October 29, 2009, From <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/Pubmed/2232746>.
- Loeterman, Mardi; Paul, Peter V; & Donahue, Sheila. (2009). *Reading and Deaf Children.* Retrieved October 29, 2009, From http://www.readingonline.org/articles/art_Index.asp?HREF=loeterman%Findex.html.
- Miltion, J. Susan; Paul, M. Mcteer; & Janet, J. Corbet. (1997). *Individual in Society.* New York: McGraw-Hill. Inc.

- Morrow, Lesley Mande. (1993). *Literacy Development in the Early Year: Helping Children Read and Write*. United States of America: a Division of Simon and Schuster.
- Ruddle, R.B.; & Ruddle, R.M. (1995). *Language Arts in the Early Childhood Classroom*. California: Wadsworth Publishing Company.
- Sarant, Julia. (2009). *Language development in preschool children with hearing loss*. Retrieved October 25, 2009, from <http://www.medoto.unimelb.edu.au/node/623>.
- The Hearingfoundation of Canada. (2009). *Degree of hearing loss*. Canada: Retrieved October 29, 2009, from <http://www.thfa.ca/cms/em/hearingloss/pesandegreesofhearinglossasp?manuid=89>.
- University of Rochester Medical Center. (2009). *Audiology*. Retrieved October 26, 2009, from <http://www.stronghealth.com/services/audiology/hearing/hearingloss.cfm>
- Wall, Lida G.; et al. (1995). *Hearing for the Speech – Language Pathologist and Health Care Professional*. U.S.A: Butterworth – Heinemann.
- Worgan, Sue.; & Nursery, Osborne. (2009). *Creating and using an interactive big book in a nursery setting as a tool to develop reading skills*. Retrieved October 26, 2009, From http://metapsychologymentalhelp.net/poc/view_doc.php?type=book&id=1645&cn=396#.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดร.วรรณาท รักสกุลไทย

ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการโรงเรียนเกษมพิทยา แผนกอนุบาล

วุฒิการศึกษา : ปริญญาเอก Elementary and Early Childhood Education

Ed. D University of Northern Colorado

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ : หนังสือนิทาน แผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน

2. อาจารย์วรรณวิมล เณรทรัพย์

ตำแหน่ง : อาจารย์หัวหน้าฝ่ายบริการเด็กพิการเรียนร่วม โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

วุฒิการศึกษา : ปริญญาโท การศึกษาพิเศษ (สาขาการสอนผู้ที่มีความบกพร่อง

ทางการได้ยิน) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ : หนังสือนิทาน แผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน

3. อาจารย์จำรัส จินดาวงศ์

ตำแหน่ง : ครูชำนาญการพิเศษระดับ 2 อาจารย์ฝ่ายวิชาการ

โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนนทบุรี

วุฒิการศึกษา : ปริญญาโท การศึกษาพิเศษ (สาขาการสอนผู้ที่มีความบกพร่อง

ทางการได้ยิน) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ : หนังสือนิทาน แผนการจัดการเรียนรู้

4. อาจารย์ศมานันท์ รัฐธนะรัชต์

ตำแหน่ง : อาจารย์หัวหน้างานทะเบียนวัดผลวิจัย โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี

วุฒิการศึกษา : ปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ : แบบประเมินความสามารถทางภาษา

ด้านการอ่านและการเขียน

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เรียบเรียงเรื่องและภาพหนังสือนิทาน

รายนามผู้เรียบเรียงเรื่องและภาพหนังสือนิทาน

1. เด็กชายปิยะ นวลเอี่ยม	โรงเรียนเกษมพิทยา	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 1
2. เด็กชายณัฐชนน ศรีธงชาติ	โรงเรียนเกษมพิทยา	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 2
3. เด็กหญิงสุภาวดี อนวัชตระกูล	โรงเรียนเกษมพิทยา	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 3
4. เด็กชายทีปกร ปุษะนาวิน	โรงเรียนเกษมพิทยา	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 4
5. นางสาวชลธิชา เพิ่มพูลโชคคณา	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 4
6. เด็กหญิงวิวัฒน์ แก้วโล่	โรงเรียนเกษมพิทยา	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 5
7. เด็กชายวิศรุต มะลุลีม	โรงเรียนเกษมพิทยา	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 6
8. เด็กหญิงกานต์รวี พนาพงษ์	โรงเรียนเกษมพิทยา	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 7
9. เด็กหญิงศุภกัญญา สุขเสริมสกุล	โรงเรียนเกษมพิทยา	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 8
10. เด็กหญิงวรัญญา หมัดนุรักษ์	โรงเรียนเกษมพิทยา	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 9
11. เด็กชายนิติกร รูปสูง	โรงเรียนเกษมพิทยา	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 10
12. เด็กหญิงอัสมี มุณีษา	โรงเรียนเกษมพิทยา	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 11
13. เด็กชายทัศนโรจน์ มะหะหมัด	โรงเรียนเกษมพิทยา	หนังสือนิทาน	เล่มที่ 12

ภาคผนวก ค

ตารางผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน
ตารางผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียน
ตารางค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบประเมินความสามารถทางภาษา
ด้านการอ่าน
ตารางค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบประเมินความสามารถทางภาษา
ด้านการเขียน

ตาราง 7 ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถทางภาษา
ด้านการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้	คำ	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ผล
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐาน ในหมวดอวัยวะได้ถูกต้อง	แขน	1.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ไหล่	2.	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
2. นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐาน ในหมวดเครื่องแต่งกายได้ถูกต้อง	เสื้อ	3.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	กางเกง	4.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3. นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐาน ในหมวดญาติได้ถูกต้อง	น้อง	5.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	เพื่อน	6.	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
4. นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐาน ในหมวดอาชีพได้ถูกต้อง	หมอ	7.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ตำรวจ	8.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5. นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐาน ในหมวดผักได้ถูกต้อง	แครอท	9.	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
	พริก	10.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6. นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐาน ในหมวดผลไม้ได้ถูกต้อง	กล้วย	11.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	แตงโม	12.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7. นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐาน ในหมวดอาหารได้ถูกต้อง	ข้าว	13.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ไข่ดาว	14.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8. นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐาน ในหมวดสัตว์ได้ถูกต้อง	ช้าง	15.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	เสือ	16.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9. นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐาน ในหมวดสถานที่ได้ถูกต้อง	บ้าน	17.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	โรงเรียน	18.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10. นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐาน ในหมวดพาหนะได้ถูกต้อง	รถ	19.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	จักรยาน	20.	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
11. นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐาน ในหมวดดอกไม้ได้ถูกต้อง	ดอกมะลิ	21.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ดอกบัว	22.	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
12. นักเรียนสามารถอ่านคำพื้นฐาน ในหมวดกริยาได้ถูกต้อง	นอน	23.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ไหว้	24.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตาราง 8 ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถทางภาษา
ด้านการเขียน

จุดประสงค์การเรียนรู้	คำ	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ผล
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. นักเรียนสามารถเขียนคำพื้นฐาน ในหมวดอวัยวะได้ถูกต้อง	แขน	1.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ไหล่	2.	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
2. นักเรียนสามารถเขียนคำพื้นฐาน ในหมวดเครื่องแต่งกายได้ถูกต้อง	เสื้อ	3.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	กางเกง	4.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3. นักเรียนสามารถเขียนคำพื้นฐาน ในหมวดญาติได้ถูกต้อง	น้อง	5.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	เพื่อน	6.	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
4. นักเรียนสามารถเขียนคำพื้นฐาน ในหมวดอาชีพได้ถูกต้อง	หมอ	7.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ตำรวจ	8.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5. นักเรียนสามารถเขียนคำพื้นฐาน ในหมวดผักได้ถูกต้อง	แครอท	9.	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
	พริก	10.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6. นักเรียนสามารถเขียนคำพื้นฐาน ในหมวดผลไม้ได้ถูกต้อง	กล้วย	11.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	แตงโม	12.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7. นักเรียนสามารถเขียนคำพื้นฐาน ในหมวดอาหารได้ถูกต้อง	ข้าว	13.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ไข่ดาว	14.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8. นักเรียนสามารถเขียนคำพื้นฐาน ในหมวดสัตว์ได้ถูกต้อง	ช้าง	15.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	เสือ	16.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9. นักเรียนสามารถเขียนคำพื้นฐาน ในหมวดสถานที่ได้ถูกต้อง	บ้าน	17.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	โรงเรียน	18.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10. นักเรียนสามารถเขียนคำพื้นฐาน ในหมวดพาหนะได้ถูกต้อง	รถ	19.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	จักรยาน	20.	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
11. นักเรียนสามารถเขียนคำพื้นฐาน ในหมวดดอกไม้ได้ถูกต้อง	ดอกมะลิ	21.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ดอกบัว	22.	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
12. นักเรียนสามารถเขียนคำพื้นฐาน ในหมวดกริยาได้ถูกต้อง	นอน	23.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ไหว้	24.	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตาราง 9 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบประเมินความสามารถทางภาษา
ด้านการอ่าน

ข้อที่	ความยากง่าย (P)	อำนาจจำแนก (r)	สรุปผล
*1.	0.57	0.23	ใช้ได้
2.	0.42	0.07	ปรับปรุง
*3.	0.46	0.30	ใช้ได้
4.	0.65	0.07	ปรับปรุง
*5.	0.42	0.53	ใช้ได้
6.	0.07	0.26	ปรับปรุง
*7.	0.57	0.23	ใช้ได้
8.	0.61	0.15	ปรับปรุง
9.	0.5	0.07	ปรับปรุง
*10.	0.53	0.30	ใช้ได้
11.	0.69	0.15	ปรับปรุง
*12.	0.73	0.38	ใช้ได้
*13.	0.53	0.46	ใช้ได้
14.	0.42	0.07	ปรับปรุง
*15.	0.61	0.61	ใช้ได้
16.	0.53	0.15	ปรับปรุง
*17.	0.46	0.46	ใช้ได้
18.	0.34	0.07	ปรับปรุง
*19.	0.5	0.38	ใช้ได้
20.	0.46	0.15	ปรับปรุง
*21.	0.34	0.23	ใช้ได้
22.	0.30	0.15	ปรับปรุง
*23.	0.5	0.23	ใช้ได้
24.	0.38	0.15	ปรับปรุง

* ข้อที่นำมาใช้เป็นแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน

ตาราง 10 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบประเมินความสามารถทางภาษา
ด้านการเขียน

ข้อที่	ความยากง่าย (P)	อำนาจจำแนก (r)	สรุปผล
*1.	0.61	0.30	ใช้ได้
2.	0.07	0.15	ปรับปรุง
*3.	0.23	0.30	ใช้ได้
4.	0.19	0.38	ปรับปรุง
*5.	0.23	0.46	ใช้ได้
6.	0.03	0.07	ปรับปรุง
*7.	0.23	0.30	ใช้ได้
8.	0.34	0.07	ปรับปรุง
9.	0.19	0.38	ปรับปรุง
*10.	0.26	0.38	ใช้ได้
11.	0.19	0.38	ปรับปรุง
*12.	0.23	0.46	ใช้ได้
*13.	0.30	0.46	ใช้ได้
14.	0.15	0.30	ปรับปรุง
*15.	0.23	0.46	ใช้ได้
16.	0.11	0.23	ปรับปรุง
*17.	0.30	0.46	ใช้ได้
18.	0.30	0.15	ปรับปรุง
*19.	0.38	0.30	ใช้ได้
20.	0.19	0.38	ปรับปรุง
*21.	0.23	0.38	ใช้ได้
22.	0.11	0.23	ปรับปรุง
*23.	0.34	0.53	ใช้ได้
24.	0.11	0.23	ปรับปรุง

* ข้อที่นำมาใช้เป็นแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียน

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือประกอบการใช้แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน

คู่มือประกอบการใช้แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียน

ตัวอย่างแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียน

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

ชื่อเรื่อง	หมวดสถานที่ (รถ และ จักรยาน)
ระดับชั้น	อนุบาลปีที่ 3
เวลา	60 นาที
วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....	

คำอธิบายการเรียนรู้

คำพื้นฐาน เป็นคำที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งการสร้างหนังสือหรือสื่อการเรียนจะต้องนำคำมาใช้เขียนให้เด็กเรียนตามระดับชั้นนั้นๆ เป็นคำที่ได้รับทดสอบความยากง่ายในการอ่านและการเขียนแล้ว ส่วนใหญ่จะมีงานวิจัยคำพื้นฐานสนับสนุนว่า คำใดเป็นคำพื้นฐาน โดยวิจัยคำจากการพูดของนักเรียนที่มีความถนัดสูง

คำพื้นฐานในระดับชั้นอนุบาลประกอบด้วย คำนาม สรรพนาม คำกริยา คำเชื่อม และอื่นๆ ซึ่งจัดประเภทเป็นหมวดได้ 12 หมวด ได้แก่ หมวดอวัยวะ หมวดญาติ หมวดอาชีพ หมวดเครื่องแต่งกาย หมวดดอกไม้ หมวดผัก หมวดผลไม้ หมวดอาหาร หมวดสัตว์ หมวดสถานที่ หมวดพาหนะ และหมวดคำกริยา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เด็กสามารถอ่าน และเขียนคำว่า รถ และ จักรยาน ได้

ความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็น

เด็กสามารถอ่าน และเขียนพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมวดพาหนะ ได้แก่ รถ จักรยาน

1. ขั้นเตรียมเรื่อง

- 1.1 ครูจัดให้เด็กนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม หันหน้าเข้าหาครู โดยครูนั่งระดับเดียวกับเด็ก
- 1.2 ครูชี้ชื่อเด็กทีละคน
- 1.3 ครูอ่านบททวนหนังสือขนาดใหญ่ที่เด็กได้ช่วยกันทำให้เด็กฟัง

1.4 ครูพูดคุยกับเด็กว่า วันนี้ครูมีหนังสือนิทานเล่มใหม่มาอ่านให้เด็กฟัง โดยครูยกหนังสือนิทานให้เด็กดู แล้วครูแนะนำว่า หนังสือนิทาน ประกอบไปด้วย ปกหน้า และ ปกหลัง ตรงกลาง เรียกว่า เนื้อเรื่อง

2. ชั้นเล่าเรื่อง

2.1 ครูอ่านนิทานในชั้นที่ 1 ให้เด็กฟัง โดยครูยกหนังสือนิทานให้อยู่ในระดับสายตาของเด็ก ครูเริ่มอ่านจากชื่อเรื่องพร้อมกับใช้นิ้วชี้ไปตามคำที่ครูอ่าน

2.2 เมื่ออ่านถึงคำพื้นฐานที่กำหนด คือ รถ จักรยาน ที่เป็นสีแดง ครูจะเน้นเสียงคำนั้น

3. ชั้นสรุป

3.1 ครูถามเด็กเกี่ยวกับนิทานที่ครูอ่านให้ฟังจากชั้นที่ 2 เช่น

3.1.1 ครูอ่านนิทานเรื่องอะไร ถ้าเด็กตอบไม่ได้ ครูชี้ที่ชื่อเรื่องพร้อมกับการอ่านให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กอ่านตามครูอีกครั้ง

3.1.2 ครูเปิดหนังสือนิทานหน้าต่อไป แล้วถามว่า ในภาพมีใครบ้าง กำลังทำอะไร

3.1.3 ครูถามทีละคำถาม ถ้าเด็กไม่ตอบ ครูบอกแล้วชี้ไปที่คำและรูปให้เด็กอ่าน

ตามครู

3.2 ครูชูบัตรภาพให้เด็กดูทีละภาพ แล้วให้เด็กบอกว่าเป็นภาพอะไร ถ้าเด็กตอบไม่ได้ ครูพูดแล้วให้เด็กพูดตาม

3.3 ครูชูบัตรคำให้เด็กอ่านทีละคำ ถ้าเด็กอ่านไม่ได้ครูอ่านแล้วให้เด็กอ่านตามครู

3.4 ครูแจกรูปมือที่ติดตัวอักษรลงบนฝ่ามือ 1 ตัวอักษร ให้เด็กคนละ 1 รูป

3.5 ครูชูบัตรภาพแล้วให้เด็กนำรูปมือมาเรียงให้เป็นคำที่มีความหมายตรงกับภาพ

3.6 ครูและเด็กตรวจสอบความถูกต้องของคำ และอ่านพร้อมกัน

4. ชั้นผลิต

4.1 ครูเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ทำกิจกรรม เช่น กระดาษขนาดใหญ่ 16 x 23 นิ้ว กาว สีเทียน รูปนิตยสาร กรรไกร สีเมจิก

4.2 ครูบอกกับเด็กว่า เราจะทำหนังสือขนาดใหญ่จากนิทานที่ครูอ่านให้ฟังกัน

4.3 ครูแบ่งอุปกรณ์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 เป็นกิจกรรมสีเทียน กลุ่ม 2 ตัดกระดาษ นิตยสาร กลุ่มที่ 3 ฉีกกระดาษนิตยสาร

4.4 ครูแจกกระดาษขนาด 16 x 23 นิ้ว ให้เด็กคนละ 1 แผ่น โดยครูขีดเส้นกั้นหน้าของกระดาษประมาณ 1 นิ้ว เพื่อให้เย็บเข้าเล่ม และครูขีดเส้นบรรทัดด้านล่างของกระดาษที่มีขนาดกว้าง 1 นิ้ว เพื่อเว้นไว้สำหรับเขียนคำบรรยายของเด็ก

4.5 ครูให้เด็กเลือกบัตรภาพที่จะวาด 1 ภาพ แล้วให้เข้ากลุ่มกิจกรรมที่สนใจ

4.6 ให้เด็กทำกิจกรรมวาดภาพ ระบายสี ชี้ก ตัด ปะ ลงบนกระดาษวาดเขียนของตัวเอง

4.7 เมื่อเสร็จแล้วให้เด็กนำมาส่งครู โดยครูถามเด็กว่า หนูวาดรูปอะไร ให้เด็กพูดบรรยายภาพหรือผลงานของเด็ก แล้วครูช่วยเขียนคำที่เด็กพูดลงใต้ภาพ และเว้นช่องว่างให้เด็กเขียนคำศัพท์ที่ได้เรียน ในกรณีที่เด็กเขียนไม่ได้ ครูใช้เมจิกสีอ่อนเขียนร่างแล้วให้เด็กเขียนตาม และถ้าเด็กเขียนได้แต่ยังไม่ถูกต้อง ครูเขียนเป็นตัวอย่างให้เด็กเขียนตามครู

4.8 ครูให้เด็กนำผลงานของแต่ละคนมาเรียงลำดับเหตุการณ์ โดยครูทำหน้าที่เชื่อมคำหรือขยายคำให้สอดคล้องเป็นเรื่องเดียวกัน

5. ชั้นเสนอผลงาน-อ่านร่วมกัน

1. ครูและเด็กอ่านหนังสือขนาดใหญ่ที่แต่งพร้อมกัน
2. ครูให้เด็กทำใบงานที่ครูเตรียมไว้

สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้

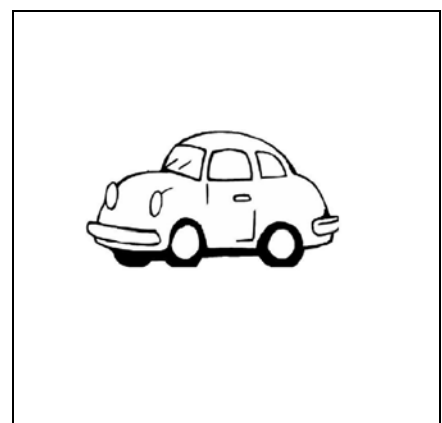
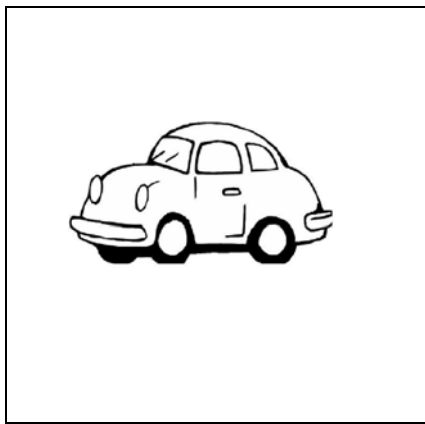
1. หนังสือนิทานเรื่อง ใจเที่ยวในป่าใหญ่
2. บัตรคำรถ จักรยาน และบัตรภาพรถ จักรยาน
3. กระดาษแผ่นใหญ่ขนาด 16 x 23 นิ้ว
4. กาว
5. กรรไกร
6. หนังสือนิทาน
7. ดินสอสี หรือ สีเทียน
8. ที่เย็บกระดาษ
9. มีดคัตเตอร์ (สำหรับครูใช้)
10. กระดาษกาว หรือ กระดาษเทป
11. สีเมจิก
12. ใบงาน
13. ปากกาเขียนไวท์บอร์ดสีต่างๆ
14. แปรงลบไวท์บอร์ด
15. ไวท์บอร์ด
16. กระดาษโปสเตอร์แข็ง

ใบงานที่ 10

ชื่อ.....นามสกุล.....

วันที่.....

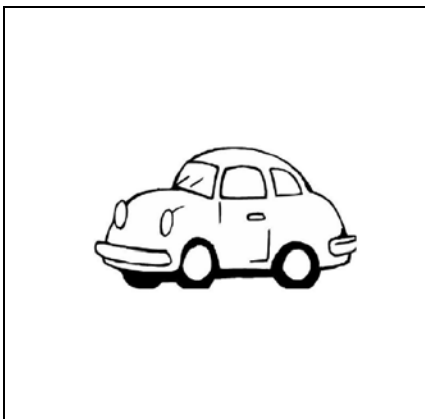
1. จงโยงภาพกับภาพที่เหมือนกัน

2. จงโยงภาพกับคำให้ถูกต้อง

รถ

จักรยาน

3. จงเติม พยัญชนะ ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1.

__ ถ

2.

๑
__ กร __ าน

4. จงเติม พยัญชนะ สระ ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1.

จ _

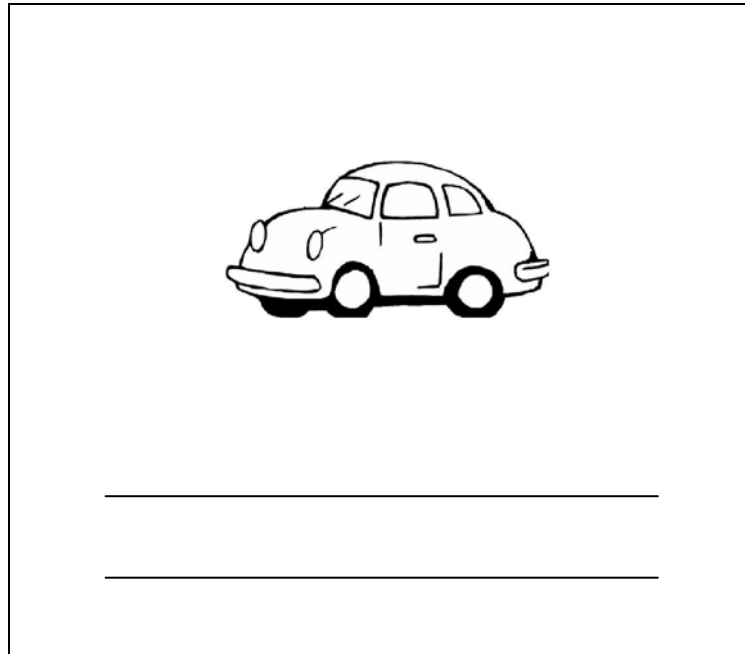
2.

จ _ ย _ น

5. จงเขียนคำให้ตรงกับภาพ

1.

2.

การบ้านครั้งที่ 10

ชื่อ.....นามสกุล.....

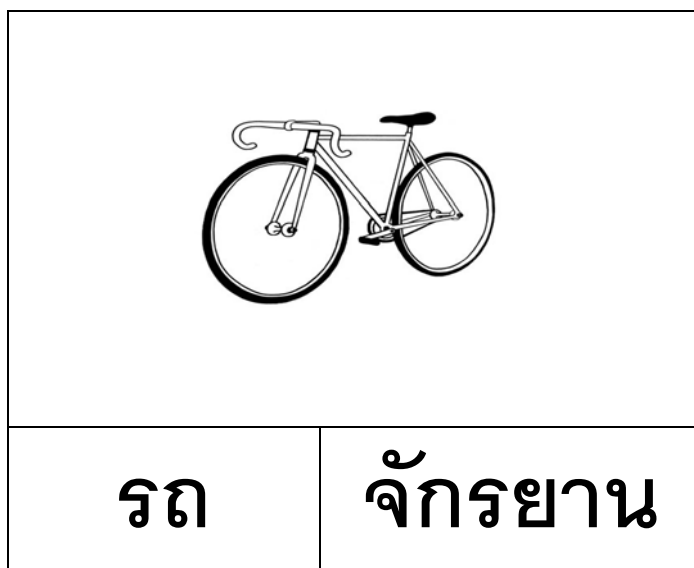
วันที่.....

1. จงกากบาท (X) คำให้ตรงกับภาพ

1.

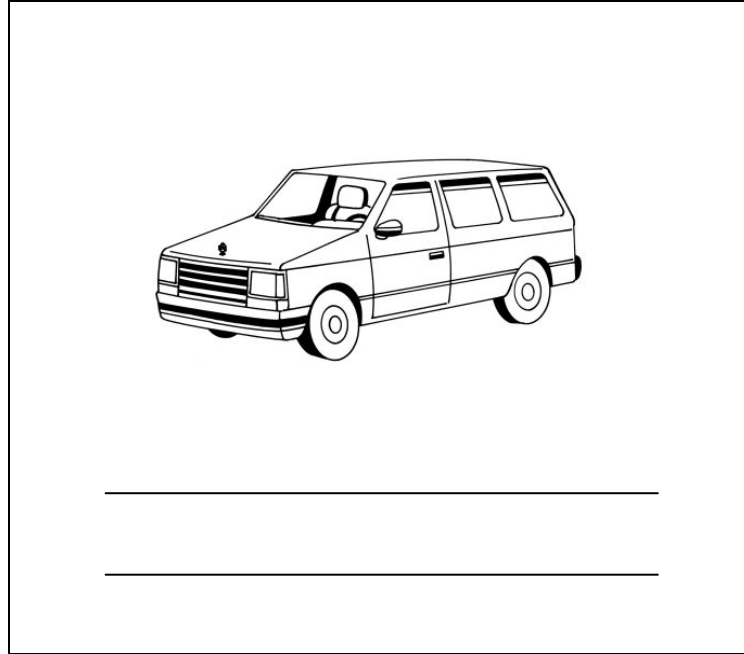

2.

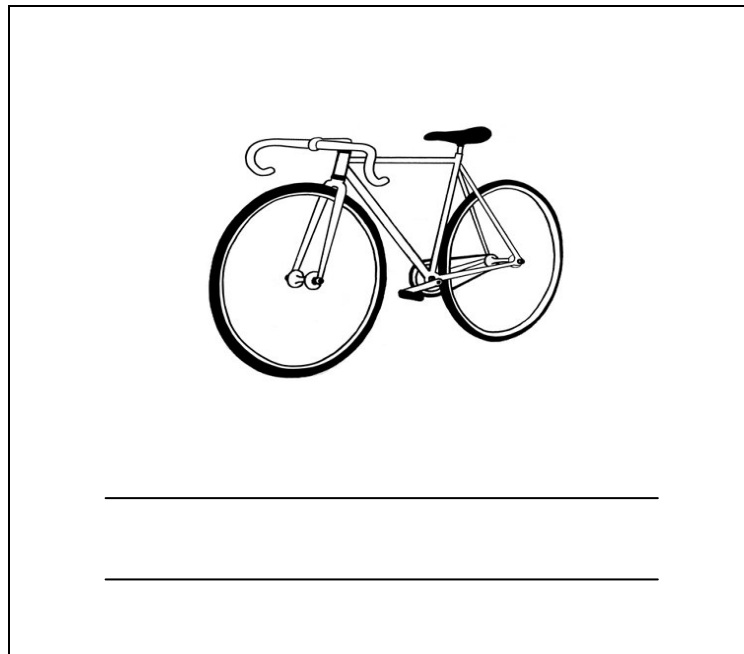

2. จงเขียนคำให้ตรงกับภาพ

1.

2.

คู่มือประกอบการใช้แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน

1. ขั้นตอนในการใช้แบบประเมิน

1.1 ผู้ดำเนินการประเมินเตรียมการก่อนประเมิน ดังนี้

1.1.1 ตรวจสอบแบบประเมินแต่ละชุดให้ครบทุกหน้า

1.1.2 ศึกษาแบบประเมินและคู่มือให้เข้าใจขั้นตอนทั้งหมด

1.1.3 ผู้ดำเนินการประเมิน ต้องเตรียมเครื่องมือในการประเมิน ดังนี้

1.1.3.1 แบบประเมินและคู่มือประกอบการใช้แบบประเมิน

1.1.3.2 ดินสอ

1.1.3.3 ยางลบ

1.1.3.4 ไม้บรรทัด

1.2 การดำเนินการประเมิน

ให้เด็กเขียนชื่อ นามสกุล ที่หน้าปกแบบประเมินของเด็กให้เรียบร้อยก่อนการประเมินทุกครั้ง หากเด็กไม่สามารถเขียนได้ ผู้ดำเนินการประเมินช่วยเขียนให้

2. คำสั่ง

จงโยงคำกับภาพให้ถูกต้อง

3. เวลาที่ใช้ในการทำแบบประเมิน ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมิน 30 นาที

4. เกณฑ์การให้คะแนน ข้อละ 1 คะแนน

4.1 เมื่อเด็กสามารถโยงคำกับภาพได้ถูกต้อง ให้ 1 คะแนน

4.2 เมื่อเด็กไม่สามารถโยงคำตรงกับภาพได้ถูกต้อง ให้ 0 คะแนน

5. จำนวนแบบประเมิน จำนวน 12 ข้อ

แบบประเมินความสามารถทางภาษา
ด้านการอ่าน

ชื่อ

นามสกุล

ผู้ประเมิน.....

(.....)

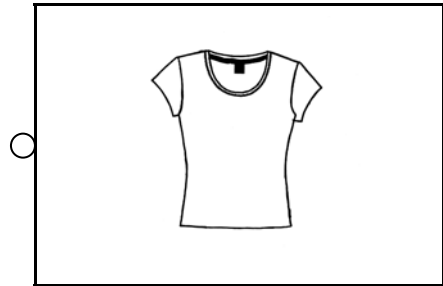
จงโยงคำกับภาพให้ถูกต้อง

คำ

ภาพ

1.

แขน

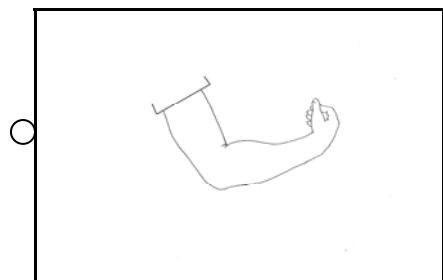
2.

น้อง

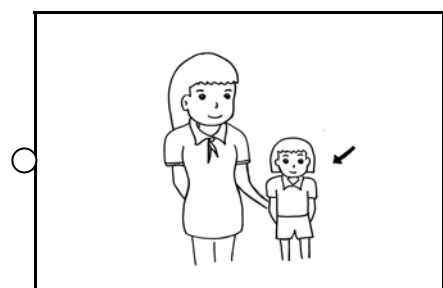
3.

เสื้อ

4.

หมอ

คู่มือประกอบการใช้แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการเขียน

1. ขั้นตอนในการใช้แบบประเมิน

- 1.1 ผู้ดำเนินการประเมินเตรียมการก่อนประเมิน ดังนี้
  - 1.1.1 ตรวจสอบแบบประเมินแต่ละชุดให้ครบทุกหน้า
  - 1.1.2 ศึกษาแบบประเมินและคู่มือให้เข้าใจขั้นตอนทั้งหมด
  - 1.1.3 ผู้ดำเนินการประเมิน ต้องเตรียมเครื่องมือในการประเมิน ดังนี้
    - 1.1.3.1 แบบประเมินและคู่มือประกอบการใช้แบบประเมิน
    - 1.1.3.2 ดินสอ
    - 1.1.3.3 ยางลบ

1.2 การดำเนินการประเมิน

ให้เด็กเขียนชื่อ นามสกุล ที่หน้าปกแบบประเมินของเด็กให้เรียบร้อยก่อนการประเมินทุกครั้ง หากเด็กไม่สามารถเขียนได้ ผู้ดำเนินการประเมินช่วยเขียนให้

2. คำสั่ง

จงเขียนคำให้ตรงกับภาพ

3. เวลาที่ใช้ในการทำแบบประเมิน ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมิน 30 นาที

4. เกณฑ์การให้คะแนน ข้อละ 1 คะแนน ดังนี้

- 4.1 เมื่อเด็กสามารถเขียนคำตรงกับภาพได้ถูกต้อง ให้ 1 คะแนน
- 4.2 เมื่อเด็กไม่สามารถเขียนคำที่ตรงกับภาพได้ถูกต้อง ให้ 0 คะแนน

5. จำนวนแบบประเมิน จำนวน 12 ข้อ

แบบประเมินความสามารถทางภาษา
ด้านการเขียน

ชื่อ

นามสกุล

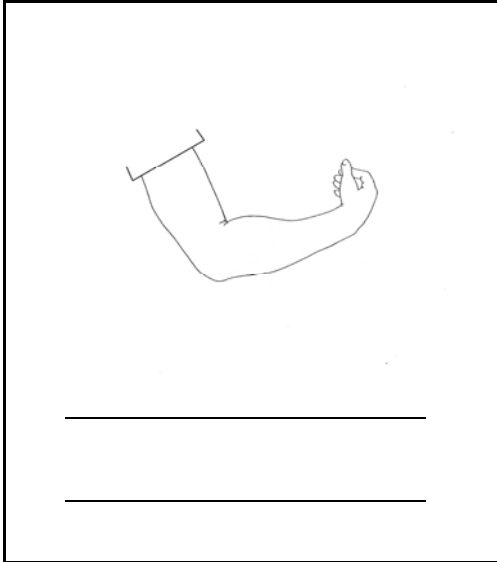

ผู้ประเมิน.....

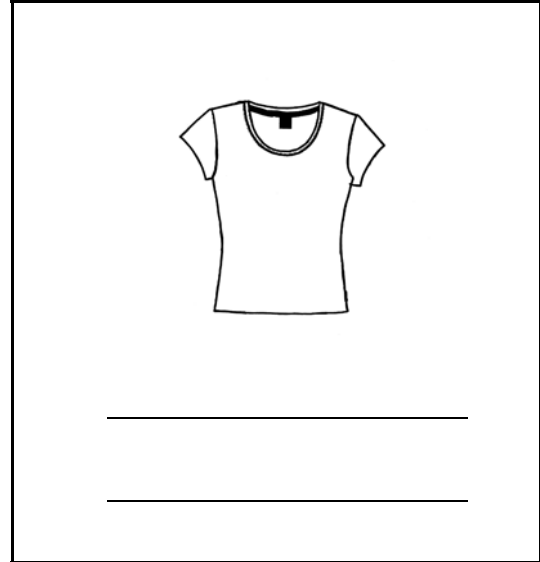
(.....)

จงเขียนคำให้ตรงกับภาพ

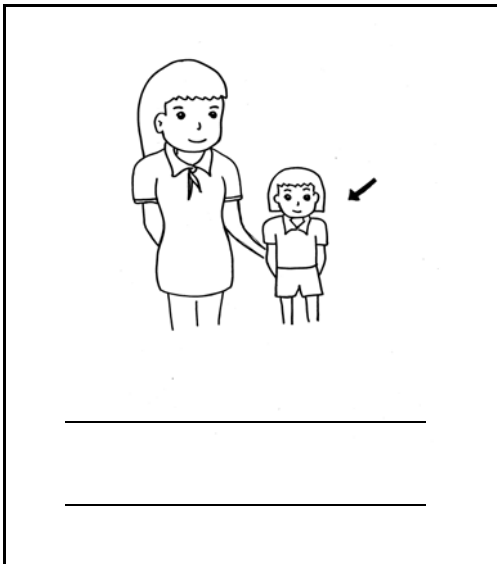
1.

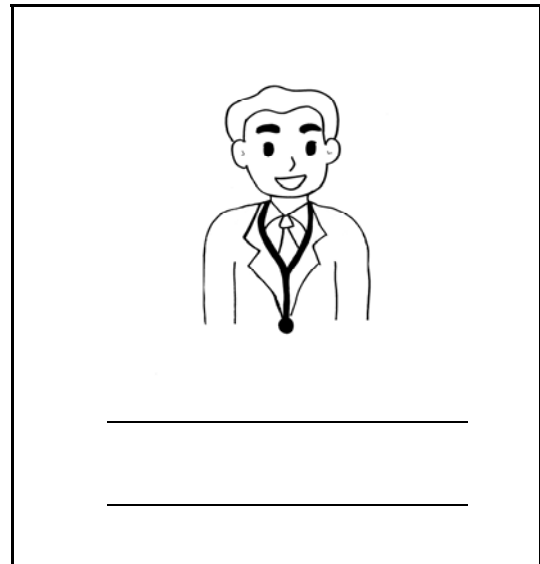
2.

3.

4.

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างหนังสือนิทาน

ตัวอย่างบัตรคำและบัตรภาพ

ตัวอย่างหนังสือขนาดใหญ่

ตัวอย่างหนังสือนิทาน

เล่มที่ 3

น้อง ของ ฉัน

เอกสารทดลองการวิจัยหำ้นำไปเผยแพร่ เรื่องและภาพ เด็กหญิงสุภาวดี อนุวัชตระกูล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2

น้องนอนและกำลังร้องไห้

น้องของฉันชื่อว่า น้องบาส

4

ฉันลองอุ้มน้องไปหาแม่

6

จับคู่ภาพกับคำ

เพื่อน

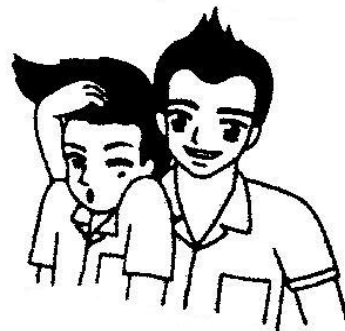
น้อง

ตัวอย่างบัตรคำและบัตรภาพ

น้อง

เพื่อน

หนังสือขนาดใหญ่

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สกุล สุภัตตรา จตุโชคอุดม
 ภูมิลำเนา เชียงราย
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 144/49 (213) ซอยรามคำแหง 24 แยก 34 ถนนรามคำแหง
 แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
 Email: nice_new2009@hotmail.com.

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549 ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) สาขาการศึกษาปฐมวัย
 จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จังหวัดกรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2553 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการศึกษาพิเศษ
 จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดกรุงเทพมหานคร